

PROJÈCTE scientific e culturau

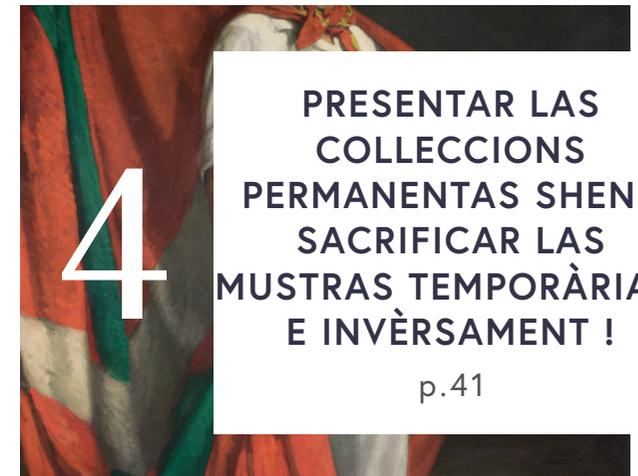
2023-2028

*Entseatu denak HARTZA,
entseatu ez denak ez PARTZA!*

*D'après Oihenart, qui joga dab la
rima hartza/partza.*

*Lo qui assoja, que's gaha l'ors,
Lo qui n'assoja pas, ne's gaha pas
quitament ua lénia !*

Somari

**TORNAR FONDAR
UNE RACONTE**

p.67

5

**AUBERGAR MÈLHER
LO SERVICI
DEUS PUBLICS**

p.85

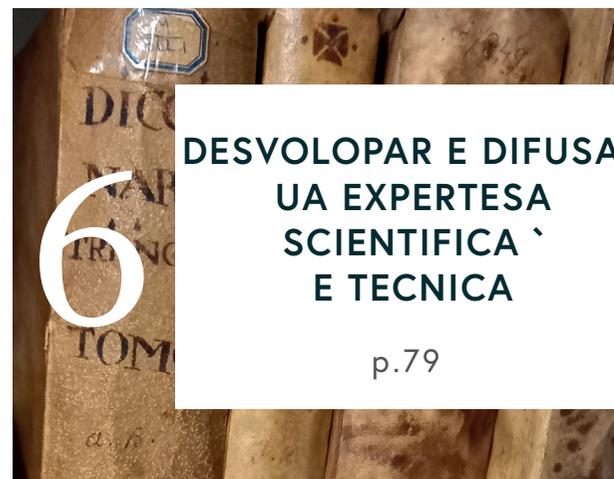
7

**L'AFRANQUIDA DEU
MUSÈU EN PROJÈCTE :
UA METOLOGIA
NAVÈRA**

p.111

9

**DESVOLOPAR E DIFUSAR
UA EXPERTESA
SCIENTIFICA
E TECNICA**

p.79

6

**COMUNICACION
E PARTENARIATS :
ENJÒC DE NOTORIETAT
E DE LEGIBILITAT**

p.99

8

ANNÈXES

p.125

ÇÒ QU'ES UN PROJÈCTE SCIENTIFIC

Lo Projècte scientific e culturau qu'es un document qui defineish la politica globau deu musèu, las soas orientacions màgers per las annadas a vièner, capvath las soas missions sancèras, en s'emparant sus un estament critic de çò d'existent e en pausant objectius estrategics (mei que mei per çò de las òbras). Que hèi tanben compte de l'environament deu musèu (contèxte istoric, geografic, economic e culturau) :

- Las colleccions : conservacion, restauracion, aquisicion, gestion, estudi, recèrca.
- Las condicions de l'extension de pòles dens l'encastre deu projècte de territòri, las condicions d'ua copia legalizada a Baiona de cap a un quartièr de musèus.
- Los publics : coneishença deus publics, politica deus publics, arcuelh, activitats culturals e pedagogicas, museografia.
- Los mejans permetant d'aténher aquestes objectius.

Qu'es un document quadre qui estableish un diagnostic de çò d'existent e qui fixa ua referéncia comuna per las equipas, mes tanben en lo tribalh miat dab las tutèlas deu musèu e los partenaris de l'establiment.

L'elaboracion d'un PSC que necessita de questionar la plaça, lo ròtle e l'identitat deu musèu, en rapòrt dab lo son territòri e los autes establiments existents. Atau, per çò de las colleccions, un istoric de la lor constitucion, de la lor natura, deus lors punts hòrts, de la lor gestion (resèrvas, salas de mustras...), de lo lor estatut (depaus...) que permet de'us identificar e de'us caracterizar (fòrças, feblesas, lacunas...), de'us hicar en perspectiva dab los d'establiments comparables, e de determinar quin los hicar mèlher en valor e los har mei accessibles au public (desvolopament deus apèrs numerics per las equipas deu musèu e peu public, per exemple), o ençüèra quin ahortir la politica de las aquisicions (prioritats, budgèts...).

Las proposicions presentas en aquestes documents que s'inscrivan autan en lo continuèr de çò qui existeish com perpausan tanben innovacions, desvolopaments dens mantun maine.

Los èishs de tribalh màgers qui son perpausats qu'an per mira de respóner a ua interrogacion màger transversau, la de l'imbricacion de las culturas a l'escala d'un territòri e la deus rapòrts enter las culturas basca e gascona capvath

l'istòria e dinc a uei ; que son los tèmas principaus qu'aqueste PSC e declina capvath desparièrs subjèctes de programacion. Aquestes subjèctes qu'an per vocacion d'irrigar tots los servicis deu musèu, de las colleccions dinc a las mustras, de la mediacion, la recèrca e los ligams dab los autes partenaris territoriaus. Aquestes èishs de tribalh que permetèran de balhar esclaiatges navèths per çò deu riquèr e de l'especificat de la cultura locau, en tot perpausant tèmas de reflexion, claus de lectura, valeders de faïçon mei generau per aprochar los femonèns d'escambis e de coexisténcia culturau a l'escala deu territòri basco e baionés au còr deus Pirenèus Atlantics, en en ligam dab lo País Basco sud (Hegoalde). Que contribuiràn a renavir l'imatge deu musèu e ad ahortir la soa arrajada locau, nacionau e transfronterera, en l'i balhant ua posicion d'institucion culturau innovanta.

E CULTURAU DE MUSÈU ?

DEFINICION DEU MUSÈU

A Praga, lo 24 d'agost de 2022, l'Amassada generau extraordinària de l'ICOM qu'aprobè la proposicion d'ua definicion navèra deu musèu dab 92,41 % de las votz (Per : 487, Contra : 23, Abstencion : 17). Un còp adoptat, la definicion navèra deu musèu de l'ICOM qu'es aquesta :

“ Un musèu qu'es ua institucion permanenta, shens but lucretiu e au servici de la societat, qui's consagra a la recèrca, la collècta, la conservacion, l'interpretacion e la mustra deu patrimòni materiau e immateriau. Obèrt au public, accessible e inclusiu, qu'encoratja la diversitat e la durabilitat. Los musèus que s'i hèn e que comunican de faïçon etica e professionau, dab la participacion de mantua comunautat. Que'auhereishen aus lors publics experiéncias variadas d'educacion, de divertiment, de reflexion e de partatge de coneishenças. ”

Arcuelh deu Musèu Basco

LO MONDE QUI AN PARTICIPAT A LA REFLEXION AQUESTA

L'EQUIPA DEU MUSÈU BASCO

Sabine Cazenave, Capconservadora, Directora deu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona.

Jacques Battesti, Agent de Conservacion, responsable deu pòle colleccions.

Audrey Farabos, Documentalista, seguit editoriau deu PSC.

Irène Uhart, Responsabla deu pòle administratiu e financèr.

Christian Larralde, Responsable tecnic e seguretat deus bastiments.

Régine Etcheverry, Mediatòra, responsabla deu pòle deus publics.

Anne-Marie Qalé, responsabla deu pòle comunicacion.

Anaiz Duperret, Qestionària de las colleccions.

Alain Arnold, Regidor de las colleccions (d'inc a deceme de 2022).

Mathilde Bois, Regidora de las colleccions (de heurèr de 2023 enlà).

Marie-Hélène Deliat, Documentalista e bibliotecària.

Claire Lohiague, Mediatòra grops adultes e coordinacion sason culturau.

Pascale Picau, Mediatòra e guida.

Stéphane Duprat, Regidor e agent d'arcueil.

E tota l'equipa deu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona :

Maidier Etchepare, Fabien Lavrilloux, Paola Ibanez, Xalbat Etchegoinberry, Anne-Marie Arotçarena, Myriam Oger, Thierry Elissalde, René Dermit, Vincent Nio, Emmanuel Meilhac, Nathalie Paroix, Catherine Bereterbide, Maritchu Etcheverry, Emilie Charron.

ASSOCIATS A LA REFLEXION EN LOS DESPARIÈRS SEMINARIS

Olivier Ribeton, istorian, cargat de mission en carga deu projècte deu Musèu Gramont (1982-1986) puish Conservator deu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona (1988-2020), Conservator onorari deu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona.

Charles Videgain, Lingüista, Universitat de Pau e deus país d'Ador.

Claude Labat, Istorian, etnològue independent.

Philippe Etchegoyhen, istorian independent.

Jean-Michel Bedecarrax, istorian, Societat deus Amics deu Musèu Basco.

Jon Olazcuaga, cercaire, dançaire, companhia Maritzuli.

Maritchu Etcheverry, Istoriana de l'art.

Christian Normand, Arqueològue.

Pantxo Etchegoin, Ancian director de l'Institut culturau basco (EKE).

Mano Curutcharry, Conservadora de las antiquitats e deus objèctes d'art 64, delegacion de Baiona.

Anne Oukhemanou, istoriana, Societat deus Amics deu Musèu Basco.

Christian Prieur, *Bayonne Centre Ancien*.

Clotilde Bordenave, membre deu conselh d'administracion deu Musèu Basco d'inc a 2020, secretària de Sites et Musées, Societat civila

Elisabeth Rhodes, Presidenta deu Musèu Joana de Labrit a Ortès.

Estelle Delmas, Cargada de conservacion au Musèu Joana de Labrit a Ortès.

Marie-Andrée Ouret, Bilketa, mediatèca de Baiona.

Nathalie Jauru, cargat de Mission, Sindicat de Sola.

Terexa Lekumberri, etnològa, coordinadora de l'Etnopòle basco, Institut culturau basco (EKE).

BIDEAK, PÒLE DE SENT PALAI, MICSE, BAISHA NAVARRA

Charles Massondo, Maire de Sent Palai.

Arnaud Bourdé, Adjunt a la Mairietat de Sent Palai.

Christine Delage Urrutibehety,
Amics deu Musèu de Baisha Navarra.

Annie Sabarots, Amics deu Musèu de Baisha Navarra.

Jacqueline Régnier, Lucse, Micse, societat civila.

Benoit Duvivier

Monique Legarto

Serge Pedehontaa

Jean-Claude Maillharin

PÒLE DE MAULION, SOLA

Clément Pottier, Conselhèr municipau Vila de Maulion .

Mathilde Baqué, Mediatèca de Maulion.

Christelle Mange, Servici cultura Vila de Maulion,
Maire de Sherauta.

Philippe Etchegoyhen, SAMB, Ikerzaleak.

Robert Elisondo, President de l'associacion Ikerzaleak.

Joana Etcheberry

Nathalie Jauru, Sindicat de Sola

Xabi Etxebest

Patrick Campo

Louis Choury

Joël Larroque, Associacion *Les Amis du château*.

Mixel Etxekopar

Pierre Privat, Lauburu.

Xabina Iturburu, Comunautat d'aglomeracion País Basco.

INSTITUCIONS PARTENÀRIAS

CEP Ospitalea, Irissarry :

Anna Ruiz-Delval (directora)

Institut Culturel Basque (ERE) :

Johañe Etchebest (director), Terexa Lekumberri (etnològa, coordinadora de l'Etnopòle basco), Franck Suarez (responsable de projectes espectacles vius, cinema e transfronterèr).

Bilketa, Mediatèca de Baiona :

Marie-Andrée Ouret

Sindicat de Sola

Musèu Joana de Labrit

Societat deus Amics deu Musèu Basco

Amics deu Musèu de Baisha Navarra

TUTÈLAS ADMINISTRATIVAS, COMITAT TECNIC

Cyril Dubreuil, DQA, Vila de Baiona.

Elodie Cluzeau, en carga de l'organizacion deus conselhs de quartièrs, Mairietat de Baiona.

Olivier Coustalat, Direccion deu patrimonni, Conselh departamentau deus Pirenèus Atlantics.

Laurence Nemes, Directora de l'atractivitat, Conselh departamentau deus Pirenèus Atlantics.

Marianne Lacazette, Responsabla deu pòle de Maulion, Comunautat d'aglomeracion País Basco.

Anne-Marie Thornary, DQA Cultura e Patrimonni, Comunautat d'aglomeracion País Basco.

Nadia Mabile, Comunautat d'aglomeracion País Basco.

Han Vo, Comunautat d'aglomeracion País Basco.

Miren Iturrioz, Comunautat d'aglomeracion País Basco.

TAULA DEUS AUTORS :

OR : Oliver Ribeton, Conservator deu Musèu Basco de 1988 a 2021.

JB : Jacques Battesti, Agent de conservacion deu Musèu Basco.

XV : Charles Videgain, Etnolingüista, Universitat de Pau e deus país d'Ador, IKER

SC : Sabine Cazenave, Capconservadora e Directora deu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona despuish 2019.

RE : Régine Etcheverry, Responsabla deu servici deus publics.

AMQ : Anne Marie Qalé, responsabla de comunicacion.

AF : Documentalista deu Musèu Basco.

IU : Responsabla administrativa e comptabla deu Musèu Basco.

E las equipas deu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona.

AVERTIMENT

Creat en 1922 e obèrt en 1924, lo Musèu Basco e de l'istòria de Baiona que tornè obrir las soas pòrtas, un còp totaument renovat, en 2001, après 12 annadas de barradura. L'« ostau Dagourette » qu'es de mei classat « Monument Istoric ». Dab mei de 100 000 objèctes e documents, deus quaus 2 000 expausats, la colleccion permanenta deu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona qu'a u colleccion de las ricas, hòrt diversificada.

Musèu d'etnografia e d'istòria e musèu « de societat », que detien l'apellacion « Musée de France ». La redaccion d'un projècte scientific e culturau (PSC) qu'es donc ua obligacion peus musèus labelizats per poder de la lei deu 4 de genèr de 2002 relativa aus musèus de França e deus sons decrets d'aplicacion, e ua precondition a tota afranquida de cap a l'Estat.

Ua prumèra version deu PSC qu'estó escriuta en ligam dab la represententa deu Ministèri de la Cultura, peu miei deus encontres d'un conselh d'orientacion, e qu'estó adoptada per deliberacion deu comitat sindicau lo 16 de junh de 2016. Totun, los servicis de l'Estat qu'avèn demandat de tornar véder mantun punt e de cuélher l'avís preliminar deu propietari de las colleccions e deu bastiment : la Vila de Baiona.

Com ac preconizavan, las remarcas gessidas deus servicis de l'Estat (cf. Letra de Dauna la Directora deus Musèus de França deu 28 de seteme de 2017) preconizant ua « afranquida participativa », un vòte e un engatjament per la collectivitat propietària de las colleccions, un tribalh iteratiu qu'estó miat dab seminaris (5) amassant, pendent l'annada 2022, los sapients deu territòri e los membres de la societat civila, membres deus servicis deus tres administrators, dens un tribalh iteratiu per ua repassada totau deu PSC arribant a ua version navèra.

Despuish 2020, lo PSC qu'es estat tornat véder en aqueth sens dab las equipas deu musèu, puish ipotèsis de tribalh (mustra, reorganizacion) experimentadas e testadas au parat deu tribalh de tot jorn e de la preparacion de las sasons artisticas e culturaus 20, 21 e 22. Mercés a l'embarment, un tribalh de concertacion qu'a permetut la reflexion de cap au reglament interior navèth deu musèu permetent la mesa en òbra d'aqueste tribalh de repassada deu foncionament deus dus sites, per ua melhora presa en compte deu tribalh a realizar, per har los servicis esperats, dens lo respècte de las exigéncias d'un « Musée de France ».

Despuish 2022, ua reflexion arquitecturau navèra e los objectius de sostenibilitat e d'economia d'energia que'ns demandan de pensar a ua optimizacion, per çò de :

- La reflexion per çò deus nòstes bastiments, sia de l'envolopa sancèra, de cauhatge, de tractament de l'aire e d'esclairatge qui'ns demandarà de pensar a tornar véder la teulada sancèra, las murrallas mes tanben los equipaments per trobar pistas navèras d'economia.
- D'òra enlà, tots los nòstes equipaments d'esclairatges que son passats en LED ;
- Totas las nòstas mustras que hèn d'ara enlà l'objècte d'ua reflexion per çò de :
 - *coproduccion*
 - *caminament*
 - *reciclatge*
 - *optimizacion de las còstas e deus materiaus*

De roi bordèu : las contribucions e citacions collectadas pendent los seminaris e qui concòrdan dab los èishs retienuts.

Enquadrats d'òcre : Los enquadrats en los quaus e'vs volem avisar.

Introduccion

L'OSTAU DAGOURETTE

Lo Musèu Basco qu'es installat en l'ostau Dagourette, au Petit Baiona. Aqueth quartièr que vadó au sègle XIIau quan la vila medievau fixada a l'entorn de la catedral s'espandí chic a chic a las tèrras marescudas deu confluent de Niva e d'Ador. Classada Monument istoric, qu'es lo primèr objècte de la colleccion, que harà l'objècte d'un trajècte didactic e d'ua senhaletica distinta.

Los quartièrs naus deu Borg Nau e de Panacau, dedicats a las activitats portuàrias que s'implantèn alavetz sus la riba dreita de Niva on èran installats los obradors navaus. Bordats d'ostaus sus pauhics e d'enterpaus ligats au comèrci maritime e fluviau baionés.

Bastit a la fin deu sègle XVIau, l'ostau Dagourette qu'es l'eretèr de l'abitat portuari medievau. Bastit a l'emplaçament d'un enterpaus vielh, aquera bastissa qu'es l'un deus ostaus mei vielhs de la vila, testimoniatge unic d'un tipe d'abitat ligat au negòci e a la borghesia. Au sègle XVIIau, l'ostau e tres enterpaus tanhents qu'arcuelhèn lo convent de las Visitandinas puish un espitau civiu dinc au Dusau Empèri. L'ostau Dagourette qu'estó puish atribuit a mantun logatari : administracion de las doanas, comèrcis. Qu'estó cromptada per la Vila en 1922 per i installar lo Musèu Basco e de la tradicion baionesa.

Qu'estó inscriuta a l'Inventari suplementari deus Monuments Istoric lo 30 de mai de 1990, puish classada com Monument Istoric lo 26 de heurèr de 1991.¹

FONDACION

Lo Musèu Basco e de la Tradicion Baionesa creat en 1922 e obèrt en 1924, qu'estó concebut autanlèu aviat com un musèu polivalent, qu'arcuelh autan l'espier deus artistas de l'epòca sus la societat basca e baionesa com documents istorics o objèctes etnografics.

L'ambicion qu'es de har véder :

« Un imatge autant exacte e sancèr tant qui's posqui deu País Basco, de Baiona e deus sons entorns, dens lo passat e dens lo present. »

L'ostau Dagourette, au Petit Baiona, de cap a 1910

N'es pas balhat nada limit disciplinària especifica ad aquera volentat de demostracion. Avis qu'èran estats exprimits en los documents preparatòris (1912, 1913, 1922), sustot per Louis Colas, dens lo sens d'un musèu « estrictament istoric », qui s'interessava pas qu'aus documents, mes n'es pas l'orientacion qui estó presa per aqueth musèu navèth. Plan lèu, lo son director William Boissel, que precisè la soa ambicion de'n har tanben un « larèr d'art regionau », en ligant estretament la creacion picturau de l'epòca e la representacion istorica e visuau deu territòri.

¹ Article Bulletin deu Musèu Basco, n° 138

COMANDANT WILLIAM BOISSEL

Comandant William Boissel (1869- 1955)

Vadut a Bordèu, Baionés d'adopcion despuish 1909, « qu'a plan meritad de Baiona » e deu Musèu Basco dont estó l'un deus fundadors en la Societat de las Sciéncias, Letras e Arts, l'un deus prumèrs animadors, qu'assegurè la foncion de director de l'obertura deu musèu en 1924 a la soa mort en 1955, sia 33 ans au servici de la memòria deu País Basco e de la tradicion baionesa. Tribalhant shens relambi a la collècta d'objèctes e s'i escadent lo torn de fòrça d'i interessar los Bascos eths medishs dab tacte e perseverança.

Fondator deus « dançaires bascos », que miè lo grop a se produsir a París e en Euròpa, contribuint a har conéisher lo País Basco e la region ; qu'obré shens relambi a l'organizacion deu pabalhon deus 3B (Basco, Bearn, Bigòrra) pendent la mustra universau de 1936.

En ligam constant dab Georges Henri Rivière e lo Musèu nacionau de las Arts e Tradicions popularas, que hiquè la soa rigor au servici deus metòdes necessaris au bon foncionament deu musèu.

JEAN ITHURRIAGUE

Ancian professor au Licèu de Baiona, adjunt de William Boissel de 1950 ? a la soa mort, que'u remplaçè com conservator deu Musèu Basco de 1955 dinc a 1960 (quan se morí).

Pendent lo son passatge brac au cap de l'institucion, que'u hasó préner ua virada de las vertadèras.

Prumèr, per çò de la metodologia en lo tractament de las colleccions ; en efèit, lo musèu qu'es d'ara enlà ligat aus Musèus de França, com musèu contaratlat. Lo conservator navèth que's conformè donc a las exigéncias ligadas ad aqueth estatut, sustot l'obertura de registres d'objèctes en los quaus devèn estar amassadas informacions definidas peu ministèri. Que's formè d'aulhors aus metòdes d'inventari pendent un estagi au Musèu nacionau de las Arts e Tradicions popularas.

Que creè dens lo Musèu Basco lo musèu de la pelòta, en collaboracion dab Georges Henri Rivière, alavetz conservator au Musèu nacionau de las Arts e Tradicions popularas.

Que's mercés a eth que l'Estat e s'aquerí la colleccion Arramendy, ensemble excepcionau d'instruments, d'objèctes e de documentacion relatius a la pelòta basca, depausada au Musèu Basco, qui serà presentada de 1958 enlà, en ua museografia d'avantguarda.

Qu'aviè tanben collèctas capvath las tres províncias deu País Basco nòrd, sustot per çò de las cançons bascas vielhas.

Fin finau, quan l'usatge de la lenga basca acusava ua reculada vertadèra, que's consacrè tanben a la soa defensa. Atau, las jornadas pedagogicas de Baiona debanadas au Musèu Basco en 1959, qu'aboteishèn a la creacion de l'associacion Ikas (en basco, apréner) dont estó lo tesorèr. L'objècte d'aquera associacion qu'es de favorizar l'ensenhament deu basco a l'escòla.

Jean Ithurriague (a dreita) dab Firmin Arramendy (1895-1960)

JEAN HARITSCHELHAR

Jean Haritschelhar (1923-2013)

Que prenó las guidas deu Musèu Basco en genèr de 1962, a miei temps, pr'amor qu'èra tanben professor de lenga e literatura bascas a l'Universitat de Bordèu III. Que demorè au cap de l'institucion d'inc a 1988.

L'ua de las soas prumèras preocupacions qu'estó d'ahortir l'equipa deu musèu en recrutant collaborators qualificats navèths.

Que s'i hasó largament per har mei rica la seccion bibliotèca e archius deu Musèu Basco. En efèit, a la soa arribada, la bibliotèca que conservava 1 500 libes, a la soa partença, que's comptava 17 000 volumes. Aq'era expansion qu'es devuda d'ua part a la mesa en plaça d'ua politica d'acquisicion sistematica deus libes editats suus tèmas qui interèssan lo musèu, mes tanben a la donacion o au legat de bibliofiles dab los quaus a sabut nodar un ligam de hidança permetent atau au musèu de s'enriquir de documents importants per l'istòria locau.

De las annadas 1960 enlà, en lo contèxte de reapropriacion de la cultura basca, lo Musèu Basco qu'èra identificat com un lòc ressorsa peus cercaires qui volèn estudiar lo País Basco.

En 1964, Jean Haritschelhar qu'arrevitè lo Bulletin deu Musèu Basco qui èra estat interromput per la Dusau guèrra mondiala. Lo son hialat de cercaires e d'erudits locals que'u permetó d'amassar contribuidors mercès aus quaus e garantí lo seriós scientific de la publicacion.

La coabitacion originau de l'art, de l'istòria e de l'etnografia, que marca hòrt l'istòria e las colleccions d'aqueth musèu.

Autanlèu vadut, lo musèu que s'afirmè com un « musèu regionau » a vocacion pluralista. Los sons creators qu'ac concebèn au còp com un lòc de sauvaguarda, de coneishença e de descobèrta deus mòdes de vita (vocacion patrimoniau e istorica), e com un larèr de creacion (vocacion artistica).

Aquera vision qu'es plan presenta dens la mustra permanenta renovada, quan los autes musèus de territòri deu País Basco sud (en basco, Hegoalde), per exemple lo musèu San Telmo a Sent Sebastian (Quipuscoa, País Basco) o lo Musèu Basco de Bilbao, an au contrari causit de destriar netament dens la visita la seccion « istorica e etnografica », bastida dab l'ajuda d'objèctes, de la seccion « istòria de las representacions », a partir de las colleccions de pintrura e d'òbras d'art. Que causín de conservar u Musèu Basco e de l'istòria de Baiona aquera orientacion pendent la renovacion de 1992-2001, de contunhar a presentar amassa, dens las salas tematizadas, objèctes d'art, òbras, objèctes vernaculars e documents.

En l'estat, aquera associacion qu'a uei tendéncia a connotar la lectura de l'istòria deu País Basco : aqueras pintruras, renviant en exclusivitat l'imatge d'un País Basco rurau idillic e intemporau e qui determinan un contèxte de recepcion qui influéncia la visita, la lectura deus objèctes en los plaçant de

façon predominanta devath lo prisma d'aqueth espiar mitic e nostalgic (JB).

L'IMPLANTACION D'UN MUSÈU GRAMONT AU CASTÈT NAU : ESITACIONS E RESÈRVAS

De 1982 a 1988, que pensèn dab seriosèr de dotar la vila de Baiona, en mei deu son musèu de las bèras arts, lo musèu Bonnat, vadut uei Musèu Bonnat-Helleu, deu son Musèu Basco e de la Tradicion baionesa, d'un tresau musèu consacrat a la familha Gramont ; ua seccion istorica qui seré estada tirada deu Musèu Basco.

Aqueth musèu istoric navèth que hasó alavetz l'objècte d'ua programacion dens las alas sud, oèst e nòrd deu Castèth Nau (1986-1988 : un concurs d'arquitectes qu'estó organizat, la causida d'un laureat qui miè lo projècte a l'estadi d'avantprojècte definitiu presentat au prumèr Salon Internacionau deus Musèus au Palais Qran de París en heurèr de 1988. Aqueth projècte qu'estó redigit per Olivier Ribeton, alavetz cargat de mission e peu gabinet parisenc CAFE (O 'Byrne e Pecquet), dont lo resumit estó publicat per la Societat de las Sciéncias, Letras e Arts de Baiona ¹.

Totun, l'anóncia de l'estat de roeina deu Musèu Basco e de la Tradicion baionesa (dont los servicis de seguretad demandavan la barradura despuish 1985) que miè ua modificacion deu projècte « Musèu Gramont e de l'istòria de Baiona », au quau estó adjunt lo projècte de transferiment complet de las colleccions deu Musèu Basco dens un musèu gran deu Castèth Nau aucupant 10 000 m² capvath las quate alas deu castèth. Aqueth vòte deu maire de Baiona Henri Qrenet, qui entraïnava l'abandon de l'ostau Dagourette, que provoquè ua hòrta polemica politica e culturau qui obliguè la vila a renonciar ad aqueth projècte maugrat lo sostien deu director deus Musèus de França de l'epòca, Olivier Chevrillon.

Lo son successor, Jacques Sallois, dab lo sostien deu ministre de la Cultura, Jacques Lang, que privilegiè la remesa en estat de l'ostau Dagourette, classat monument istoric, per expausar las colleccions vedederas peu gran public. L'installacion de las resèrvas, deus burèus e de la bibliotèca deu musèu estant prevista dens l'ala nòrd deu Castèth Nau. Ua sala de mustras temporàrias qu'estó realizada au baish de l'ala oèst, los solèrs d'aquera ala estant en principi reservats a la presentacion de la colleccion Gramont, dont ua programacion navèra estó establida peu Qabinet CAFE.

¹ Bulletin de la Societat de las Sciéncias, Letras e Arts a Baiona, n°141, 1985, « Un musée Gramont à Bayonne » p. 403-420.

LO PROJÈTE DE RENOVACION

La direccion deu projècte de renovacion deu musèu au Castèth Nau e a l'ostau Dagourette qu'estó hidada a Olivier Ribeton nomenat conservator deu Musèu Basco (de noveme de 1988 dinc ad abriu de 2020).

1990 :

lo projècte de musèu « Gramont » qu'estó abandonat dens lo son primèr estat, la colleccion Gramont qu'estó alavetz plaçada en depaus au Musèu nacionau deu Castèth de Pau. L'ostau Dagourette, qui acèssa lo Musèu Basco e de la Tradicion baionesa, qu'estó inscrit a l'Inventari Suplementari lo 30 de mai de 1990 e classat Monument Istoric lo 26 de heurèr de 1991. Las primèras òbras de consolidacion de l'edifici que's hasón en 1991-1992 dab la direccion de l'ACMH Bernard Voinchet (OR).

EN DECEME DE 1992 :

un concurs de recrutament d'arquitectes museografes qu'estó lançat per la Vila de Baiona a partir d'un programa elaborat peu conservator Olivier Ribeton dab l'ajuda de la Direccion deus Servicis tecnicos de la Vila e de la Direccion Regionau deus Ahars Culturaus qui l'aprovè.

EN JULHET DE 1993 :

qu'estó causida l'equipa laureata compausada de l'arquitecte Bernard Althabegoity e de la museografa Zette Cazalas. Au demiei deus critèris de la causida qu'intervienó la bona adeqüacion enter lo projècte museografic e lo respècte deu Monument Istoric volut per l'ACMH Bernard Voinchet. Dus bastiments miejancèrs non classats (« Seguin » e « Marsan ») considerats com « abòrds » que podón estar entièrament tornats modelar shens lo pes deu classament MH, mes dab la sola constrenta de la proteccion deu sector sauvaguardat peas davants. Un avantprojècte somari qu'estó aprovat en mai de 1994 per la Vila de Baiona ¹.

Lo projècte d'amainatjar un musèu Gramont qu'estó definitivament abandonat quan decidín d'afectar ua partida grana deu site deu castèth au pòle universitari de l'Universitat de Pau e deus país d'Ador.

L'ostau Dagourette

L'ala nòrd deu Castèth Nau e lo baish de l'ala oèst qu'estón restaurats per l'ACMH per accèssar totas las colleccions contienudas a l'ostau Dagourette e contunhar la remesa en estat de presentacion de las colleccions permanentas e òbras, causidas per reïntegrar lo musèu a la soa reobertura en junh de 2001 ².

2001 :

lo Musèu Basco e de la tradicion baionesa que tornè obrir las soas pòrtas dab lo nom navèth de Musèu Basco e de l'istòria de Baiona.

Ua sala grana qu'estó consagrada a l'istòria maritima e fluviau de Baiona, e dens aquera sala qu'auberguèn quauquas òbras de la colleccion Gramont, la rèsta de la colleccion damorant hidada au Musèu nacionau e maine deu Castèth de Pau (O.R).

¹ Léger O.R. "Projet muséographique du futur Musée Basque" BMB 1994, n° 138, p. 169-194.

² T. Le Foll, "De Dagourette à Château-Neuf : un nouveau site pour le musée, un programme de conservation finalisé" BMB 1998 n° 151, p. 49-64.

DEU PROJÈCTE A LA REALIZACION

Creat en 1922, lo Musèu Basco e de l'istòria de Baiona que tornè obrir las soas pòrtas, entièrament renovat, en 2001, après 12 annadas de barradura.

Ua museografia navèra, e un rapòrt navèth aus objèctes que son perpausats aus visitaires, auherint un panorama deu País Basco « a l'auba de las partviradas deu monde modèrne ¹.

Quan en l'istòria deus musèus d'etnografia, l'objècte qu'es successivament tractat com ua reliquia (teatralizada e hicada en scèna dens reconstitucions d'interior), com un testimòni (susceptible de restituïr un saber en foncion deu contèxte dens lo quau es presentat au musèu), puish com ua òbra a despart entièra, rebat estetizat d'un mòde de vita vielh e atau sovent presentat de faïçon isolada. Aqueths diferents tipus de tractament, mei o mensh sensibles e marcats en foncion deus musèus, qu'an ua incidéncia suu messatge veïculat au près deus visitaires.

Si pretenden tots naturaument a la transmission d'un saber, que privilègian per aquò modalitats de lectura distintas, qui influéncian hòrt la recepcion de

l'objècte : l'afècte per la reliquia, la pedagogia per l'objècte testimòni e l'estetica, l'idèa d'un lengatge universau de las fòrmas per l'objècte-òbra.

Au Musèu Basco, que son essenciaument las prumèra e tresau faïçons qui son estadas marcantas, quan la dusau seré tanben estada començada de faïçon hòrta mes ciblada, per Georges-Henri Rivière (director deu MNATP ²), per l'installacion de la sala de la pelòta en 1958. La museografia actuau consecutiva a la renovacion de 2001 qu'a radicaument transformat lo rapòrt aus objèctes en los isolant dens veïrinas, per ua presa en compte purmèr formau deu document o de l'objècte d'art. (JB)

Aquera mesa en scèna que favoriza ua lectura essenciaument estetica, qui passa abans la significacion etnografica deus objèctes.

Aquera tendéncia qu'es ahortida per la presentacion concomitanta, evocada mei haut, d'òbras d'art e d'objèctes dens cada sala : los tablèus que plantan lo decòr d'un País Basco rurau hòra deu temps qui serveish de quadre de lectura e de referéncia per la presa en compte deus objèctes. (JB)

¹ Louis Colas, cofondator deu Musèu Basco e de la tradicion baionesa

² Georges Henri Rivière, vadut lo 5 de junh de 1897 a París e mort lo 24 de març de 1985 à Louveciennes (Yvelines), qu'es un museològue francés, fondator deu Musèu nacionau de las arts e tradicions populàrias a París. Coneishut dab lo chafre de « magician de las veïrinas », qu'avò un ròtle deus màgers dens la museologia navèra e dens lo desvolopament deus musèus d'etnografia a l'escala mondial au còr deu Conselh internacionau deus musèus (ICOM).

Argi Alde, putz de lutz deu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona ; Arquitecte Bernard Althabegoity e de la museografa Zette Cazalas, 2001

Aqeras tres faïçons de presentar los objèctes estant presentas au Musèu Basco, quitament après la soa renovacion, que'n resulta ua necessitat d'explicacions de l'estratificacion d'aqeras diferentas museografias e faïçons de presentar los testimoniats.

D'un aute costat, la museografia de Zette Cazalas, arquitecta en carga deu projècte de renovacion de 1994 a 2001, qu'es plan presenta.

Que hèi pròva d'ua volentat estetica hòrta e afirmada, on la faïçon de presentar e pòt passar au prumèr plan au detriment deus objèctes (presentacion de la ceramica de Samadèth, sòcles de las estelas, per exemple). Aqera museografia, per la quau ne harí pas besonh de la remèter en question totaument, que demanda totun quauques explicats.

La museografia deu Musèu Basco que harà donc l'objècte d'ua explicacion dens lo trajècte navèth de las colleccions permanentas, com seràn explicats l'ostau Dagourette e l'arquitectura contemporanèa de la renovacion de 2002.

RENONCIAMENTS

2008 : lo projècte d'agrandir lo Musèu Bonnat, qui avè beneficiat d'un prumèr projècte en 1972, que vien a la lutz, sustot per acessar la donacion Howard Johnson, petita hilha deu pintre Paul Helleu. Que vadó lo Musèu Bonnat-Helleu.

Lo projècte que preved la programacion e la construccion de resèrvas mutualizadas peus dus musèus. Lo renunciament ad aqeras resèrvas en 2012 qu'avó non solament un efèit sus l'alongament e la barradura deu musèu Bonnat-Helleu, mes tanben nombrosas consequéncias peu musèu Basco e de l'istòria de Baiona, dont las resèrvas e demoraràn au Castèth Nau.

2007 : Lo Musèu Basco que guardè l'usatge de las salas de mostra temporàrias amainatjadas dens los espacis deu Castèth Nau dinc a 2012 ; quan installèn associacions, e Iker, un laboratòri de recèrca de l'Universitat Bordèu III. (S.C).

CASTÈTH NAU & DAQOURETTE : ESCRIN E/O CORSET ?

Uei, lo Musèu Basco qu'auca mantun site a Baiona :

L'OSTAU DAGOURETTE (HAUT O BAISH 4 000 M²)

Après que l'ostau e enterpau de negociant deu sègle XVIIau, suu cai deus Corsaris, classat Monument Istoric, estossi aumentat pendent la renovacion precedenta d'un immòble petit de rapòrt (Marzan) e d'un chai (Seguin). Qu'es en aqueth site qu'i a la mustra permanenta despartida en 20 salas tematicas capvath 3 000m².

1 000 m² que damoran per acessar un burèu e ua grana sala dedicada a la mediacion, un auditori petit d'un trentenat de plaças qui s'es revelat insufisent e qui serveish uei de sala de projection dens lo trajècte de las colleccions, ua sala inadapta (Xokoa) au baish qu'arcuelh uei las conferéncias per ua mesura maximau tostemp insufisenta de 40 personas.

SALAS DE MUSTRA (ERROBI)

Que son estadas amainatjadas au 2au solèr (350 m²) per suplir a la manca d'espacis temporaris (desmantelats au Castèth Nau), mes qu'ac an hèit en desmontant sheis salas de colleccions permanentas !

Qu'i a tanben espacis peus estruç, vestiaris e locaus tecnicos qui completan l'aucupacion deu site.

LO CASTÈTH NAU

Hortalessa medievau a 500 mètres de l'ostau Dagourette, qu'es classat Monument Istoric.

Tota l'ala nòrd deu castèth sus tres nivèus qu'es aucupada per : 200 m² de burèus e 1 200 m² de resèvas adjuntas au musèu en 1996 (annèxe 1).

L'ostau Dagourette e lo Castèth Nau

Aqueth esparrisclat relatiu deus locaus deu Musèu que son lo lòt de nombrós musèus vielhs. Totun, la succession de projèctes parciaument avortats, e l'apielada de dispositius retenuts qu'a fragilizat la coeréncia iniciu deus trajèctes de colleccions e de las mustras temporàrias d'ua part, e maumiat la coeréncia d'equipaments (resèrvas, sala de restauracion, quarantea, burèus) imbricats dens ua casèrna vieilha (lo Castèth Nau), dont los accés ne son pas tostemps adaptats a las colleccions qui deu aessar, obligant a la locacion de resèrvas complementàrias. Las equipas deu musèu ne pòden pas estar totas aubergadas au musèu, los burèus de l'administracion e de las colleccions, la bibliotèca deu musèu que son aluenhats deus publics au Castèth Nau. La coeréncia de l'equipa qu'es estada tarabastada, au punt qu'avem podut parlar au passat de duas equipas distintas sus dus sites, qui'ns cau d'ara enlà har funcionar com apartienent a un sol projècte de musèu (Léger lo capítol consacrat a l'afranquida deu musèu en projècte).

Lo Castèth Nau (ala nòrd) ocupat peus burèus e per las resèrvas deu Musèu Basco.

L'enterpaus de l'ASFO, au temps de l'entersolatge, en 2021, fasa d'estruç.

L'enterpaus de l'ASFO (en locacion) qu'es situat suu cai de Lesseps au nòrd d'Ador, qu'acèssa capvath 270 m² de resèrva, dens l'espèra d'ua solucion melhora, los objèctes voluminós de las colleccions qui ne pòden pas estar estocats dens las resèrvas deu Castèth Nau.

Qu'a hèit l'objècte pendent l'embarrement d'ua verificacion e d'un estruç qui a permetut de'u hornir un entersòu e atau de doblar la susfàcia d'enterpausada e donc d'optimizar la susfàcia e de melhorar la conservacion deus objèctes sus

racks e paletas ; com d'ahortir la lor accessibilitat. Aquò qu'a tanben permetut la verificacion e l'inventari retrospectiu deus objèctes ponderós enterpausats ; com la mudada deus veïcules ipomobiles dens ua resèrva-veïrina amainatjada dens lo parcatge Senta Clara prèu deu Castèth Nau.

Aquò qu'a l'avantatge doble de'us har descobrir au public e de perméter ua susvelhança acreishuda. Aqueths veïcules que haràn l'objècte d'un plan decennau de restauracion.

Concéber

un vertadèr musèu
de societat
de territòri

LO TERRITORI

Lo projècte Scientific e Culturau (2023-2028) que considèra que lo musèu e tiènia d'ara enlà compte deus enjòcs territoriaus navèths capvath las tres polaritats de las tres vielhas províncias bascas d'Iparralde (en basco, País Basco nòrd) :

Enter los dus Estats-nacions, las 7 províncias bascas : Iparralde en França (3) au nòrd, Hegoalde en Espanha (4) au sud
(© Institut culturau basco)

En Sola, (en basco, Xiberoa), dab la necessitat de desvolopar ua antena a Maulion ;

En Baisha Navarra dab ua ajuda a la professionalizacion deu Musèu de Baisha Navarra qui serà installat a Bideak, a Sent Palai.

E fin finau, dens la vila de Baiona, l'extension deu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona, situat en la província litorau deu Labord (en basco, Lapurdi).

ARTICULACION DEU RACONTE SUU TERRITÒRI, LOS PÒLES :

La problematica culturau deu País Basco qu'es de rénder compte de la soa complexitat territoriau e de las especificitats de cada província, lo Musèu Basco e de l'istòria de Baiona (situat sus la costiera), n'i pòt pas respóner sol.

L'ua de las problematicas toristicas deu País Basco nòrd qu'es de miar progressivament los visitaires a comprèner tot lo territòri, e pas solament la costiera.

Que perpausam donc que los tres pòles articulen racontes complementaris qui balhen enveja de visitar lo País Basco interior :

- De Baiona enlà (punt d'entrada per l'autorota A63 e per l'aeropòrt de Biàrritz ;
- Deu Bearn enlà, punt d'entrada per l'A64, e l'aeropòrt de Pau ;
- O tanben per l'A65 de Londa e Tarba enlà (cf. carta ací devath)

Lo hialat deus musèus e/o deus pòles o antenas que deuré perméter de descobrir las especificitats de la cultura basca cap a las soas vesias, las culturas bearnesa (compresa dens lo medish departament deus Pirenèus Atlantics, en verd sus la carta) e bigordana (dens lo departament vesin de Hauts Pirenèus ; aqeras tres culturas que son totas culturas agropastoraus au pè deus Pirenèus e que son sovent estadas presentadas com « sòrs », notadament per la mustra universau de 1937 a París.

Punts d'entrada e accés suu territòri basco
deus Pirenèus Atlantics

Aquò, deu sol punt de vista de França, solide, lo ligam dab lo País Basco sud estant estat ocultat pendent près d'un sègle.

REPARTICION DEUS TÈMAS

Un tribalh iteratiu dab tres grops de personas « sapièntas » dens los tres pòles pensats qu'estó miat pendent las annadas 2021 e 2022 dab seminaris successius.

Aqueth tribalh qu'a permetut d'establir suus tres sites racontes qui sian au còp articulats e complementaris, e qui hèn au còp compte de l'unicitat deu territòri basco e de l'especificitat de cadua de las soas províncias.

Totun, los racontes desvolopats dens cadun deus tres pòles que seràn evocats au Musèu Basco a Baiona per perméter au visitaire d'aver un primèr apròchi deu territòri sancèr d'ua part, e de la soa cultura, qui'u posca balhar enveja d'ac córrer mei abans, d'auta part.

Aqueth tribalh capvath tres pòles deu territòri n'endeutaré pas solide los partenariats teishuts despuish annadas e annadas dab autas establiments patrimonius tradicionaument partenaris deu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona : lo CEP Ospitalea a Irissarri o lo Musèu Joana de Labrit a Ortès, per exemple.

Carta deu País Basco

(© Institut culturau basco)

AU MUSÈU BASCO E DE L'ISTÒRIA DE BAIONA

Que s'ageish de partir deu trajècte de las colleccions existentas e de non pas cambiar fondamentaument la museografia renovada en 2002, mes de melhorar e d'actualizar lo « raconte » e la programacion de las colleccions permanentas.

Qu'apareish totun necessari de rehóner o d'inventar daubuas salas qui n'existeishen pas actuaument e qui son de manca.

LA SENHALETICA de las salas existentas au Musèu Basco e de l'istòria de Baiona que seré melhorada : legibilitat e omogeneïtat, elements de contèxte (fotografias, audiovisuau) que serén aponduts. L'unitat estetica e las reviradas que serén revisadas.

EN LOS 3 SITES : UN RACONTE COMUN E PARTATJAT

L'especificitat deu territòri deu País Basco Copat en dus per la frontèra dab Espanha ; l'istòria e los azards istorics de la particion pendent los sègles e particularament dens l'istòria modèrna.

La lenga basca :

Diferents dialèctes : navarrolobordin e soletin, sociologia e renaishença de la lenga despuish quaranta ans: lo basco unificat per la sauvaguarda de la lenga : *lo batu* (basco modèrne unificat).

L'etxe (en basco, l'ostau) e l'ostau com unitat sociu d'abitacion :

Que seràn abordats en los tres sites : la relacion au linhatge, la reactivacion deus rites e de las hèstas dab las especificitats per província per los rites calendaris.

Cada antena que balharé tanben un raconte especific per província, distint deu dus autes pòles : segon tres punts de vista.

Escalèr deu sègle XVIII

La Mairiatat vielha de Maulion actuaument « Ostau deu patrimòni » e sedença de l'ofici deu torisme, sus la plaça deu fronton.

A MAULION

L'antena deu Musèu Basco que s'apitaré en lo vielh « OSTAU DEU PATRIMÒNI »

La Mairiatat vielha de Maulion (bastida au temps de la 3au Republica) que's tròba en la plaça beròja deu fronton qui acèssa actuaument l'Ofici de Torisme (Qestion Ofici deu Torisme País Basco, gestion aglomeracion).

QUATE TEMATICAS PRINCIPAUS QUE SERÉN TRACTADAS EN AQUETH PÒLE :

- L'entrada deu paisatge per l'èish nòrd-sud per un apròchi deu ligam aus vesins, deu nòrd e de l'èst enlà, peu Bearn vesin (lo Bearn qu'es la partida non basca deu departament deu Pirenèus Atlantics).

Totun, qu'i a cas emblematics de vilatges qui auhereishen ua mixitat limitròfa, com Esquiula, poblada de bascofònes per la familha sobirana de Lucse e qui es uei (ja que sia en Bearn) un conservatòri de las tradicions culturaus soletinas !

Deu sud enlà, peu territòri espanhòu d'Aragon e de Navarra), lo ròtle deus passatges frontalèrs e deus « pòrts de montanha », com lo vilatge de Tàrditz.

- L'influéncia de l'òmi sus la montanha basca e un apròchi detalhat de l'organizacion de l'etxe de montanha (etxe, olha e transumància).

- Un apròchi apregondit de las mascaradas e pastoralas (fòrmas d'espectacle viu especific a la Sola e au País Basco) acostada a un centre de conservacion deu costume.

- La naishença de l'industria e la complementaritat dab un centre d'interpretacion de l'espartenha, vaduda en País Basco a Maulion e qui permetó ua migracion de tribalhairs (ainarak, en basco, las auringletas) e de tribalhairs, mei que mei d'Esanha estant, e lo desvolopament extraordinari de la vila e de la província pendent lo sègle XXau).

A SENT PALAI

A l'espaci Chemins-Bideak de Sent Palai, la mostra que serà organizada a l'entorn de quatre tematicas.

- Lo priorat e lo convent deus franciscans de Sent Palai e lo son ligam a la renaishença de l'identitat basca.

- Los camins de Sent Jacme (Porcion 7 Òstavath-Aroa) ; en complementaritat dab Ostaval, e dab lo centre d'interpretacion de Baigüèr.

- Lo reiaume de Navarra, e lo son desvolopament sus la frontèra naturau deus Pirenèus, balhant naishença a las duas províncias actuaus : l'ua en França (País Basco nòrd, en basco Iparralde),

- la Baisha Navarra ; l'auta en Espanha (La Navarra en País Basco sud, Hegoalde)

- La question de l'etxe (en basco, l'ostau), en ligam dab lo desvolopament de la meitaderia, deus marcats de l'artisanat e deu comèrci, puish au sègle XXau, de las cooperativas.

Lo claustre de Bideak a Sent Palai
(© Serge Padura)

DE CAP A UA APPELLACION MUSÉE DE FRANCE ?

Per l'ensemble deus pòles e de las colleccions, en un territòri qui èra ric de patrimòni mes praube de musèus ?

Tres questions que son actuaument en discussion per rénder los tres pòles complementaris e perméter un convencionament a tèrmi long : La question de l'estatut de las colleccions, las deu Musèu Basco estant « Musée de France »

- Quin depausar colleccions d'un Musèu de França per ahortir los pòles ?
- Ahortir los prèsts e los depaus, contunhar las collèctas e constituïr colleccions dens los pòles, sustot peu sègle XXau ?
- E cau demandar l'apellacion « Musée de France », per las colleccions privadas actuaus ?

E fin finau, quin organizar ua complementaritat de las nòstas sasons scientificas e culturaus suus tres pòles :

Quin mutualizar los nòstes esfòrç ?

Formacion, professionalizacion ? Expertesa mes tanben organizar amassa mustras temporàrias capvath lo territòri sancèr e atau optimizar los nòstes equipaments.

Quin optimizar lo foncionament de cada pòle ?

Un calcul de còst de foncionament que serà efectuat per cadun deus tres pòles en complement deus còsts d'investiment ad afinar au temps de la programacion en 2024.

CALENDÈR PREVISIONAU DE DESROTLAMENT DEU PROJÈTE EN 2023-2024 UN CÒP LO PSC VALIDAT

2023 :

- Presentacion deu projècte PSC.
- Estatuts e mesa a disposicion deus bastiments dab mission a un jurista : que cau reglar las questions juridicas, los modèles a pensar, còst de foncionament en fin d'annada, pensar aus estudis de programacion dab marcat a lançar au començar de 2024.
- Còsts de foncionament per pòle, lo modèl economic dab lo plan financèr pluriannau que va anar de par dab la partida recèptas (SC). Ne's parla pas de rentabilitat, mes de vision deu còst annau a cobrir, hòra « petit equilibri » de las recèptas. Quau foncionament indusit ligat dab los projèctes per pòle : RU, cargus generaus, amortiments ?

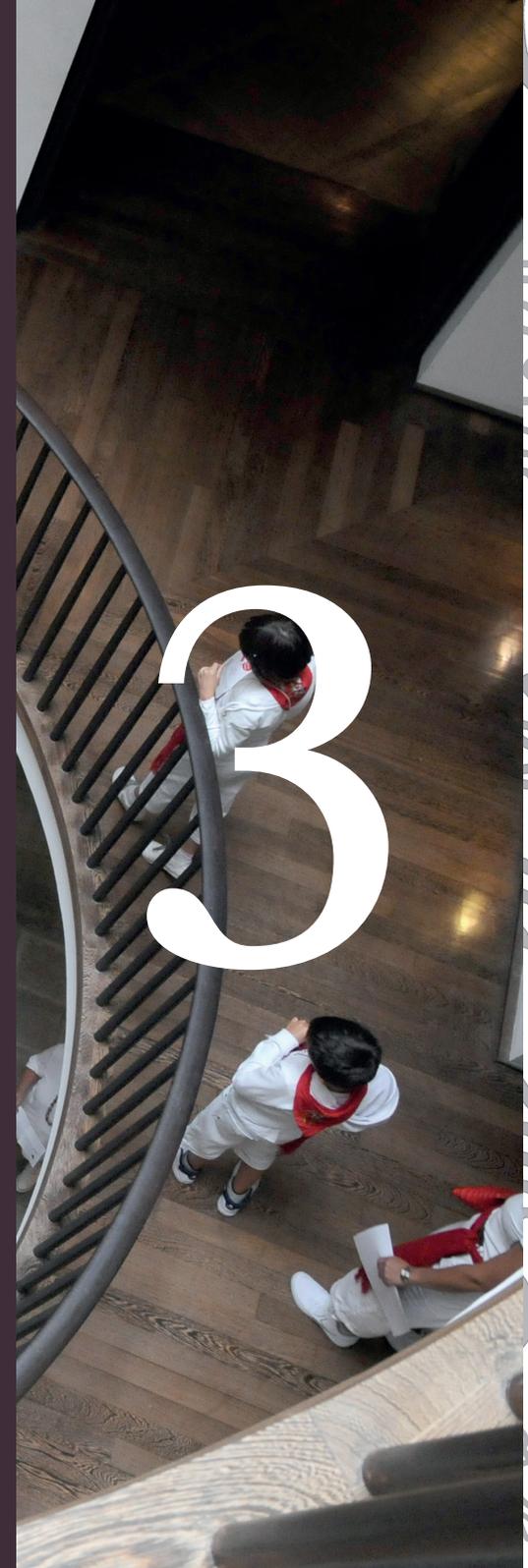
2024 :

- Apressar las bancas, e garantidas deu finançament peus administrators e per las tutelas.
- « Qo/ no go » = estòp o enqüèra : estudis mei apregondits e lançament d'ua mestresa d'òbra (fin de 2023, lançament per notificacion en 2024.).

Las perspectivas e las
razons d'ua dusau
renovacion deu musèu
basco e de l'istòria
de Baiona

20 ans après

COMITAT TECNIC DE RESTITUCION A LAS ADMINISTRACIONES DE TUTÈLA

Quate racontes navèths que semblan d'ara enlà indispensables per har evoluar lo trajècte de las colleccions permanentas deu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona e l'adaptar au sègle XXIau e melhorar dens lo musèu existent.

En 2002, dab cinc seminaris (un per mes deu mes de març de 2022 enlà, las equipas deu musèu e los « sapients » deu territòri que s'amassèn per pensar de faïçon participativa los racontes de manca.

LOS RACONTES RETIENUTS :

- **Contar lo sègle XXau** : lo musèu qu'estó renovat en 2001 mes haut o baish, per çò deu raconte desliurat, com èra jà en 1924, en anant d'inc a la dusau guèrra mondial e shens parlar deus subjèctes ulteriors (com los subjèctes politics). Que cau parlar de l'enter duas guèrras, de la guèrra d'Espanha, puish de la dusau guèrra mondial e après la guèrra deu desenvolopament de las questions identitàrias.

- **Los cambiaments intervienuts a la sortida de la societat tradicionau** essenciaument rurau despuish

1850, lo desenvolopament deu balneari en la còsta basca, d'inc a 1950 puish d'inc a uei.

- **La question de las religions qu'a d'estar d'ara enlà abordada de faïçon distanciada e istoricizada** : si i avè ua capèra en 1924, ua requèsta de la comunautat israelita per i aver ua sala deus Judius, puish ua sala deus rites e de las credenças tradicionaus en País Basco ; que'n cau d'ara enlà explicar mei, dens ua sola sala, ua istoriografia deu pes de las diferentas religions a diferents periòdes e capvath lo territòri sancèr (Crestians, Catolics e Protestants, la question de la Reconquista, l'apòrt deus Israelitas au sègle XVIIau, etc.)

- **La question deu territòri basco, a Baiona**, lo pòrt, l'obertura sus l'ocean, la confluència deus dus arrius, Ador qui adaiga la Gasconha, e Niva qui adaiga lo País Basco.

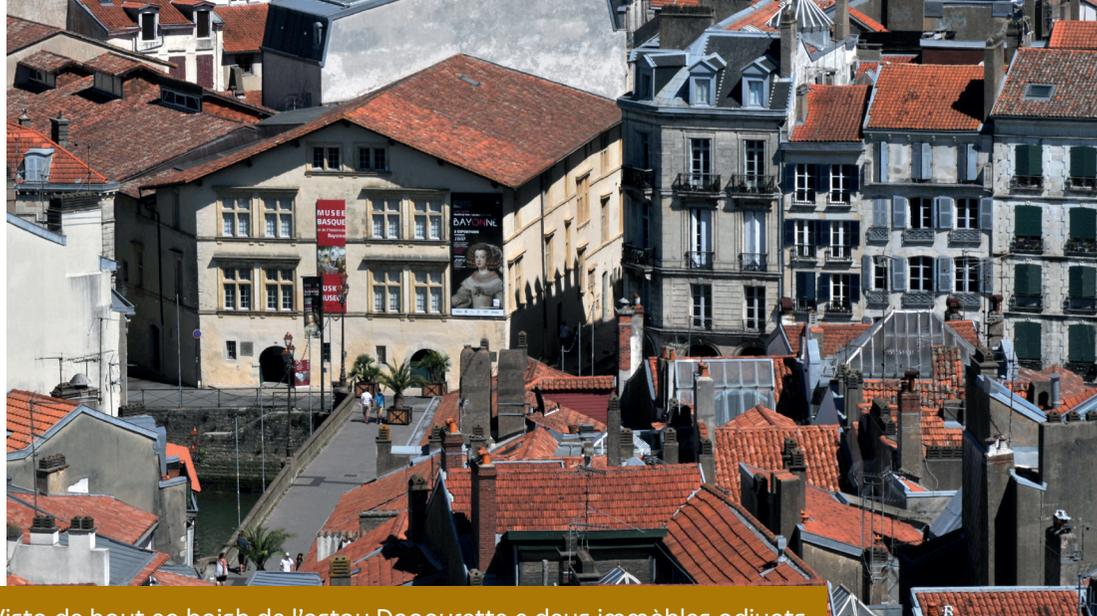
- **L'Euskara**, lenga veiculara atau com la question de las lengas parladas suu territòri, capvath l'espaci e lo temps.

Per aquò har, l'accion que serà hicada en plaça dab cinc èishs :

1/ PERSEGUIR LA COLLECTA

Per aquò, que'ns hèi besonh de perseguir la collecta per la dusau mieitat deu sègle XXau dens la soa especificitat suu nòste territòri, mes tanben de contextualizar uei dens las nòstas colleccions permanentas, objèctes qui an grandament perdut la lor valor d'usatge suu territòri. Que s'ageish donc d'acabar lo tribalh aviat en 2001 (materiau numeric a l'època tròp car, o chic hidable ? qui avè miat renonciaments cap au projècte inicial), qu'es a díser de presentar los objèctes dab testimoniats deu lor contèxe d'usatge dens las salas dab mejans qui's son hòrt melhorats en vint ans (projections, escota) dab los partenaris deu territòri, dont l'ICB. Ua partida de la restitucion que poirè estar audiovisuau.

Un contravent deu PSC que preved un partenariat institucionau sus un projècte europèu qui permeteré de federar los fons a numerizar e

Vista de haut en baish de l'ostau Dagourette e deus immòbles adjunts

valorar, de'us salvar dens un web semantic (silo alimentant los portaus tematics e de las diferentas institucions) e postular amassa sus un projècte de fons europèus per indexar, estudiar, classar e numerizar los fons esparriclat per salvar lo patrimòni immateriau (bendas de totas naturas que son actuaument esparricladadas), que serén hèitas accessiblas e on cada contribuïdor e's poiré servir en foncion deus sons besonhs.

AMT (CAPB) : « Quin pensas articular dab Bilketa, ÈKÈ, los archius departamentaus ?

SC : L'objectiu qu'es que las diferentas institucions e pòrten lo projècte en comun dab un gavaidare (qui poiré estar lo Musèu e/o l'etnopòle) e qu'aqglomeren tanben au projècte los fons privats esparriclat. Qu'es important de non pas daishar har aus autes aqueth tribalh qui'ns pertòca au prumèr cap suu territòri deu País Basco nòrd. Qu'es tanben important de'ns federar dens un projècte

per arribar ad ac har. Que s'i cau méter uei per poder escàder lo problèma dens los dètj ans qui vienèn.

2/ LO NETEJATGE DE LAS SALAS ACTUAUS

Que vam cambiar las salas existentas au marge, en respectant la scenografia e en explicant l'istòria de las diferentas museografias. Qu'avem començat aqueth tribalh a la favor deus embarraments (sala 2 : lengas, sala arqueologica en cors e apeçatges dens las museografias existentas (veirina « terralha de Cibore » e « textile » dens la sala de l'artisanat, restauracion deu mestier a téisher), tusts viradis de las òbras d'art dens lo trajecte. Que s'ageish d'un netejatge progressiu deus espacis qui permet de har mei ric e de desviar lo trajecte per l'adaptar au visitaire uei shens remèter fundamentaument en question la scenografia de 2001.

3/ MEI DE SALAS PEU TRAJECTE PERMANENT

En 2016, per poder arcuelher mustras temporàrias, las salas Errobi de las colleccions permanentas deu 2au solèr qu'estón desmontadas : ua partida de l'istòria deu sègle XIXau qu'es de manca d'ara enlà. Solament, amainatjar salas de mustras temporàrias dens un dusau solèr qu'es ua holia : los objèctes que son sia tròp pesucs, sia tròp encombrants (que l'avem experimentat dab la mustra Bonnat).

Que'ns cau imperativament ua sala de mustra temporària situada au baish (qu'es mei que mei pr'amor d'aquò qui demandam ua extension) aquò que permetèrè tanben de recuperar las salas deu dusau solèr (150 m²) per tornar desplegar lo raconte deu sègle XIXau e contar lo sègle XXau. Que seré donc lo dusau solèr qui seré mei fundamentaument remanejat.

COMITAT TECNIC DE RESTITUCION A LAS ADMINISTRACIONS DE TUTÈLA

Dagourette que conservaré totas las colleccions permanentas e l'istòria deu territòri dens las soas compausantas bascas e gasconas a Baiona, en articulant la societat rurau dab la societat urbana deu pòrt e de la vila de Baiona.

4/ L'EXTENSION POSSIBLA DENS LA CASERNA DEUS POMPIERS

Qu'es un còs de bastiment situat a l'endarrèr de l'islet e qui es estat transformat mantun còp. L'idèa qu'es de'n har un curatge respectuós de la volumetria d'origina. Lo centre qu'es un cube qui permetere de har ua sala de mustra temporària pro grana, dab un volume beròi tota hautor ; au baish e suu darrèr e en surplomb, de prevéder dus a tres nivèus de galerias. De part e d'auta, dens los avantcòs de demoranças que's poiré hicar au còp lo centre de documentacion (uei situat au Castèth Nau) a costat deu musèu, çò qui favorizaré la consulta (las resèrvas de libes e d'òbras que damorarén au Castèth Nau).

Lo servici educatiu (actuaument situat au prumèr solèr de Dagourette) que poiré estar tanben lotjat dens aquera partida navèra, desgatjant espacis navèths per contar la vita deu pòrt e lo son ligam au territòri au prumèr solèr deu musèu.

LN (Dep 64) : A qui apartien la casèrna ?

SC : Proprietat de la Vila de Baiona, aqueth bastiment suu quau au davant e's pòt léger enqüèra « dépôt de pompes », qu'es probable a protegir dens las soas dimensions decorativa e/o volumetrica, totun qu'auhereish volumes deus beròis. Qu'acèssa enqüèra lo larèr « Les Mouettes » qerit per Atherbea, dont lo projècte de la CAPB es de'u mudar dens un bastiment CARS. Aquera operacion que deuré daishar lo bastiment vueit d'ací tres ans, çò qui'ns permetere d'anticipar la soa programacion e la soa reabilitacion.

LN : Qui miaré la mestria obratqe de l'extension ?

SC : Que poiré estar ua mestresa d'obratqe deu sindicat mixte, dab la condicion d'ua clarificacion

de la mesa a disposicion de l'ensemble deus bastiments (efectuada en 2007 per Dagourette e peu Castèth Nau) e i hornir la casèrna.

5/ UA PART DURADISSA E UA RESPIRACION EN VILA, ENTER DUS MOMENTS DE LA VISITA

Un còp validat lo projècte, que'ns carré miar dab los arriberans un tribalh de conviccion e dab l'ADEME l'amainatjament d'un islet verd, au còr deu pastèr d'ostaus per l'amainatjar en caminament doç (que seré lo sol còr d'islet public balhant a véder l'esquia de las abitacions a Baiona. Que poiré estar ua respiracion au miei de la visita, dab perqué pas un jardin-cort e ua terrassa qui poirén permetèr de's refresquir (DOB, sus café dejà dens l'islet, de talha e d'esperit plan diferent e complementari deu café deu Musèu Bonnat-Helleu).

L'utilizacion de panèus fotovoltaïcs sus las teuladas non classadas (immòble MARENQO-ARQI ALDE), pr'amor l'esclairatge qu'a d'estar diferenciat de l'alimentacion de l'usatgèr, que poiré estar un mejan de produsir ua part de la nòsta consomacion.

Que carrà portar collectivament aqueth projècte, en ligam dab l'Arquitècte deus Bastiments de França, pr'amor l'apeçatge d'aqueth bastiment e permetere de revisar l'ensemble de las teuladas deu musèu atau com los davants qui au cap de vint ans balhan signes alarmants d'envielhiment.

L'accès enter los dus bastiments qu'es a estudiar finament, en ligam dab lo PLU (mantun element reglamentari a regularizar dens aqueth islet), dab los arriberans e dab los servicis deu cadastre de la Vila de Baiona.

COST PREVISIONAU ABANS PROGRAMACION :

Uns 8,5 milions, dont l'indemnizacion deus abitants suu trajècte a dividir enter los 3 administrators. Que cau sollicitar l'Estat e la Region (CPER, Plan Musèus) e l'Euròpa.

Davant d'ostau baionés

CREAR UN « QUARTIÈR DEUS MUSÈUS » AU CÒR DEU PETIT BAIONA

La possibilitat de s'estèner dens lo medish quartièr e de cap au Musèu Bonnat-Helleu e atau crear un « Quartièr deus Musèus » au còr deu Petit Baiona.

La configuracion e l'implantacion deus dus musèus dens lo Petit Baiona, l'un de cap a la Niva, l'autre de cap a l'Ador (véder lo plan ací-junt) que permetèrè de plaçar los dus musèus uei esquia contra esquia, cap e cap, de part e d'auta de l'arrua Jacques Lafitte, a mensh de 100 mètres l'un de l'autre.

Ua empresa fonsièra apartienent a la Vila de Baiona, ua casèrna vielha deus pompièrs datant de las annadas 1920 (véder suu plan ací-junt), que serà disponibla dens los dus ans.

Que serà accessible deu Musèu Basco estant peu còr de l'islet qui a d'estar parciaument purgat (PLU) e que permetèrè de l'acréisher de quauques 600 m².

Aquò que permetèrè en mei, un caminament « doç », e de restituïr ua cort (qui existiva un còp èra au Musèu), en perpausant ua passejada dens un còr d'islet baionés deu Musèu Basco enlà (salas de mustras permanentas) de cap a salas de mustras temporàrias dens l'espaci navèth amainatjat dens la casèrna.

Balhant au visitaire l'oportunitat de comprèner e de visitar un còr d'islet baionés rarament accessible, pr'amor aqueths espacis especifics de las cortas e deus escalèrs baionés que son generalement privats.

La proximitat deu Musèu Basco e deu Musèu Bonnat-Helleu

L'AMAINATJAMENT D'UN CÒR D'ISCLET « VERD » AU CÒR DEU PETIT BAIONA

Aqueth còr d'isclet que permetèrè :

- l'accès a ua cort uei barrada (plap negre suu plan)
- de recuperar un exterior un còp èra existent peu Musèu Basco
- de crear un espaci de repaus a l'ombra (terrassa en DEP dab un cafè)
- qu'es a díser permetèr de passar d'un espaci de mustras permanentas a Dagourette aus espacis de mustras temporàrias dens la casèrna deus pompièrs, shens sortir deu barri deu musèu.

- ua passejada tortuosa enter las esquias deus ostaus, au miei d'espacis plantats en pòt, replaçant Baiona dens un espaci resoludament especific de las vilas deu sud.
- la cobèrta de la passejada per un canopèu textile (passatge cobèrt) o ua marquesa, per permetèr lo passatge a cobèrt quitament en ivèrn, quan plau.

La cort interiora deu Musèu Basco de Baiona, de cap a 1950. En 2001, aquera cort qu'estó barrada per la construccion de l'argialde. Que la poirem tornar obrir per permetèr lo passatge de cap a la casèrna deus pompièrs peu còr de l'isclet.

PERSPECTIVAS DE PROGRAMACION

Que s'ageish de despassar lo musèu etnografic, per anar de cap a un vertadèr musèu de societat : parlar de ger e d'uei, balhar claus de compreneson per bastir l'avièner.

Dab l'extension necessària deu pòle baionés, au Petit Baiona, crear ua complementaritat (musèu de societat) de cap au Musèu Bonnat-Helleu (musèu de las Bèras Arts) per crear un vertadèr Quàrtièr deus Musèus. Aqueth projècte navèth que pren en compte, suu pòle baionés, la necessitat de contar la part aucupada per Baiona vila confluència, enter Niva (basca) e Ador (gascona) ; au còp pòrt fluviau e pòrt maritime.

Lòc eminentament estrategic per çò deu ligam enter lo territòri basco e gascon e França, d'ua part, e Espanha e Anglatèrra d'auta part.

Lòc d'ua confrontacion e d'ua dialectica filosofica e ideologica enter Baiona comerçanta e maritima obèrta a las comunautats e idèas navas (Judaisme, Lutz e Maçoneria) e un arrèrpaís faizonat per l'animisme e un catolicisme popular, qui a sabut operar un sincretisme dab crencças precrestianas.

L'espaci libre deu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona que s'es progressivament estretit, ja qu'estossi agrandit en 2001 :

- Necessitats de trobar espacis d'arcuelh deu public ;
- Necessitat de trobar espacis de tribalh peus personaus.

RETROBAR SALAS PER LAS MISTRAS TEMPORARIAS :

Quan en 2001, au temps de la prumèra extension, qu'i avó sonque espacis de mistras permanentas qui estón amainatjats. En 2016, salas de mistras permanentas qu'estón desmontadas per crear espacis de mistras temporàrias (salas Errobi).

Que s'ageish donc, en mudant aqueths espacis de mistras temporàrias dens la casèrna deus pompièrs, de recuperar 400 m² de mistras permanentas a Dagourette per :

- Contar lo sègle XXau (dusau nivèu) ;
- Obrir dus autes espacis (baish e prumèr solèr) per introduir dus racontes suplementaris (lenga, confluèncias, poder e territòris).

Sala de la marina, Musèu Basco

MELHORAR LOS ESPACIS D'ARCUELH DEU MUSEU

Frequenciacion : Lo musèu que coneish despuish la soa reobertura ua frequenciacion qui lo situa a un bon nivèu regionau, mes que's tròba confrontat a ua dificultat qui encontran la màger part deus musèus, un taus d'usura acreishut e ua concurréncia hòrta devuda a la creishuda d'ua auhèrta pletorica e diversificada d'ua part, e d'ua auhèrta culturau numerizada creishenta, qui met a disposicion un hum de sabers e de motius de delectacion un còp èra dispensats sonque peus musèus.

Totun, que dispausa d'un atot incomparable, qui es lo son objècte d'estudi medish : un territòri basco, ric e complexè. Que gaudeish d'ua grana vitalitat culturau e d'ua atractivitat acreishuda pr'amor de las soas caracteristicas : transfronterèr, litorau e de montanha, acostat a un paisatge e a ua cultura a l'identitat hòrta e a las tradicions preservadas.

Sol musèu d'etnografia, d'istòria e de societat en País Basco nòrd (en basco, Iparralde), lo musèu que beneficia d'un potenciau hòrt de desenvolopament.

Lo son objectiu qu'es de vèder au còp lo rebat immancabable d'oquera vitalitat, dens las soas multiplas facetas e ua clau de lectura indispensabla per comprèner lo País Basco d'uei per la soa istòria,

per las soas permanéncias, las soas transformacions e peus enjòcs qui ac corren. Dinamizar lo musèu en bastint progressivament un imatge navèth e eficaç, en fasa dab las espèras diversificadas deus visitaires, dab lo besonh d'obertura sus tematicas navèras, sequéncias cronologicas navèras e donc se preparar a ua frequenciacion qui creisherà.

Fin finau, en mudant las salas de mustras temporàrias, lo servici deus publics e la bibliotèca dens la casèrna deus pompièrs :

- Melhorar los espacis d'arcuelh e de botiga
- Créisher lo nombre de casièrs e de depaus deus objèctes encombrants
- Créisher lo nombre de sanitaris
- Auherir espacis de repaus pendent la visita.

Per fluidificar e desencombrar los accés, e sustot a la partença de las visitas :

- Auherir un dusau accés de l'arrua Jacques Laffite estant e deu Musèu Bonnat-Helleu estant.
- O ua sortida deu Musèu Basco de cap au Musèu Bonnat-Helleu.

PREVÉDER AQUERAS ÒBRAS, QU'ES TANBEN PREVÉDER UN DESVOLOPAMENT MEI DURADÍS DEU MUSÈU :

Perméter de revisar las teuladas e la lor articulacion complexa : teit, canaus e veirèras dont los penents e las evacuacions mau racordadas e mian uei rambalhs importants en teulada, mes tanben a l'interior quitament de las parets (escorremets e arrepujadas capillaras). Recuperar l'aiga de las teuladas per evitar aqueths rambalhs e adaigar lo jardin interior e equipar los sanitaris.

Estudiar la possibilitat d'amainatjar la teulada Marsan, la sola qui ne sia pas « classada » e realizada de zinc, dab panèus fotovoltaïcs e/o en acòrd dab la veirèra, qui permeten de produsir electricitat (perquè pas ?), per estar autonòme per çò de l'esclairatge scenic.

Profieitar de l'adjoncion d'un bastiment navèth, per revisar l'ensemble de las cobèrtas, mes tanben deus perbocs de las parets e atau contentar progressivament, a las preconizacions energeticas de cap a 2030, en evitant los aparelhatges de regulacion deu climat. **DISPOSITIU « ECO ENERGIE TERTIAIRE »** (dit tanben DÉCRET TERTIAIRE)

EXPERIMENTACIONES MIADAS

Aqueth PSC que contien hòrt d'idèas qui son d'ara endavant estadas experimentadas pendent la pandemia de Covid.

En efèit, que prenoi lo pòste en noveme de 2019, qu'èram barrats deu mes de març de 2020 enlà.

Puish qu'avem patit oberturas e barraduras pendent dus ans... alternant illusions e desillusions.

N'avem pas arreatat de ns'i har :

- las astrentas au musèu estant assumidas de faïçon viradissa peus quadres deu musèu,
- la direccion collegiau assegurant la velha per çò de las colleccions mes tanben lo ligam dab los agents damorats en tribalh a distància e tribalhant a la concertacion suu PSC. Cadun qu'avè rebut questionaris e contribucions a tornar.

Autanlèu qu'estossi possible, que pensèm au tornar au musèu per tèrç e suus dus sites per :

- Preparar las mustras ;
- Entertièner las colleccions ;
- Readobar las resèvas.

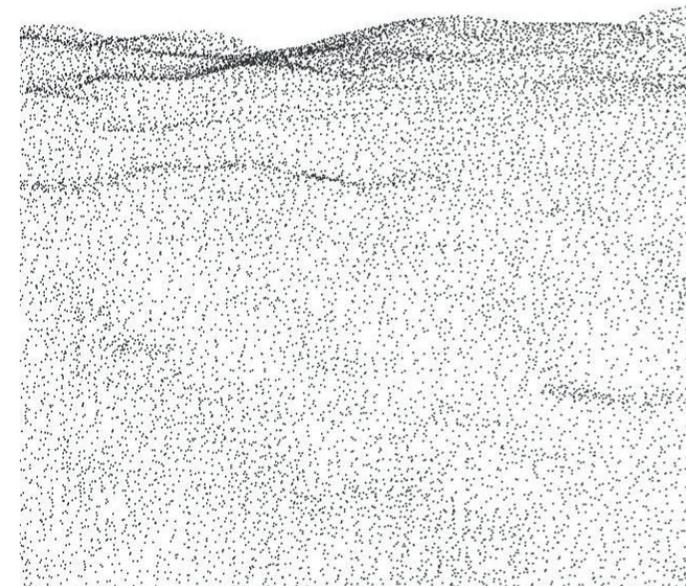
Ua prumèra mostra que's podó debanar de julhet a octobre de 2020 sus la terralha d'art de Cibore.

2021 :

Lo periòde deu dusau embarrament qu'estó optimizat per ua reflexion RU per çò deu RIFSEP e deu reglament interior deu musèu. La sason 2021 que permetó d'ensajar l'organizacion navèra deu tribalh votada en genèr de 2022.

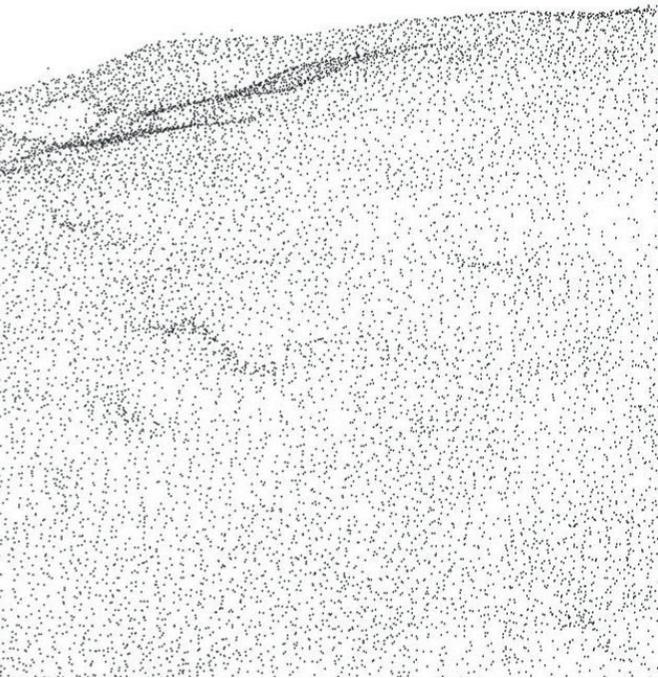
Aqueth periòde que'ns permetó d'organizar un obrador de colleccion dab l'Institut Nacionau deu Patrimòni e los escolans de Patricia Dal Pra, e de tractar l'ensemble de la colleccion de textile deu musèu, damorada en carton despuish 1992.

Ua partida de la colleccion qu'es d'ara enlà restaurada e manequinada e que hasó l'objècte de la mostra Haritik Harira en 2021 au musèu e que permet d'ara enlà presentacions viradissas dens las colleccions permanentas deu musèu o d'un biaish itinerant dens las nòstas futuras antenas a Sent Palai (2022) e Maulion (2023).

PENDENT LO COVID

Prototipatge 3D de las campanas, Nader Koochaki, artista en residència (2022-2024) PROJÈCTE CONTEMPORANÈU.

2022 :

Totas las mustras que permeten d'ara enlà :

- Caminaments capvath lo territòri ;
- La reactivacion de las colleccions permanentas deu musèu (Sala 03 Musèu e lenga (2020), veirinas de las terralhas (2020), textiles e restauracion deu telèr (2021-22), Arqueologia (2023).

La vita « normau » qu'es tornada au musèu, lo Covid, qu'a ocasionat en çò de cadun d'enter nosautes partviradas importantas, tant efectivas com professionaus : daubuns que son partits, o que's son questionats per çò deu lor rapòrt au tribalh e donc au musèu ; autes que son arribats, prenent aqueth tribalh « en camin », que harà donc besonh de'us har partatjar e de cuèlher lo lor apròchi.

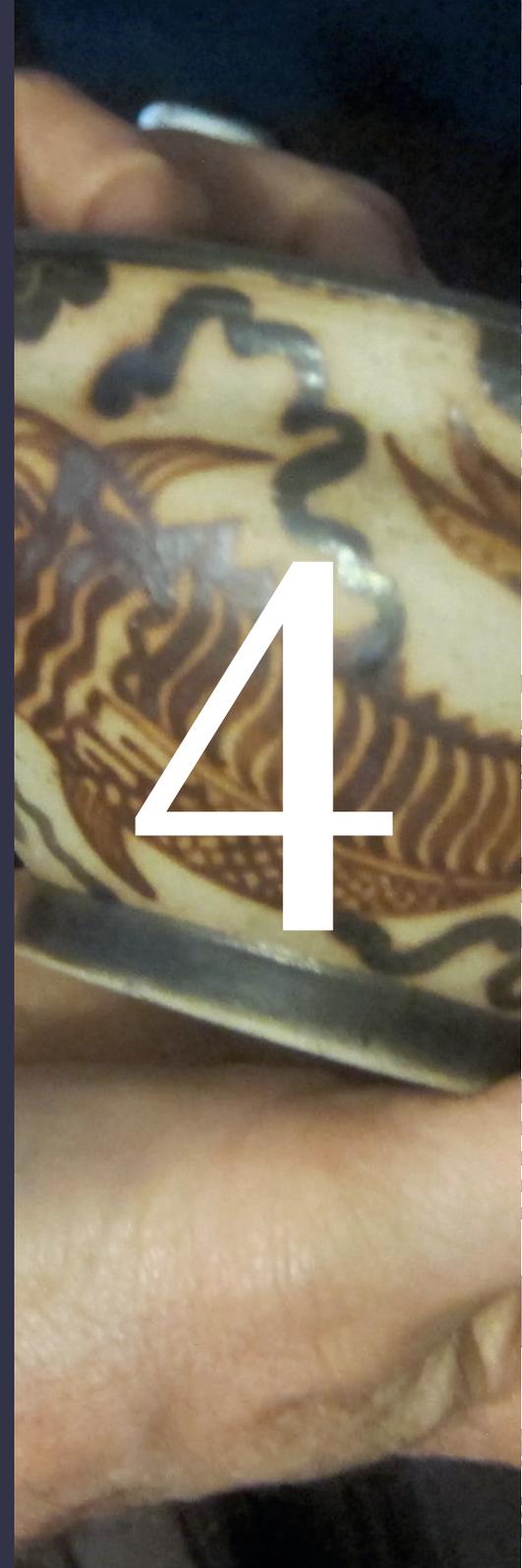
L'annada 2023 que serà consagrada aus autocròmes en País Basco e qu'a permetut l'an passat (2022, obrador INP dab Anne Cartier-Bresson) l'organizacion de dus obradors a l'entorn de las colleccions de fotografia (2023 : obrador de tractament de la colleccion Ocaña).

Lo projècte contemporanèu Museoa Urtu e lo tribalh en concertacion sus las antenas, pòles museaus futurs, qu'an tanben començat pendent los embarraments parciaus e dab los estupalutz.

Aqueth PSC que perpausa donc, au còp, la perennizacion de las experimentacions plan escadudas pendent lo PSC, mes que permet tanben de's projectar mei luenh de cap a ua extension desirada, e dens ua revision deus nòstes espacis dejà en òbra. (5C)

Presentar las colleccions
permanentas shens
sacrificar las mustras
temporàrias,
e invèrsament !

VILA & CAMPANHA

Quan apareishó l'idèa de crear un « Musèu de la Tradicion Basca » en 1884, en seguida a ua mustra d'objèctes d'artisanat basco e de quauques tablèus, pendent lo Congrès de la Societat d'etnografia nacionau a Sent Joan de Lus en 1897, qu'èra essenciaument question de collectar e de presentar dens un lòc unic objèctes hasent pròva deus mòdes de vita « tradicionaus » en País Basco.

Mes au moment deus primèrs rapòrts per la creacion deu « Musèu de la tradicion », que's pausè la question de la localizacion. Baiona qu'apareishó, per la soa posicion e peu son estatut de capdulh regionau, com lo lòc ideau per arcuelher lo musèu, mes peus promotors deu projècte, « Baiona n'es pas briga ua vila basca »¹; arren de çò qui es projectat, qui pertòca màgerment lo monde rurau, ne permeterà d'illustrar l'identitat culturau e l'istòria baionesa. Qu'estó donc decidit d'adjúnher ad aqueth primèr ensemble d'objèctes bascos, divèrs testimoniatsges de l'istòria baionesa : « D'aulhors - e naturaument - lo musèu regionau de Baiona ne deu pas estar solament lo Musèu Basco ; que cau tanben que sia lo Musèu de la « tradicion baionesa »².

Aqueth doble camp d'interès que retalha ua pregonda distincion simbolica qui's superpausa au descopatge culturau e qui ahorteish la distincion enter las duas : d'un costat, un musèu etnografic representant los mòdes de vita populars e anonimes de las campanhas bascas, shens referéncia cronologica precisa, com si s'agiva de la representacion d'un monde hòra deu temps ; de l'autre, un musèu d'istòria figurant los òmis grans e los hèits màgers e gloriós de la vila.

Lo musèu qu'estó donc dotat de camps d'estudi distints : Baiona e lo País Basco. Pr'amor deu contèxte socioculturau de Baiona, a l'epòca de la creacion deu musèu (ua vila gascona enclavada en territòri basco) aqueths dus subjèctes que renviavan a representacions simbolicas netament distintas : la vila e la campanha d'ua part, l'istòria e los òmis grans e las tradicions bascas d'auta part.

Maqueta deu pòrt de Baiona, detalh cobèrt peus batèus

" Qu'aurí podut, abans la question de Baiona, vila maritima, me questionar per çò de la **plaça de Baiona dens lo musèu** actuau. Com visitaire, Baionés, mes qu'es dilhèu pr'amor de la fatiga en fin de trajècte dens lo musèu, que'm sembla que Baiona n'a pas ua plaça sonque accessòria (que pensi a la maqueta panoramica au solèr). Mes ne soi pas segur que la disposicion d'aquera sala en fin de visita ac explique tot, e dilhèu que carré pensar a ua dinamizacion de la preséncia de Baiona a soa casa "

(X.V)

1 André Delmas, Rapòrt per çò de la realizacion deu Musèu Basco e de la Tradicion Baionesa, 1922, p.8

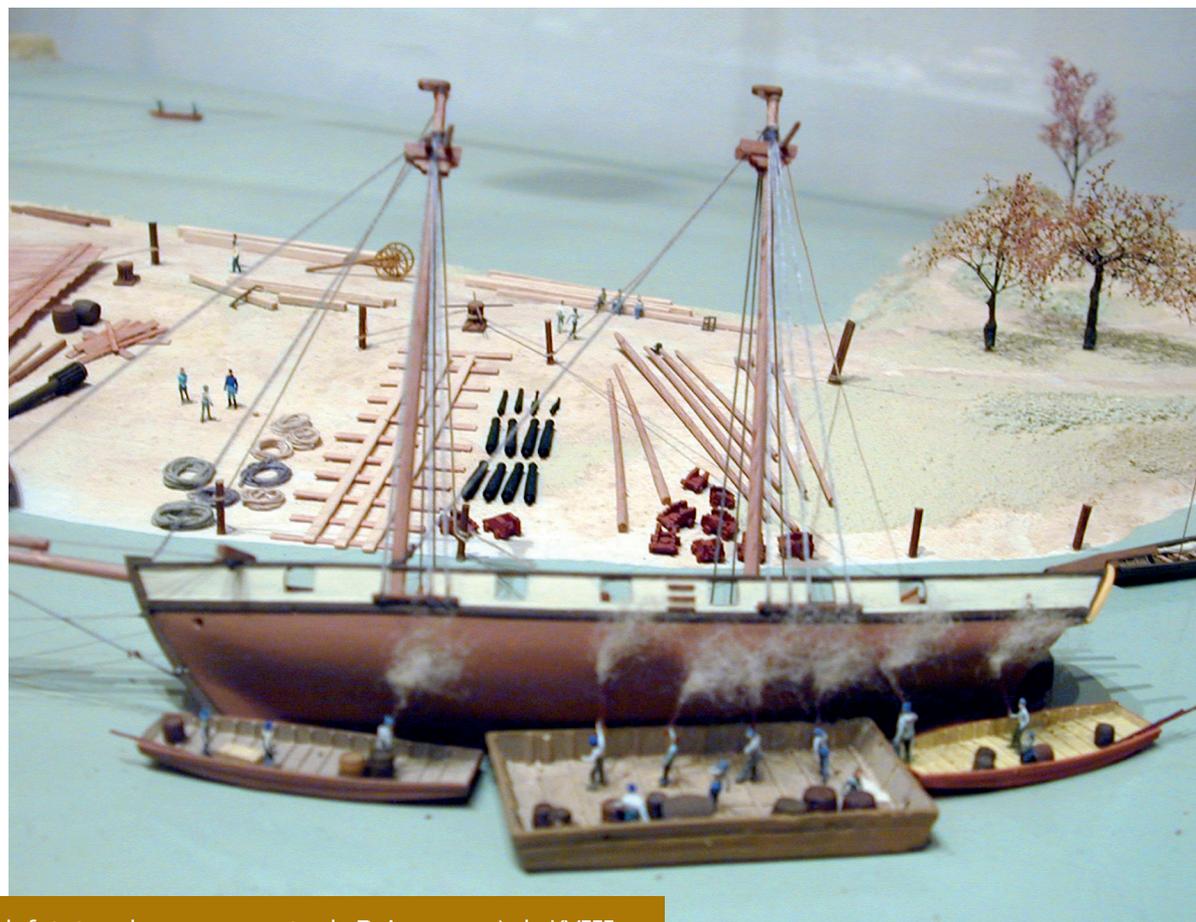
2 Ibid, p.10

Uei, aqueth doble apròchi n'es pas clarament afichat, ni explicitat dens lo musèu. Mes aquera distincion, istoricament datada, n'es pas mei dirèctament de bon comprèner peus publics, pr'amor Baiona qu'es vaduda la « capitala deu País Basco ».

Aqueths dus aspèctes luenh d'estar opausats que's pòden rejúnher dens un crusòu : l'idèa de confluéncia, la deus dus arrius, l'un basco, l'autè gascon, e de l'istòria deu pòrt fluviau e hauturèr, las soas activitats e la soa evolucion.

La màger part deus visitaires qui vienèn de l'exterior, n'an d'aulhors pas consciéncia d'aquera dobla cultura qui's declina d'ua sala a l'auta.

Per la màger part, lo musèu qu'es « lo Musèu Basco » e n'i es pas sonque question deu País Basco, e donc de la soa « capitala ». Aquera dobla cultura, basca e gascona, ciutadina e rurau ; shens parlar de las autas culturas presentas dens lo musèu, dont la cultura judiva, qu'es totun l'un deus riquèrs e l'ua de las especificitats deu musèu, mes n'ac hèm pas vèler com ac carré, qu'es mes patida qu'utilizada com un atot vertadèr. Aquí qu'avem, de faison evidentà, per aquera especificitat locau, ua hont de reflexion e d'analisi de las interessantas e pertinentas a desvolopar peu musèu.

Qalafatatge de cau, maqueta de Baiona au sègle XVIIIau

TRADICION, ISTÒRIA & ART

A la polivaléncia deu musèu (art / objèctes d'istòria e d'etnografia), evocada mei haut, que's superpausa ua evolucion dens l'estatut deus objèctes expausats.

L'objècte qu'es teatralizat e hicat en scèna dens reconstitucions d'interiors, o tractat com ua relíquia, o com un testimòni susceptible de restituir un saber; fin finau, a còps com ua òbra cap e tot, rebat estetizat d'un mòde de vita vielh e atau sovent presentat de faïçon isolada.

Aqueths diferents tipes de tractament, mei o mensh sensibles e marcats, que privilègian modalitats de lectura distintas, qui influéncian hòrt la soa recepcion e la soa compreson: l'afècte per la relíquia, la pedagogia per l'objècte-testimòni e l'estetica per l'objècte-òbra.

Au musèu, que son essenciaument la prumèra e la tresau presentacions qui son privilegiadas au detriment de la contextualizacion e de la pedagogia: Georges-Henri Rivière (director deu MNATP) qu'estó lo sol, per l'installacion de la sala de la pelòta en 1958, qui ensagè de hicar en contèxte los objèctes, en s'aluenhant deu caractèr vielhòt deus dioramas e shens càder dens lo travèrs d'objèctes reificats dens veirinas. (Ill, pagina).

Installacion de la Sala de la Pelòta, per Georges Henri Rivière en 1958.

L'ESPIAR SUS L'OBJÈCTE E L'ESTRATIFICACION DE MUSEOGRAFIAS

LA VENTA, DIORAMA EN 1924

En efèit, la museografia consecutiva a la renovacion de 2001 qu'a radicalament transformat lo rapòrt aus objèctes, en los isolant dens veirinas.

Aquera tendéncia qu'es ahortida per la presentacion concomitanta, evocada mei haut, d'òbras d'art e d'objèctes dens cada sala. Presentacions en las quaus los tablèus ne son pas espiats com òbras mes que plantan lo decòr d'un País Basco rural hòra deu temps, qui serveish de quadre de lectura e de referéncia per la presa en compte deus objèctes.

Lo pes de la museografia au Musèu Basco e de l'istòria de Baiona qu'es donc luenh d'estar neutre dens la transmission deu messatge ; mei que mei dab 20 ans de remanejada e d'adaptacion successius qui desavienen enqüèra lo messatge balhat. L'objècte o l'òbra, sortits deu lor contèxte d'origina, qu'existeishen au musèu per la faïçon dont son presentats. N'í a pas a priori nat apròchi qui deu damorar exclusit, mes ua presentacion sonque estetizanta, si n'es pas acompanhada de pro d'atrunas didacticas, risca de diluïr o d'apraubir lo messatge etnografic de l'objècte.

Per çò de museografia, que cau descripar los diferents filtres qui s'intercalan enter l'objècte e lo visitaire dens cada causida de presentacion, per estar capable d'adaptar precisament la presentacion a la natura deu messatge qui volem transmèter.

La venta, diorama abans renovacion deu musèu.

La venta tornada installar en 2020

Totun, los diferents estrats museografics que hèn partida de l'istòria deu musèu e donc de la soa identitat. Que cau tanben que sian l'objècte d'ua reflexion especifica, tornats questionar, modificats e o conservats atau e explicats.

Si s'escad, convidar a l'interrogacion e quitament au sens critic per tornar questionar l'atruna musèu uei.

UN MUSÈU VECTOR DE COMPRESION DEU PASSAT, MES TANBEN DEU PRESENT E DE L'AVIÉNER

Lo musèu qui aubrí en 1924 qu'avè l'ambicion de « balhar un imatge tanben exacte e autan complet com possible deu País Basco, de Baiona e deus sons entorns, dens lo passat e dens lo present¹ », qu'èra en cercas d'exhaustivitat e que volè representar ua sintèsi. Dens los hèits, aqueth apròchi ne permet pas d'abondar sonque ua petita partida de la realitat e de la complexitat deus diferents maines identificats (agropastoralisme, artisanat, religion, comèrci, etc.), mes com lo visitaire e compren que'u se balha a véder ua sintèsi, « l'essènciu » d'ua cultura, que'n pòt dedusir que tot çò qui n'es pas present n'es pas significatiu.

Lo principi d'ua sintèsi exhaustiva qu'avè tot lo son sens dens la volentat iniciu de constituir un « musèu de la tradicion » : los elements mei arcaïcs deus mòdes de vita, identificats com tradicionaus, qu'èran seleccionats e presentats per illustrar las diferents tematicas.

L'idèa de la sintèsi qu'es uei mei dificila de començar puishque lo musèu, rebat d'ua cultura en movement, n'a pas per sola mission de presentar un passat luenhèc e escorut, mes que'u cau tanben rénder compte d'evolucions, de transformacions, de rompeduras, de territòris diversificats, de continuèrs, de problematicas mei complèxas, obèrtas e cambiadissas. La renovacion de 2001 qu'a mantienut aquera idèa de la sintèsi e de l'exhaustivitat en conservant un descopatge tematic dont lo principi remonta a l'origina deu musèu.

Qu'es mei o mensh la sintèsi de 1922 qui damora presentada au musèu uei : los objèctes que son los medishs e au contra deu periòde situat enter 1920 a 1990, qu'es quasi totaument impossible de comprèner lo lor usatge en corrent lo territòri ; e son a vòder muts per las generacions naishudas après 1970.

Un sègle qu'es passat, engendrant cambiament complèxes, accelerant lo passatge d'ua societat acostada a la ruralitat a ua auta mei modèrna e dont lo musèu deuré poder rénder compte per balhar claus de compresion d'ua cultura, d'un territòri a partir d'elements seleccionats, d'angles d'apròchis especifics e qui hèn compte deus cambiaments viscuts e deus a viéner. (JB)

¹ Musèu Basco, guida somari, Baiona : Ed. deu Musèu Basco, 1930, p.2

Le porte-étendard basque, per Eugène Pascau

B'es mei delicata la dita 'question basca'. E's pòt tractar de faïçon objectiva e postcoloniau lo fenomèn shens l'hevar l'ira a dreita e a esquèrra ? E's pòt tractar la question de faïçon museau ? Ua escampa ipocrita, mes perqué pas, que seré ua sala consagrada a minima a la lenga basca, dab las soas originas presumidas, las soas caracteristicas, los sons azards istorics, la soa varietat, de faïçon non folklorizanta. Un punt de vista mei antropologic e 'politic' qu'es enqüèra a dessenh. Quan visitam un musèu suus esclaus o suu comèrci deus negres, qu'es dificile peu musèu de non pas aver un engatjament implicit o explicit per çò de fenomèns istorics considerats generaument com calamitats. Ne'n demandi pas tant au Musèu basco, mes au mensh d'i pensar. N'avem pas mei necessàriament los medishs punts de vista que los fondators deu musèu un sègle a. (X.V)

ISTORIC

A comptar de 1997, 1 200 m² de resèrvas e 250 m² de burèus qu'estón installats dens l'ala nòrd deu Castèth Nau, (hortalessa deus sègles XIVau e XVau, transformada en casèrna en 1840) a 500 mètres de l'ostau Dagourette.

Ua expertesa qu'estó realizada en genèr de 2010 per las resèrvas deu Musèu Basco, las deu Musèu Bonnat e deu Museum per Étienne Féau, capconservator, cap deu departament conservacion preventiva au C2RMF, per valorar de faïçon globau las condicions de conservacion de las colleccions baionesas « Musée de France » après la tempèsta de genèr de 2009. Aqueras colleccions despartidas dens tres musèus : lo Musèu Bonnat (actuaument Musèu Bonnat-Helleu, musèu de las bèras arts de Baiona), lo Musèu d'Istòria naturau o Museum, e lo Musèu Basco e de l'istòria de Baiona.

L'expertesa de 2010 concludint sus « la situacion particularament alarmanta » de las resèrvas deu Musèu Basco e deu Musèu Bonnat-Helleu, musèu de las bèras arts de Baiona, que preconizè peu Musèu Basco, de « revèder, non solament la teulada, mes tanben la carpenta e pensar a ua organizacion navèra de las resèrvas localizadas dens l'ala nòrd ». Aqueras òbras qu'estón fin finau realizadas en 2015, un còp abandonat lo projècte de resèrvas mutualizadas.

L'expertesa qu'a permetut l'enviada d'un restaurator-conselh deu C2RMF per ajudar a la redaccion d'un quasèrn de las cargas per un estudi en conservacion preventiva dab l'idèa d'un projècte de resèrvas mutualizadas. Aqueth estudi que devè miar a « un plan generau en conservacion preventiva ».

Tenent compte de las remarcas deu rapòrt, la Vila que lançè en 2010 lo projècte de construccion d'un bastiment nau, d'ua susfàcia de taulat de haut o baish 1 850 m², e l'amainatjament deus espacis exteriors tanhents. Que'us caló abandonar lo projècte en 2015.

Lo projècte de resèrvas mutualizadas portat per la Vila de Baiona estant abandonat, lo Musèu Basco e de l'istòria de Baiona (gerit en sindicat mixte despuish 2007), qu'avó de pensar tot sol a la reorganizacion de las soas resèrvas.

Un dusau estudi qu'estó donc comandat en 2016 (validat per Roland Pintat, conselhèr musèus DRAC lo 30/11/2016), puish abandonat davant la necessitat d'agir lèu shens esperar los resultats

Lo Castèth Nau, ala nòrd aucupada peus burèus e per las resèrvas deu Musèu Basco.

d'un dusau estudi (validat en 2020 pendent ua visita de Roland Pintat) qui seré vienut confirmar çò qui sabèm dejà.

A SABER :

L'essenciau de las colleccions qu'es enterpausat dens 9 salas de talha variabla on los objèctes son amassats per materiau o categoria d'objèctes (arts graficas, pinturas, lapidari, mòbles, objèctes petits, etc.). Despuish l'origina (1997), aqueths espacis que son equipats independentament d'ua regulacion deu climat per umidificaders e desumidificaders religats a un termostat e racordats au hialat de plomberia deu bastiment, arribada e evacuacion d'aiga. Longtemps controtlat per termoïgromètres mecanics (Maxant), lo climat qu'es despuish 2014 relhevat per captaders electronics (Testo).

Dens aquera situacion, lo Sindicat mixte que's devè de balhar responsas a la gestion de las colleccions hicadas a disposicion per la Vila de Baiona, despuish 2020 e l'embarrament e shens esperar un Projecte Scientific e Culturau.

- Un burèu relai qu'estó amainatjat peus quadres (dinc alavets installats unicament au Castèth e donc « copats » deu musèu, deus personaus d'arcuelh e de susvelhança e deu public !) Que devaran d'ara enlà a Dagourette per la lor permanéncia e las dimenjadas (despuish la reorganizacion deu Reglament interior e deu trabalh en 2021) permetent ua preséncia responsabla au musèu tot jorn e las dimenjadas per rotacion e un apròchi melhor deu public e de la frequentacion deu musèu.

- Las resèvas e lo lor ligam dab lo musèu : los dus sites que son d'ara enlà en ligam quotidian quan èran viscuts peus agents eths medishs com dus establiments distincts (dab los efèits qui podem imaginar per çò deu ressentit e deu viscut reau o supausat deu trabalh e deu mestier deus uns e deus autes !)

Pr'amor deu nivèu generau d'umiditat a Baiona, los umidificaders ne son pas jamei entrats en foncion. Los desumidificaders que foncionan regularament e l'estabilitat deu climat qu'es globaument establa, quan la regulacion ne seré sovent pas optimau (mancas d'estanqueïtat deu bastiment, abséncia de braçatge d'aire dens las salas, variacion pontuament importanta).

Qu'i avó dab la tempèsta Klaus (genèr de 2009) infiltracions de las granas qui an accelerat lo desvolopament de microorganismes dens la resèrva de las arts graficas, necessitant mantua campanha de restauracion, shens que lo problèma vertadèr de l'isolacion e de la restauracion deus espacis desgalhats pendent la tempèsta ne sia pas uei vertadèrament reglat de faïçon duradissa.

LOS ENJÒCS D'UN NAVÈTH PROJÈTE DE RESÈRVAS

A cí qu'avetz los enjòcs màgers d'aqueth projècte navèth per çò de las resèrvas :

- Remesa en estat generau deu bastiment, murralha e cobèrt, revision e mesa a nivèu deus sistèmas de regulacion deu climat per garantir ua conservacion optima de las colleccions pèça a pèça. Las òbras que son realizadas segon las règlas de l'art e en acòrd dab las tutèlas pertocadas. Aquera convencion de mandat qu'es prevista en 2024, en cas de validacion deu Projècte Scientific e Culturau.

- Per aquò, lo Sindicat mixte qu'es a har un tribalh de signatura d'ua convencion de mandat dab la comuna per estar en mesura de pilotar las òbras deu bastiment qui ocupa e per n'assegurar la mestresa shens esperar la disponibilitat deus servicis de la Vila. Que preved tanben la participacion de la Vila de Baiona a las òbras seus bastiments dont delèga la gestion.

- Redesplegament de las colleccions dens los espacis per facilitar la gestion e melhorar la conservacion. Las resèrvas que son a repensar pèça per pèça e progressivament a tornar modelar per ganhar plaça e en eficacitat de foncionament.

- Ua opcion a estudiar dens l'encastre d'ua futura extension a Dagourette (casèrna deus pompièrs) qu'es de consacrar la totalitat d'un bastiment deu Castèth Nau a las resèrvas, dab eventuaument un mei petit espaci dedicat aus burèus per non pas que sian « dormentas » (servici de las colleccions e administracion e comunicacion que damorarán aubergats au Castèth).

- Aquò que permetere de reinstallar au Castèth l'espaci de restauracion iniciaument previst e qui s'es vist parasitat per usatges autes (remesa en foncion de la taula aspiranta, deus banhs e de l'aspiracion).

- Aquò que permetere d'especializar ua resèrva peu fons fotografic e de contarotlar mei eficaçament lo son climat.

La resèrva bibliotèca

En efèit, dens l'encastre deu Projècte Scientific e Culturau, la bibliotèca que seré reorganizada d'ací 2028, com èra previst dens l'extension, dita casèrna deus pompièrs, a Dagourette.

La reïnstalacion au ras deu musèu que sembla mei oportuna, dedicar l'ensemble deus espacis disponibles dens lo site Dagourette a las foncions de presentacion de las colleccions en ligam dirècte dab los publics. Sia, las mustras temporàrias, la bibliotèca e lo servici deus publics que poirèn estar amainatjats dens l'extension (casèrna vielha, immòble remarcable dens lo medish islet d'ostaus que Dagourette), permetent atau de perseguir lo raconte de las colleccions permanentas en recuperant espacis.

La resèrva deus libes preciós, assimilada a colleccions, que damorará au Castèth e ne seré pas presentada sonque dab rendetzvos aus cercaires, o pendent presentacions viradissas dens mustras temporàrias.

A tèrmes, que s'ageish de garantir la conservacion dab condicions climaticas optimaus de l'ensemble de la colleccion, dont los objèctes enqüèra estocats dens bastiments exteriors, au climat non regulat, peus quaus ua solucion perenna damora a trobar.

Qu'avem dejà engatjat **en urgéncia** las operacions ací devath a la favor de las barraduras pendent la crisi Covid, aquò **abans la mesa en plaça deu PSC aqüeste** :

Tots los equipments installats que son reversibles pe'us poder mudar, estossi lo cas de projècte navèth de resèrvas perennas.

• L'embarrement qu'a permetut de vueitar e d'estruçar entièrament la resèrva de l'ASFO per balhà'u un solèr e donc optimizar lo son estruç e la soa accessibilitat.

Lo cobèrt dit de l'ASFO qu'arcuelh donc los

objèctes « hòra gabarit », ne podent pas entrar au Castèth Nau e chic sensibles a las variacions de climat.

Mantun còp desplaçat, aqueths objèctes que son actuaument estocats dens lo cobèrt vielh (X̄Xau) de haut o baish 250 m² au ras de la gara, de l'aute costat d'Ador, hicat a disposicion de la Vila per l'Establiment Public Fonsièr Locau País Basco (haut o baish 1,5 km de l'ostau Dagourette e 2 km deu Castèth Nau). Aqueth bastiment que hèi l'objècte d'un balh precari dab lo proprietari e que's tròba miaçat per un cambiament d'estatut, pr'amor deus projèctes immobiliaris dens aqueth sector a l'horizont 2030, e qui obligarà a se pausar la question de l'aucupacion d'ua resèrva de plan pè. Aqueth balh precari que serà l'escadença dens un futur pro pròche de tornar hicar en obrador ua resèrva, de plan pè, (dilhèu per l'ensemble de la colleccion).

• Qu'avem d'ara endavant començat a optimizar las resèrvas.

Un plan de reorganizacion de las resèrvas per l'optimizacion de l'estruç de las colleccions qu'es actuaument en cors, impulsat per la repatriacion de las colleccions GRAMONT après 40 ans (qu'èran aubergadas despuish 1982 au maine nacionau deu castèth de PAU) e que son progressivament reïntegradas.

TORNAR ARCUÉLHER LAS COLLECCIONS GRAMONT A BAIONA (OBRADOR 2022-23 E 24)

Despuish 1982, la colleccion Gramont hidada au Conservator deu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona, qu'èra aubergada au Maine Nacionau deu castèth de Pau, en l'espèra d'ua solucion perenna de conservacion a Baiona.

En optimizant las resèvas existentas au Castèth Nau, resèvas arts graficas e resèvas de pintrura, qu'es estat possible de desgatjar espaci per las colleccions mensh ponderosas (pintrura, arts graficas e petitas esculturas). Aqueths amainatjaments que son a har un tribalh de finalizacion (murralha, cobèrt, frinèstas e restauracion de las parets, grasilhas pòrtatablèus).

Lo reamainatjament e l'optimizacion de las resèvas en seguida deu desplaçament deu talhèr menuseria au baish en 2022 qu'a miat a l'installacion de la navèra resèva pintrura « Gramont » au 3au solèr dab la croma deu materiau d'enregada corresponenta : 70 000 € en 2023.

Lo Musèu Basco, peu compte de la Vila de Baiona, qu'a sollicitat ua participacion de 35 000 €, sia 50 % deu montant d'aqueth amainatjament.

La navèra resèva pintrura amainatjada per arcuelher la colleccion Gramont

Sala de la marina, seccion en la quau las colleccions Gramont e son actuaument valoradas, s'estossi lo cas de l'extension deu musèu, aquera sala que poiré estar doblada e perméter atau ua valorizacion mei estenuda de la colleccion.

PLAN FINANCIÈR DE LA REORGANIZACION DE LAS RESÈRVAS

La reorganizacion deus solèrs deu Castèth Nau qu'es en cors per perméter ua optimizacion de las resèrvas existentas deus solèrs en foncion de l'encombrament/deu pes deus objèctes segon lo plan financèr aqueste :

Estat de las òbras au 080623 (TTC) & au 010823 (TTC)	Enterpresas	Observacions
2730 €	Atlantic Elec + MDEtxelan	Electricitat (1410€) + plomberia (1320€).
3990 €	Trotec	Materiau de contraròtle climatic (desumidificader e ventilators).
804,38 €	Boutica Design	
8141,28 €	SARL Pierre Carrère	Refeccion deus perbòcs a la caucia : Fin de las òbras en 2023.
7056 €	EURL DARRIGOL Jérôme	Refeccion de las menuserias.
336 €	APR	Prestacion prevista en junh de 2023.
38 257,21 €	Mavipal	Fin de l'obrador : junh de 2023
4300 €		Grasilhas a tablèus fixas recrubadas en çò de Bonnat.
65 614,87 €		
9672 €	Bovis	Prestacion hèita deu 2 au 4 d'octobre.
3424,80 €	Promuseum	Liurament previst fin de seteme-començar d'octobre.
13 096,80 €		
1000 €	Garrouste	Mudada deus hustatges de la catedrau per har plaça en resèrva mòbles (actuaument saturada) : reportat en 2024.
1000 €		
4000 €		Òbras de decontaminacion e d'amainatjament per estar confòrme a las obligacions Musées de France : reportat en 2024.
1000 €		
4000 €		
9000 €		
75 614,87 €		74 411,67€ TTC despensats en 2023

LAS OPERACIONS ENQUÈRA A PREVÉDER

MELHORAR LAS CONDICIONS DE CONSERVACION DE L'ENSEMBLE DE LAS COLLECCIONS

- Isolar e assanir las parets (« mesa hòra posca » aspiracion + mélinex) .
- Reglar los problèmas recorrents de huetas d'aiga (davants) suus bastits e suus supòrts de frinèstas.
- Aviar dab la Vila un plan d'entertien regular exterior (gèira sus las parets exterioras e vegetaus oportunistas).
- Extension de las resèvas deu bastiment deu Castèth Nau.
- Completar lo materiau de conservacion (mòbles a plan, tauletas..)
- Har absolutament ua resèra petita de transit a Dagourette, per facilitar lo movement de las òbras (a prevéder dens l'extension futura a la casèrna deus pompièrs)
- Melhorament de l'isolacion, deu braçatge e deu contaròtle deu climat peu melhorament de l'inèrcia deu bastiment.
- Perseguida deus amainatjaments, resèra per resèra, actualizacion deus equipaments.
- Bilanç de regulacion deu climat deus materiaus de contaròtle e deus desumidificaders a miar regularament.

- Actualizacion progressiva deus equipaments de contaròtle.
- Aparelhs de tenuta deus insèctes e/o nosibles.
- Ahortir enquèra l'accessibilitat de las resèvas (estruç, encombrament)
- Tractaments fungicidas, preventius e curatius a prevéder regularament.
- Per lo navèth estruç ASFO, préner lo temps de netejatge (aspiracion) e tractament abans d'optimizar lo classament definitiu e a tèrme long deus objèctes per pes, talhas e orizont de valorizacion.
- Crear un vertader estúdio fòto dens l'optimizacion de las resèvas.
- Netejar regularament las resèvas.

CONEISHER MELHER LO FONS VIELH E EN RESERVA A LA FAVOR DEUS ESTRUÇ E DEUS RECONDICIONAMENTS : VERIFICACION

Perseguir la verificacion, l'inventari retrospectiu e l'informatizacion au parat deus diferents obradors de colleccion e de valorizacion.

Condicionament deus textiles au temps de l'obrador de conservacion de 2021.

E atau remplaçar ua politica de restauracion au « còp per còp » hèita dinc a 2020.

Tota navèra mostra temporària qu'es tanben l'escadença d'estudiar e de realizar un obrador navèth sus las colleccions damoradas en resèra, d'alimentar la restauracion e d'informar per miar mèlher las campanhas de collècta e d'aquisicion.

EN LO PLAN PLURIANNAU 2024-2028

PLAN PLURIANNAU DE CONSERVACION PREVENTIVA E DE RESTAURACION

Per exemple :

2021 : obrador colleccion preventiva e curativa de las colleccions textilas

2022 : obrador aviat de conservacion preventiva deus fòtos. Que son obradors-escòlas realizats dab l'INP, qui's persegueishen puish dab campanhas annaus de conservacion e de restauracion.

Annada	Fons	Obrador	Durada	Còst previsionau
2020 - 2024	Textile		4 ans	30 000 €
	Ocana	Fotografia	10 ans	50 000 €
2024 - 2025	Centenari	Objèctes tecnicas seleccion	1 an	50 000 €
2025 - 2028	Restauracion après aquisicion e dons	Pintrura	Tot an	10 000 € / an
2025 - 2028	Restauracion e apapichoatge objèctes petits de la colleccion	Tecnicas mixtas	Tot an	10 000 € / an
2026 -	Restauracion deus veïcules	Estudi preliminar puish Marcat	10 ans	
TOTALU				150 000 €

CONÉISHER L'ESTATUT JURIDIC DE LAS COLLECCIONS : HAR UN ESTAMENT A LA FAVOR DE LA VERIFICACION DE LAS COLLECCIONS

· Las dadas de l'inventari que son a informatizar e a indexar e los diferents supòrts de l'inventari (quasèrns d'entradas, inventaris... / ... inventari informatizat) a indexar.

· Documentar las colleccions (un còp arribadas)
· Alimentar los dossièrs d'òbras.

L'EQUIPA DE LAS COLLECCIONS ENGATJADA EN LO PROJETE DE REORGANIZACION

L'EQUIPA DE LAS COLLECCIONS ENGATJADA EN LO PROJÈTE DE REORGANIZACION

- 1 capconservator
- 1 agent de conservacion
- 1 regidor
- 1 gestionària de las colleccions
- 2 documentalistas.

L'equipa de las colleccions qu'es esporadicament sostenuda en aqueths tribalhs :

- los diluns (jorn de barradura deu musèu) e los dijaus matins (mariada de barradura deu musèu) per las equipas d'agents deu patrimòni qui ne son pas en repaus setmanèr (sia a contunhar 2 personas) en periòde de calma de frequentacion de noveme a març.
- peus estagiaris : doctorant en borsa CIFRE (2023), estagiari Escòla de Louvre (programa « Deu País Basco a las granas escòlas ») 2023-2024
- per obradors de colleccion : organizats dab l'Institut Nacionau deu Patrimòni (generaument los mes d'abriu despuish 2020).

Que pensam acréisher l'equipa de las colleccions d'ua persona en carga deus fons immateriaus : filmes e bendas sonòras (deus 50 % deu pòste daishat peu Capconservator, qui es d'ara enlà a miei temps pagat per la Vila de Baiona per la Galeria Bonnat-Helleu) l'auto miei temps que poiré estar progressivament finançat per la construccion d'un contracte de projècte europèu, per la sauvaguarda e la numerizacion deus fons europèus.

Despocotatge deus objèctes

EN CONCLUSION :

Per ara, dens lo PSC aqeste, qu'avem privilegiat l'agrandiment deus espacis de mustra per que lo Musèu Basco posca enqüèra rivalizar dab lo Musèu Bonnat-Helleu qui tornarà obrir en 2025, per çò deus espacis a visitar e confortar un espaci museau en còr de vila, e atau engatjar reflexions de mutualizacion de part e d'auto de l'arrua Jacques Laffitte 'arrua deus musèus'.

Lo projècte territorial per pòle a Maulion e Sent Palai que preved tanben l'amainatjament de resèrvas qui permetèran de deslestar las resèrvas de Baiona (Maulion, resèrva de costumes). Ne hèi pas nat dobte totun que la question de las resèrvas se pausarà un còp mei a Baiona a l'horizont 2030.

Que'ns carrà mentretant velhar totun dab la vila de Baiona (convencion de mandat descrita mei haut) ad amainatjar en 2024 ua resèrva suplementària, au baish deu Castèth Nau, per arcuelher las òbras de dimensions granas: mòbles, quadres, tapisserias e pintruras granas actuaument estocadas a títol onerós dens los enterpaus BOVIS de Bordèu per un montant de 8 000 € per an !

VERIFICACION & NUMERIZACION

La programacion de las colleccions que necessita de cartografiar las colleccions en resèrva e en sala per bastir un raconte qui hàcia compte deu raconte vielh e qui'u hàcia evoluar, per lo tornar un contèxte e per lo perseguir au mensh dinc a las annadas 1990-2000.

VERIFICACION

Las colleccions deu musèu que comptan haut o baish 85 000 objèctes. La verificacion d'aqueth ensemble qu'es en cors e que balha lòc a un inventari retrospectiu.

En aqueth volume estimat de 85 000 objèctes :

- 15 000 objèctes en 3 dimensions en los quaus mòbles nombrós.
- pintruras deu sègle XVIIau dinc a las annadas 1950.
- objèctes etnografics (fin deu sègle XIXau au començar deu sègle XXau)
- òbras e objèctes d'art (deu sègle XVIIIau dinc a l'enter duas quèrras)
- 20 000 documents grafics. La verificacion de las arts graficas, hòrt avançada, que permet de relativizar lo volume estimat dinc adara de

50 000 documents grafics. Au jorn de uei, qu'i a 12 000 documents qui son estats verificats, aus quaus e cau hornir las cartas e un volume important d'afichas, per un totau globau qui ne despassa segurament pas 20 000. Qu'entran tanben dens aquera categoria las estampas, los dessenhhs, las cartas, los plans e las afichas.

• 50 000 fotografias. Longtemps sosestimadas, lo fons de fotografias (negatius e tiratges) que s'avèra estar, despuish la debuta de la soa mesa en valor en 2008, lo fons mei ric e mei voluminós. A las fotografias vielhas collectadas dens las annadas 1920-1930 (haut o baish 5 000 imatges), que cau hornir los fons arribats progressivament dens las colleccions (fons Bru, 6 000 imatges de 1960 a 1980) o mei recentament (fons Aubert - August puish Marc, haut o baish 30 000 imatges de 1900 a 1960 ; fons Ocaña : haut o baish 1 000 imatges enter 1930 e 1960 ; fons Ro-Qer, haut o baish 5 000 imatges enter 1960 e 1980).

NUMERIZACION

La numerizacion e la valorizacion que's hèn progressivament despuish 2006, un esfòrc qu'es estat enterprés per la lor valorizacion numerica ; lo tribalh que contunha dens l'encastre de la verificacion e de las mustras temporàrias.

En 2006, 3 000 objèctes (notícias e imatges), qu'estón versats suu site internet deu musèu dens un unglèt « colleccions ».

En 2009 puish en 2016, 3 000 objèctes navèths (fotografias deu fons vielh) qu'estón hornits en la basa de dadas en linha. L'obrador suu fons fotografic que's persegueish en 2022 dab los fons Ocaña e Aubert.

D'ara enlà, tota mostra temporària qu'es l'escadença de visitar las nòstas colleccions e de'n har ua verificacion e atau d'identificar las qui poirèn estaravaloradas, e doncrestauradas, puish numerizadas. Las autas que hèn au mensh l'objècte d'un recondicionament e d'ua estabilizacion.

VALORAR LAS COLECCIONS

TORNAR PRÉNER UA POLITICA D'AQUISICION

Enfilada de Benjamin Qomez,
crompada en ua venta publica en 2021.

Nada collècta sistematica despuish 1926
Aquisicions sosmestudas au marcat e a l'auhèrta.

N'existeish pas mei au jorn de uei nada politica de collècta sistematica e d'enriquiment de las colleccions, ; que fonciona au ralentit, se hasent au còp per còp en foncion de las oportunitats.

Los objèctes entrats aquestas annadas e dinc a 2019, que son per la màger part dons e que pertòcan principaument tablèus o objèctes d'art vielhs. Au miei de las darrèras aquisicions, qu'i a tanben la crompa deu fons fotografic Ro-Qer.

Dinc a un periòde recent, lo musèu n'èra pas entièrament mèste de las soas aquisicions puishque recuperava fons crompats per la Vila shens que la proposicion n'emane pas necessàriament de l'equipa deu musèu. Las colleccions que damoran propietats de la Vila de Baiona quan son geridas peu Sindicat mixte, au quau es delegada la gestion de la colleccion. La mesa en plaça d'ua politica vertadèra d'aquisicion que hèi donc completament besonh e qu'es l'un deus enjòcs màgers deu Projècte Scientific e Culturau.

QUE LO SÈQLE XX^{AU} SIA EXPLICAT

E ne sia pas mei ua badada de la colleccion. Que cau donc tornar préner la collècta sistematica d'objèctes qui signan lo passatge deu monde modèrne e contemporanèu dens la soa especificitat territoriau (dons e legats), per que las òbras e los objèctes mei emblematics n'escapen pas a las colleccions publicas per manca de budgèt d'aquisicion.

Que cau donc :

- Que lo budgèt d'aquisicion e sia gerit peü Musèu Basco e de l'istòria de Baiona e ne damore pas en las linhas budgetàrias de la Vila, per accelerar e simplificar las afranquidas qui son dejà contrarotladas (comissions regionaus en DRAC Navèra Aquitània) e pesugas e per non pas que tostemps mei d'objèctes e n'escapen irremediablament.
- Que lo musèu de societat, com lo musèu de las bèras arts, beneficia de crèdits d'aquisicion dedicats, per se poder portar aqueridor d'objèctes emblematics, e qui n'entraràn donc pas dens las colleccions per don o legat. Com estó lo cas dab l'aquisicion deu « PAVON BLANC » de Henry Caro-Delvaile.

Lo Pavon Blanc d'Henry Caro-Delvaile, 1906, aquisicion Vila de Baiona, peü Musèu Basco dab l'ajuda deu Fons deu Patrimòni, d'ua soscripcion publica e de mecènas generós, 2021.

EXPAUSAR : LAS COLLECCIONS PERMANENTAS

Lo musèu que presenta ua seleccion de haut o baish 2 000 objèctes e documents dens la mustra permanenta, dab ua màger part d'objèctes en 3 dimensions. La museografia, contemporanèa e estetica de las annadas 2000, qu'es enqüèra hicada endavant, renviant l'imatge d'un musèu renovat e enqüèra modèrne. Que la cau explicar e la har evoluar a tot doç e dab respècte de l'estratificacion museografica.

Los visitaires que vienen per comprèner lo territòri e pas per véder tau o tau objècte famós. Que'us cau donc portar claus de compreson deu contèxte qui'us a vists nàisher, qui participan a la compreson d'un territòri a córrer e d'ua cultura a descobrir e comprèner, capvath l'espaci e lo temps.

ISTÒRIA DE LAS COLLECCIONS E POLITICA DE COLLÈCTA

La màger part de las pèças expausadas a l'ostau Dagourette qu'estón collectadas en las annadas 1920 e 1930, e dinc a las annadas 1950 (fons Arramendy per çò de la pelòta basca).

Ua proporcion grana d'aqueras prumèras aquisicions qu'es constituïda de dons. La màger part deus documents d'arts graficas e deus fons de fotografias qu'arribèn dens un dusau temps, a comptar de las annadas 1960, un còp mort lo lor autor o lo lor propietari, e representativa d'un monde largament escorrut.

Maugrat la soa renovacion de 1992 a 2001, lo musèu qu'a chic tornat questionar lo son raconte, e qu'a chic o pas briga contat la dusau partida deu sègle XXIau. Se questionar per çò de la perseguida d'aqueth raconte per l'après guèrra seguint e dinc a l'abòrd de las annadas 2000 qu'es donc vadut indispensable, quan èm dejà en 2020.

Fotografia	De cap a 50 000
Pintrura	De cap a 1 000
Arts graficas	De cap a 20 000
Mòbles	De cap a 2000
Objèctes petits	De cap a 6000
Lapidari	De cap a 200
Textile	De cap a 800

PLAN PLURIANNAU D'AQUISICION

Annada	Despensas	Recèptas prev.	PLAN PLURIANNAU D'AQUISICIONS
2023	54 000 € 3500 €	17 000 € (subvencion DRAC)	Ensemble d'òbras d'Amable Arias deu grop GAUR, 20 000 € Amable ARIAS (1927-1984) / Escòla modèrna basca / Guipuscoa (País Basco, Espanha). Pintre e dessenhair, qu'es l'un deus creators emblematics de l'Escòla modèrna basca, e l'un deus 8 membres deu grop GAUR (dab Nestor Basterretxea, Jorge Oteiza...) format a Sent Sebastian en 1965 per la defensa e la promocion de la modernitat estetica en País Basco, dens lo contèxte deu franquisme.
		35 000 € (contribucion vila e musèu basco)	Ensemble d'òbras de José Antonio Sistiaga, deu grop GAUR (segon un plan pluriannau per un purmèr montant de 34 000 € per 2023). José Antonio SISTIAGA (1932-2023) / Escòla modèrna basca / Guipuscoa (País Basco, Espanha), installat despuish las annadas 1960 a Cibore (País Basco, Pirenèus Atlantics). Vadut a Sent Sebastian e format a l'Escòla de las Bèras arts de París, qu'es un pintre emblematic deu movement modèrne en País Basco . Qu'estó sustot l'instigator deu grop GAUR.
2024 (Annada deu centenari)	25 000 € 15 000 € + oportunitats Annada deu centenari	5 500 € (mecenat)	Aquisicion d'un libe d'artista, tiratge de cap originau numerotat E. A, religadura d'art R. Brandhof/, reliquat 2022.
		10 000 € (sub prev.)	Jose Antonio Sistiaga (sòlde montant de 25 000 € per 2024).
		40 000 € (contribucion vila)	Ensemble de 6 pintruras qui forman un poliptic murau, de Robert Brandhof, Portrèit deu Trinquet modèrne (15 000 €)
2025	A definir segon desenvolopament PSC Mustra l'Etxe	5 500 € (mecenat)	Dont Aquisicions de drets e Filmes au près de l'INA, de PATHE per projeccion permanenta dens las salas (contextualizacion per ecrans LCD deus objèctes presentats). Amoblament, pintrura art déco (Elizaga, Maggie Salzedo), objèctes (Cazaux) ?
2026	A definir segon desenvolopament PSC Mustra l'invenccion deus Lésers	50 000 € (contribucion vila)	Aquisicion de fotografias e d'objèctes, pintruras e esculturas, dont drets aquesits au près de la Societat de Fotografia (SFP) e de la Fondacion Albert-Kahn.
		Contrib. DRAC 20% Mecenat	Beròi surf istoric ? Fotografias d'artistas coneishuts (damorats sus la costièra basca), òbras de Hermann Paul ?
2027	A definir segon PSC	50 000 € (contribucion vila) Contrib. DRAC 20% + Mecenat	Dont Aquisicion de pintruras d'objèctes d'arts e etnologics,

LAS MUSTRAS TEMPORÀRIAS

Qu'an tanben de har l'objècte d'ua vertadèra politica qui deu contribuir a bastir la colleccion au present per l'avièner.

Que permeten, en mei de reactivar tot an l'interès peu musèu e donc d'acréisher lo taus de retorn e la soa frequentacion peus publics de proximitat.

Que participan de l'atractivitat de la vila e deu territòri e ne pòden donc pas estar sacrificadas, e que deven poder beneficiar d'espacis dedicats.

Au Musèu Basco e de l'istòria de Baiona, per manca d'anticipacion pendent la renovacion precedenta, salas de mustras permanentas qu'estón desmontadas per poder perméter la tienuda de mustras temporàrias, çò qu'es largament damnatjós per la qualitat deu trajècte.

Remediar ad aquera situacion recurrenta e qui ne cèssa pas d'empejorar qu'es tanben l'objècte deu PSC aqueste e deu projècte d'ampliacion deu musèu.

LAS SASONS PENDENT L'AFRANQUIDA DEU PROJÈCTE DE 2020 A 2028 E ABANS L'EXTENSION DEU BASTIMENT

Lo principi de calendèr de las mustras determinat a l'avança qu'es estat d'ara endavant enterinat en 2020, per poder anticipar la recèrca, la recèrca de partenàris e de coproduccions, lo tractament e la restauracion de las colleccions ad avalorar e de las aquisicions eventuaus.

Las annadas paras (2020, 2022, 2024, 2026), que son ditas exogènas : lo País Basco e lo territòri que son vists peus lors « inventors »

2020 : *La terralha d'art de Cibore, 1919-1995.*

2022 : *Centenari de Léon Bonnat :*

Lo Mèste, lo talhèr e l'Escòla de Baiona (en coproduccion dab lo musèu Bonnat-Helleu, e dens la vila de Baiona en partenariat dab lo museum, los archius departamentaus, la Vila d'Art e d'Istòria e lo CIAP de Baiona)

2024 : *Centenari deu Musèu Basco* : l'espier antropologic e los musèus de societat, ua istòria de museografia e de punts de vista (recèrca de partenariat : hialats territoriaus, Mucem, Musèus de societat, FEMS).

2026 : *L'invençion deus lèsers en País Basco : D'Eugénie au surf* (títol de tribalh) recèrca de partenariat litorau, Sent Sebastian, Biàrritz).

Las annadas imparas (2021, 2023, 2025) que son ditas « endogènas » : lo País Basco e lo territòri qu'i son pensats deu punt de vista deus actors e deus abitants deu territòri.

2021 : *los textiles en PAÍS BASCO : se vestir e ornamentals autes* (aquera mustra que permetó duas mustras itinerantas capvath lo territòri : l'ua en 2022 a Sent Palai, la dusau a l'entorn deus costumes de las mascaradas a Maulion en 2023 (en partenariat dab l'Institut Culturau Basco e l'aqlomeracion País Basco)).

2023 : *Los Autocròmes ua vision en color en País Basco* (en partenariat dab lo Musèus Basco de Bilbao, Quipuscoa, Espanha).

2027 : *L'extraordinària Diaspòra de l'ETXE BASCA* ; Despuish « Los 3 B » de la mustra universau de 37, de l'arquitectura regionalista.

Tassa e sieton, terralha de Cibore, periòde Vilotte, de cap a 1940

Carrat de las hèstas de Baiona, Anonime, de cap a 1950

LA « BAISHA SASON » DE NOVEME DINC A MARÇ

• Las òbras convidadas : Personalitats en País Basco, dab òbras qui atèstan deu passatge d'artistas coneishuts : de BONNAT (2022) a LOTI (2023), RAVEL, ...d'inc a PICASSO mes tanben Edmond Rostand e Luis Mariano.

• Mustras trajèctes e dab un tèma :

Charles Carrère, l'òbra grafica (2021), La Zélée, 250 ans de francmaçonneria a Baiona ; medalhas e medalhats (2022) ; Pierre Loti (2024).

• De 2021 a 2028, un cicle consacrat a las hemnas artistas en País Basco

Dens la corrialha d'Eugénie, un autar per Eugénie (2021) e après las sòrs Feillet, frairia de duas sòrs pintrairas : Marie Qaray, escolana de Léon Bonnat (2022), Rosemonde Qérard e Clémentine Hélène Dufau (2024 en partenariat dab Arnaga), Elizaga, etc.

LAS MUSTRAS TEMPORÀRIAS

UA RESIDÈNCIA D'ARTISTAS CONTEMPORANÈUS

Fin finau, un programa contemporanèu d'artistas convidats a dialogar dab las nòstas colleccions permanentas : Nader KOOCHARI : *Museoa Urtu*, residència artistica en 2021-2024 en partenariat dab l'Institut Culturau Basco, lo Sindicat de Sola e Qordailua (Centre de restauracion deu Quipusco).

Après la presentacion de *Soineko pasaia*, dens la sala de l'agropastoralisme l'ivèrn passat (de genèr dinc ad abriu de 2023, perlongada dinc a la mieitat de mai de 2023), que preparam d'ara enlà la dusau fasa deu projècte *Museoa urtu* : après ua fasa de recèrca en 2022 : cartografia deus cajolars de Sola, collècta deus tropèths, encontres dab los pastors per trobar volontaris per participar au projècte. A saber la fabricacion experimentau de las campanas prototipes segon ua tecnica de prototipatge e fonta 3D.

Si aqueth prototipe estossi concludent, que fabricarem en 2024 (annada deu centenari deu musèu) campanas qui hicarem a cadua de las aulhas de cada tropèth participant : ua òbra itineranta capvath lo territòri, aqueth projècte plan innovant, d'òbra en itinerança capvath lo

territòri, mes inventoriada au Musèu ; dont tot lo procediment experimentau atau com lo raconte deu «Works in Progress » e seré puish vededer dens la sala de l'agropastoralisme deu Musèu Basco a Baiona (colleccions permanentas, òbra sonora), puish a Maulion (itinerança au mei près de Sola). Que hèi l'objècte d'ua demanda de subvencion au près de la DRAC e de la Region Navèra Aquitània per la soa fasa de desenvolopament suu territòri.

Scenografia de la mustra *Tames du quotidien, Haritik harira*, en 2021

La residència d'artista qu'es portada conjuntament per l'ICB, lo Musèu Basco e de l'istòria de Baiona, dab com partenari associat lo sindicat de Sola, Qordailua, e l'aglomeracion País Basco.

RÉNDER LAS NÒSTAS COLLECCIONS PERMANENTAS IMPERMANENTAS E IMPERTINENTAS.

- Reactivar la presentacion de las nòstas colleccions permanentas.

QUE CAU QUE CADA MUSTRA TEMPORÀRIA E PERMÉTIA DE :

- Har recèrca e har evoluar lo raconte de la nòsta colleccion ;
- Explorar la colleccion e sustot los obèctes damorats en resèrva.

LOS REAMAINATJEMENTS DE SALAS QUE'S HARÀN DE FAIÇON PROGRESSIVA

E çò shens remanejar fundamentaument la museografia dinc a l'extension deu musèu.

Aquera evolucion que permeterà de tornar escrìver lo raconte, d'ac completar shens ac revolucionar e de contar lo sègle XX : de pausar çò qui ns'amassa e çò qui'ns distingueish deus nòstes vesins los Bascos de las províncias de Hegoalde (en basco, lo País Basco sud), mes tanben deus nòstes vesins los Bearnés e los Qascons.

Estabilizacion de l'estatua policròma de Sent Andriu,
Juliette Faÿen, 2021

« La característica deu Musèu basco qu'es d'estar atractiu, en particular per l'ostau Dagourette eth medish e per la fòrça de mei d'ua sala, qué que's posca pensar de la museologia hicada en òbra. Las nòstas reflexions qu'aurén de portar sus las mesuras podent desvolopar aquera atractivitat.

Que considèri a prièri que lo Musèu basco e pòt e deu :

- Mantièner las foncions plan coneishudas per tot musèu : conservar, estudiar, expausar, transmèter.
- Ahortir la soa atractivitat.
- Conservar l'essenciau de l'unitat de lòc, pr'amor l'unitat de tèma b'es evident.
- Transmèter valors e préner en compte lo hèit que lo musèu aja ua vocacion social (pas solament au près deus escolars).
- Conservar l'essenciau de las soas colleccions vedederas e totun renovar ua partida d'aqueras medishas colleccions vedederas.
- Balhar o tornar a l'objècte expausat la soa valor de monument (la talha de l'objècte n'a pas arren a véder a l'ahar), d'insercion dens l'istòria de la societat dont l'istòria de l'art, de ben social e public. Dab ua reflexion teorica e ua accion practica per çò de la question.
- Conservar la qualitat deus materiaus consacrats a la mustra, veirinas, supòrts, esclaratge, afichatge etc. L'intendéncia qu'es un pielar qui es important.
- Contunhar a suenhar la qualitat de l'envolopa, lo lòc deu musèu.
- Entrar dens lo monde de las dadas obèrtas per çò deus sons fons (objèctes, iconografia, òbras d'art, libes etc.).
- Har ua incursion dens lo monde de l'oralitat puish l'investir seriosament enradigar los ligams dab autes actors màgers capvath las tres províncias au mensh »

(X.V).

Tornar fondar
une raconte

Qu'ac avem vist, daubuns tèmas que seràn desvolopats suus autes pòles a bastir a Sent Palai e a Maulion : qu'es totun important que tots los tèmas qui permètian de comprèner çò qui es lo País Basco e sian evocats a Baiona, e que permètian d'incitar los publics a córrer tot lo territòri basco ; atau lo ligam dab los autes pòles deu territòri que serà ahortit dens lo sens d'ua complementaritat deus racontes.

UA REDEFINICION DEUS CONTIENUTS

Daubuns tèmas que seràn hornits :

- La plaça de l'euskara (en basco, la lenga basca) e de las autas lengas capvath l'espaci e lo temps (Cronologia dinamica, tablèu sinoptic, implantacion a l'estudi a la sala Xokoa ?).
- Lo ròtle de l'etxe (en basco, l'ostau), de l'ainat e lo sistèma de transmission dens la societat basca de ger dinc a uei (readaptacion de la sala d'arquitectura deu prumèr solèr).
- Lo ròtle de las diferentas comunautats, l'istòria e l'antropologia de las religions capvath lo nòste territòri shens crear d'ierarquia enter las credenças, mes en muishant lo ròtle jogat per cadua d'enteras dens la configuracion arquitecturau e los us e las costumas.

Per exemple lo ròtle de bastion jogat peu catolicisme dens l'estructuracion de l'identitat basca après la Revolucion francesa : practica de la lenga basca dens l'espaci public, prescripcion de las nòrmas socials comunautàrias, promocion de l'ideologia regionalista devath la IIIau Republica, abans que los relais sian pres peu militantisme d'esquèrra pendent puish après la Dusau guèrra mondial.

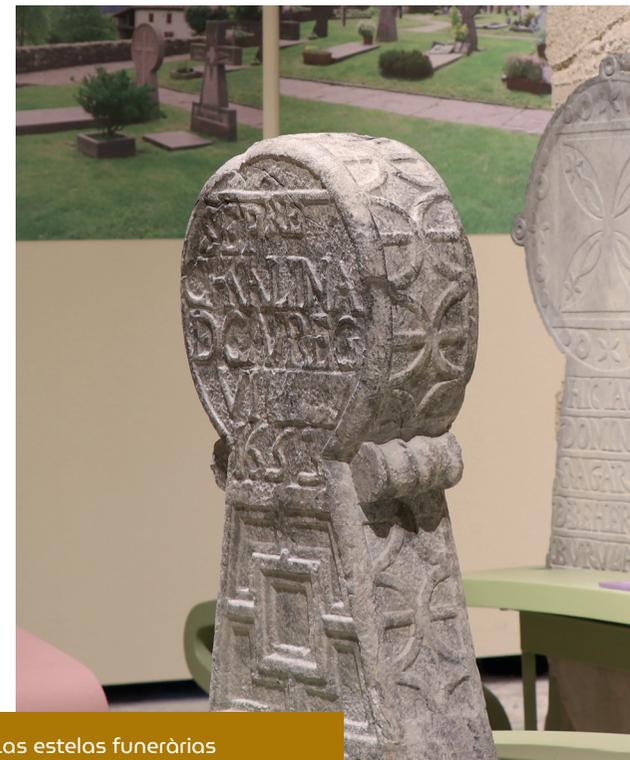
- Los traç daishats per las credenças vielhas e peus rituaus vielhs, ua sala sus « l'istòria de la mort e deu son viscut » (sala de las estelas, Sala 4).

- La plaça deu pòrt de Baiona dens l'istòria deu nòste territòri e la relacion complexa enter l'Estat centrau e los territòris (dab la mesa en valor de la colleccion Gramont).

E los personatges màgers deu pòrt, deu poder, relacion Estat / territòris (Sala ARQUITU ?)

La confluència de dus arrius e lo desboc sus l'ocean, lòc comerciau e estrategic (reamainatjament parciau de las salas, pòrt, bateleria, pesca, negòci e maqueta)

Lo ròtle deus personatges istorics locals dont los portrèits son presentats dens lo trajècte (Mantun seminari) e lo ròtle centrau jogat per la configuracion deu pòrt de Baiona. Rénder la sala de la maqueta mei parlanta, en i hornint un programa d'animacion numerica e sonèra.

Las estelas funeràrias presentadas au Musèu Basco

« Baiona com vila marítima e flúviu n'es pas tanpauc tròp present. E poirem pas pensar har esfòrç sus aqueth tèma ? Baiona qu'es ua « vila obèrta e barrada » segon los mots de Roland Barthes. Per la barradura, las fortificacions e Vauban que son aquí. Per l'obertura, que perpausi au mensh la creacion d'un annèxe deu Musèu Basco a Baiona per la mesa en plaça d'un lòc flotant (barcassa o gabarra) sus l'Ador o sus la Niva, apontat o mobile. Qu'an plan creat, n'i a pas guaire, ua naveta sus l'Ador. La mea suggestion qu'es volontàriament limitada mes pensatz aus musèus de Douarnenez o Dunkerque, per exemple, qui serén sorsas d'invençion probablas. »

(X.V)

LA MUSEOGRAFIA EXPLICADA O TORNADA QUESTIONAR

Ne s'ageish pas necessàriament de tirar ni de tresvirar fundamentaument la museografia existenta mes per tot espaci, la completar dab documents, fotografias, audiovisuaus qui balhan un contèxte e qui permètia ua recontextualisacion deus objèctes (completar lo tribalh aviât pendent la renovacion passada).

UN APRÒCHI MEI ISTORIC E ANTROPOLOGIC

Har comprèner l'utilizacion de l'objècte e lo son contèxte, objèctes recontextualizats dab sons (dochas sonòras aviadas pendent lo passatge deu visitaire), imatges (fotografias e/o filmes), testimoniatsges escrivts e/o a escotar.

Qu'i auré tèmas mei ad actualizar :

- l'espòrt la pelòta,
- l'evolucion de l'abitat, de la vita sociu e de las hèstas.
- l'artisanat e las fabricas, la petita industria
- la descobèrta de las Americas, las migracions e la diaspora

O a hornir de faïçon transversa :

- Lo ròtle de la hemna, de l'ainat/ainada
- Lo broishumi e las crencas e la lor instrumentalizacion politica, per exemple.

Qu'evitaram l'iperespecializacion de daubuas salas : pelòta o galerias de portrèits de personatges istorics.

Daubuns objèctes iconics com la maqueta deu pabalhon deus 3B, o la maqueta deu pòrt de Baiona que seràn avalorats e que serviràn de punt de supòrt a un discors mei vaste : interès peu País Basco, peu pòrt de Baiona e peus sons enjòcs, etc.

Dens la sala de projeccion a la debuta deu trajècte : lo filme de 50 min 'Au País deus Bascos' qu'es chic long ad aqueth endret deu trajècte (que fixa los visitaires tròp longtemps a la debuta de la visita) ; que serà avalorat d'ua auta faïçon e ua programacion de filmes mei bracs projectats en boda que permeteràn de balhar ua vision plurau deu País Basco e deus sons enjòcs (politic, culturau, toristic, climatic, etc.), de 1937 a uei.

UA VEIRINA DE LA LENGUA BASCA COM ESPACI MULTILINGÜE

UA SALA D'INTRODUCCION AU TERRITÒRI E A LA LENGA (A XOKOA ?)

Dens la mostra, **la lenga basca** que seré estudiada deu punt de vista de las soas especificitats lingüisticas e deu punt de vista deus sons dialèctes (lo navarrolobordin, lo soletin), deu basco unificat batua, mes tanben de cap a las soas vesias. La plaça de las lengas e la soa practica capvath lo temps qu'i seré explicada (Tablèu sinoptic dinamic dab documents e objèctes qui apareishen au crotzament d'un lòc e d'ua epòca).

Lo gascon que seré tanben presentat, pr'amor deu passat de la vila.

Institucions que seràn associadas per çò deus contienuts relatius au patrimòni immateriu e mei que mei a la practica de la lenga basca, autant orau com escrita : l'universitat e sustot lo centre Iker (Centre de recèrcas per çò de la lenga e deus tèxtes bascos), mes tanben Euskaltzaindia (Acadèmia de la lenga basca), Eusko Ikaskuntza (Societat d'estudis bascos), l' Institut Culturau Basco (e l'Etnopòle basco), AER (aprentissatge deu basco aus adultes) mes tanben las associacions d'ensenhament immersiu o bilingüe.

- accés a ua basa de dadas complementàrias dens aquera medisha sala.
- mesa en escota de testimoniages (en complement de las istòrias contadas dens lo quiòsc).
- hornir son per har comprèner la faïçon de véder lo monde (enregistraments sonòres...)
- espectacles hicant en scèna las lengas.

« Lo musèu de societat qu'es un lòc privilegiat de transmission de la lenga. »

(Je-dis de la FEMS)

LAS LENGAS DE COMUNICACION

Har mei de plaça a las lengas deu territòri uei, dens lo trajecte de colleccions permanentas : la lenga que pòt estar tractada com un sendèr de deambulacion, per la colleccion, com un hiu conductor dens lo trajecte generau :

« La lenga b'es un vector deu patrimòni. »

LA LENGA QUE SERÉ TANBEN PRESENTA DAB LOS CARTÈLS E LAS LORS REVIRADAS TORNADAS ESTUDIAR.

La formacion deus personaus a las lengas, mes tanben a la lenga basca, qu'a d'estar ahortida dab lo sostien de l'OPLB. Que cau que mei d'agents e parlen en basco. Aquò que deu passar per la formacion deus agents mes tanben e sustot peu recrutament d'agents qui coneishen lo basco, e perqué pas lo gascon.

Que s'ageish, de l'ua part, de pedaçar a las retrèitas a vièner d'agents bascofònes, e de l'auta part, d'ahortir aquera competéncia, notadament per çò de revirada deus tèxtes e de relectura.

Debats suu qu'òsc, per daubuns que'u cau guardar, per autes totun, que'u cau suprimir.

Lo qu'òsc qu'es ua respiracion dens lo trajècte, abans d'entrar dens las pèças de l'ostau mes que'u cau har evoluar.

La durada de la sequéncia de contes qu'es a revèder : mei braca ? I hornir cant ? Aviada automatica deus contes a l'entrada deu visitaire ?

Lenga « raconte » e lenga cantada e espectacles.

DIMANCHE
17/04/2022
15 :00 IGANDEA

**VISITE DES
COLLECTIONS
PERMANENTE**

**BISITA GIDATUA:
BILDUMA
IRAUNKORRA**

TARIF : ENTRÉE + 3€
RÉSERVATION
05 59 59 08 98

PREZIOA: SARTZEA +3 €
IZENA EMAN
05 59 59 08 98

Programacion bilingüa (e lhèu trilingüa) au
Musèu Basco e de l'istòria de Baiona

Ua plaça hèita au gascon en la
programacion deu musèu

DIMANCHE
10/04/2022 DIMENGE
10:30 IGANDEA
15:00 COMPLET/BETEA/COMPLETA

ARRENILHETS

**VISITE CHANTÉE
EN GASCON**

TARIF : ENTRÉE + 3€
RÉSERVATION
05 59 59 08 98

**BISITA KANTATUA
GASKOINEZ**

PREZIOA: SÁRTZEA +3 €
IZENA EMAN
05 59 59 08 98

**VISITA CANTADA
EN GASCON**

PRÈTZ : ENTRADA + 3€
INSCRIPCION
05 59 59 08 98

L'ISTORIA DEU TERRITORI DESPUISH LA PREÏSTORIA

La preïstòria e la protoïstòria que serén entièrament revisadas e religadas a l'istoriografia deus cavaments en País Basco e a l'istòria generau de la preïstòria.

Dab objèctes e en hicant endavant, d'ua part. Un apròchi sinòptic (datacions deus objèctes, rèstas marcantas e identitàrias màgers suu territòri) :

- Cromlèc, gaztelu : lapidari, bòrnas e cromlècs, rituaus funeraris : estats de la recèrca
- Espugas e representacions : abitats, acès e espugas, art parietau (Istúritz e esculat (petit chivau)).

D'auta part, un apròchi istoriografic de la recèrca per çò de preïstòria e deus grans preïstorians.

- L'agropastoralisme que seré aleugerit, e tanben recontextualizat per filmes e per son. Que serà mei desvolopat a Maulion e per la meitaderia a Sent Palai ; au profieit, a Baiona, d'un apròchi mei globau de la vita tradicionau capvath lo territòri (caça, neurissatge, semiada, recòltas e prumèras transformacions ...).

« La preïstòria en particular qu'es chic presenta au musèu. E assumeishem aquera manca o podem pensar a ua presentacion quitament braca (avóssim lo nòste materiau, o prestat) ? E podem pensar lo retorn sus l'espaci basco de mantun objècte cuelhut en País Basco e detienut per musèus aulhors ? Qu'es desagradu d'afirmar que la problematica deus objèctes d'Otsozelhaia en depaus a Saint-Germain-en-Laye n'es pas fondamentaument diferenta deus objèctes africans o « primitius » qui son reclamats peus descendents deus lors proprietari originaus o peus representants deus lors Estats. Qu'ac afirmi totun : la reflexion be s'impausa. »

(X.V)

AHORTIR LOS RACONTES EXISTENTS

PERSEGUIR UN RACONTE COERENT DEU LIGAM ENTER LA SOCIETAT BASCA E BAIONA

Pòrts fluviau e maritime, confluéncia de Niva e d'Ador e de las culturas basca e gascona (desvolopament de la sala deu pòrt e de la maqueta).

Creacion d'ua sala suplementària ad Argitu : lo desvolopament deu pòrt, lo rapòrt au poder centrau e a l'Estat (Reiautat, Empèri, Nacion), lo pòrt maritime, plaça estrategica e defensa + la relacion au poder centrau e aus territòris per l'istòria de la familha Gramont.

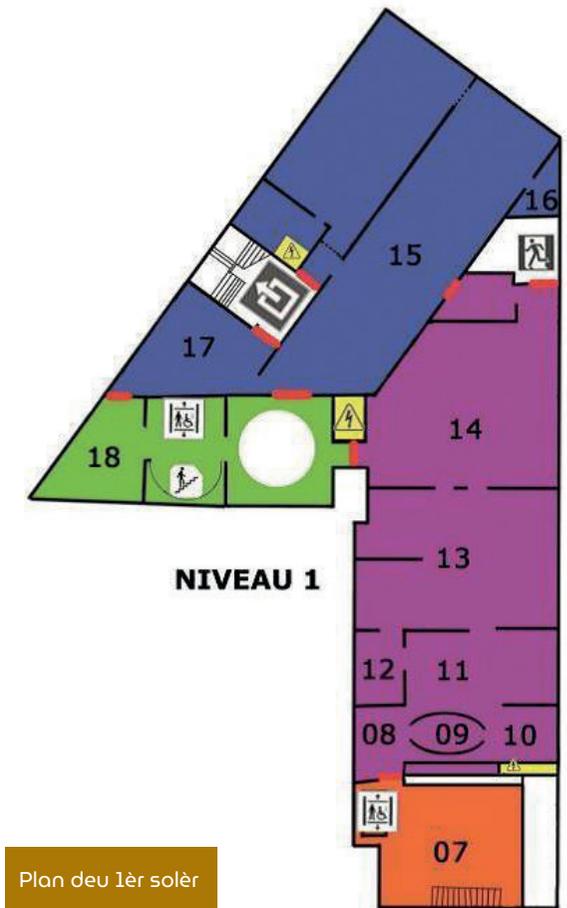
Las salas dedicadas a l'ETXE (en basco, l'ostau : unitat sociau e arquitecturau) que serén revisadas, dens lo sens de l'ostau cossut de vila (per completar los apròchis de Sent Palai (ostau de borg : meitaderia, artisanat, e rituau au larèr) e de Maulion (ostau/bòrda e relacion enter ostau, bòrdas e olha).

LO DESVOLOPAMENT DE PRACTICAS D'EXCELLÈNCIA

Las salas de l'artisanat que receberén presentacions navèras : chocolat (qui pòt har lo ligam dab l'ostau, pr'amor que passa progressivament d'ua practica d'ostau de vila a ua industria petita), terralha de Cibore (realizat en 2021), veiriau a l'entorn de Lesquibe, Mauméjan e Carrère (en cors).

Ferroneria, hargu de la mina dinc a l'industria Forges de l'Adour, abordar l'aeronautica Dassault.

Los 3 B e la naishença deu neobasco arquitectura, arts decorativas : (los Gomez) que serén explicats dens aqueras salas.

Plan deu 1èr solèr

CREAR RACONTES NAVETHS : LAS RELIGIONS, LO SEGLE 20au

UA SALA ETNOGRAFICA DEDICADA AU CRUSÒU DE LAS RELIGIONS

Dispositiu sinoptic : datas, hèitas, objèctes de la colleccion :

- Ua sala per tractar totas las religions presentas suu territòri dab marcas cronologicas
- Amassar tots los elements de la religion (véder lo dòu qui es actuament a despart) per tornar balhar sens
- Ua frisa cronologica illustrada per objèctes e introdusir lo vocabulari deus edificis religiós.

Las crendças popularas que resultan deu hèit religiós.

La concepcion d'aquera sala que's haré en mòde participatiu segon un apròchi antropologic e dab los representants « sapients » de las diferentas religions.

MUDADA DE LAS SALAS ACTUAUS DE MUSTRA TEMPORÀRIA

Las salas actuaus de mustras temporàrias que

serén desplaçadas dens ua ala navèra (léger lo capitol dedicat a l'extension dens la casèrna deus pompièrs).

Çò qui permetèrè de desvolopar au 2au solèr abans la sala actua deus folclòr e de la religion :

- L'istòria politica e las hicas màgers deu sègle XXau au País Basco.
- Lo desvolopament d'autes espòrts e lésers en continuèr de la sala de la pelòta.
- L'explicacion de practicas socials autament que peu simple folclòr : dança, musica, carnivals e pastorals que serén abordats (mes los dus darrèrs aspèctes que serén desvolopats a Maulion) deu punt de vista deu lor renovelament dens practicas contemporanèas tanben, pr'amor qu'an tostemp permetut un continuèr de las practicas dens la joenessa.
- Rénder vivents objèctes muts (videos).
- Muishar tanben lo teatre de carrèra (libertimendu, ...), lo teatre contemporanèu e la literatura per illustrar la lenga.

· Renviar lo public de cap a la practica contemporanèa capvath lo territòri ; mascaradas, partidas de pelòta...

Las practicas capvath lo territòri e la lor evolucion deu cant corau a la renavida deu bertsolarisme que seràn tanben soslinhadas, com la feminizacion de daubuas practicas un còp èra reservadas aus òmis (la pelòta basca per exemple).

Plan deus 2au solèr

SENHALETICA & MUSEOQRAFIA

Los noms de las salas qu'aurén tanben d'estar revisats.

- Corregir l'abséncia d'indicacion per çò de la prononciacion deus mots en basco, o en gascon. Los títols de daubuas salas e seccions que meritarén d'estar precisats, cambiats e revirats.
- Rénder l'ensemble deus cartèls mei legeders.
- Rénder lo trajecte permanent mei fluide e omogeneizar la senhaletica direccionau e rénder los trajectes (escalèr e ascensors) mei dirèctament compreders.

LOS PARTITS PRES DE LA MUSEOGRAFIA EXISTENTA E LAS EVOLUCIONS NECESSÀRIAS : UA MUSEOGRAFIA AU SERVICI DEU RACONTE E L'EXTENSION DEU MUSÈU

Que harà besonh d'explicar las museografias marcadas per ua epòca : per exemple, la pelòta per Georges Henri Rivière, o la presentacion ceramica per Zette Cazalas dens las annadas 2000...

Lo quòsc sonòr e l'auditòri que serén conservats mes segurament tornats configurar (filmes mei bracs, supòrts audio, audiovisuaus e multimèdias).

Mascarada soletina, Camó e Sihiga, 2018. Feminizacion de las practicas, ací la dança. Dinc alavetz, aqueths ròtles qu'èran exclusivament tienuts per dançaires masculins (© Institut culturau basco)

INTEGRAR LA DUSAU MIEITAT DEU SEGLE 20au

Au Musèu Basco, l'istòria que s'arrèsta a la Dusau guèrra mondiau... quan èm dejà en 2020, qu'es d'ara enlà important d'integrar lo temps vadut istoric de la dusau mieitat deu sègle XXau.

La question deu sègle XXau per la tradicion, la modernitat a integrar dab los tèmas socials e politics :

- Tornar posicionar lo ligam Baiona / País Basco, lo considerar dab ua perspectiva istorica,
- País Basco nòrd / País Basco sud,
- Retiéner las articulacions granas deu sègle XXau : la copadura de la guèrra de 1914, la guèrra de 1936, de las annadas 1960 a 2000.

UA FRISA SINOPTICA / CARTAS DINAMICAS : MUISTAR LAS EVOLUCIONS

Perpausar ua vision generau, sintetica, d'aqueth sègle XXau en País Basco per ua frisa e per cartas qui hicarén en parallèla las datas màgers deu sègle en País Basco e l'istòria nacionau.

Sequenciatge (ad afinar) :

- **Dinc a 1914** : sègle XIXau, evolucions contrastadas (còsta / interior), exòde rurai e emigracion de cap a las Americas, manteniment globau de las estructuras agricòlas, aviada d'ua petita industria locau, empresa plan hòrta de la Qlèisa sus las poblacions ruraus enqüèra hòrt bascofònas.
- **1914-1936** : Rompedura màger de la guèrra de 14 (ideologica, social e culturau) dab acceleracion deus movements aviats (exòde rurai, desvolopament deu torisme...), ròtle navèth de las hemnas, partiment socioculturau plan hòrt enter ua partida conservadora e ua partida republicana...
- **1936-1960** : Quèrra civila espanhòla, l'opinion basca que's dividí en 1936 : de l'Euskadi (en basco, Comunautat autonòma basca) dab lo son governament autonomista e roi, partisans de l'ajuda aus refugiats (Lafitte, Monsénher Mathieu, president deu comitat nacionau de sostien aus refugiats ; a Madeleine de Jaureguiberry qui creè

un movement (protoabertzale, eskual herrista). Hòrt de refugiats en País Basco nòrd, çò qui marquè la debuta d'un escambi mei estret enter los dus territòris, los refugiats qu'organizèn los grops de musica e de dança.

Aparicion d'un torisme de massa.

Difusion progressiva de la mecanizacion dens lo monde agricòla.

• **Annadas 1960** : Hòrta declericalizacion e decristianizacion de la societat basca.

Debuta deu movement culturau en País Basco en los maines de la lenga, musica, de las arts plasticas... Debuta de l'abertzalisme dens lo movement mondiau de la descolonizacion. Lo torisme que començè a estar vist com un factor negatiu peus defensors deu País Basco. Fondacion d'ETA.

• **1975-1987** : Mort de Franco, debuta deu procediment de « transmission democratica » en Espanha. Desvolopament puish dissensions violentas dens ETA (1959). Iparretarrak en Iparralde.

Debuta de la mediatizaci6n deu conflicte basco.
Plan economic : ahonida rapida de las petitas
industrias locaus e tensions sociaus.

• **1987-2017** : Declin progressiu deu conflicte armat
dinc a l'an6ncia deu depaus de las armas en 2011.
Debuta deu « proc6ssus de patz ».

• **2017** : Creacion de la CAPB. Tensions creishentas
a l'entorn deu lotjament. Situacion de la lenga
basca : l'usatge que's mantien mes la plaça dens
la societ6t que diminueish pr'amor de l'arribada
importanta d'abitants navèths.

Abans Après, Alain Arnold, fotografe e iconografe, regia de
las òbras deu Musèu Basco e de l'ist6ria de Baiona.

LOS TÈMAS REPRESENTATS

- activitats economicas, artesanau, industriaus,
- la creacion artistica, las relacions enter lo País Basco e l'exterior,
- lo movement de renaishença culturau a l'entorn de la lenga, los ferments de coesion sociau o d'expression collectiva de l'identitat,
- la question politica e lo militantisme.

LOS OBJÈCTES PRESENTATS

Ua collècta especifica que's debanarà dens las
annadas qui vienent per significar lo passatge
deu sègle XXau dens los sons testimoniats mei
significatius au País Basco, per exemple :

- objèctes de lésers : litorau, espòrt e lésers, l'eslissa e la libertat / espòrts tradicionaus
- mòbles e immòbles significatius deu passatge de las arts decorativas au País Basco
- embalatges e marcas significativas de las fabricas tradicionaus e de las modificacions màgers de marcatèra « País Basco » : cambajon, còcas, chocolat, e textiles...
- renavida de las arts graficas, afichas, tressaut identitari e militantismes
- arquitecturas e dret au lotjament : enter pastiche e modernitat, transformacions, de l'Etxe (en basco, l'ostau) a l'immòble neobasco...
- transformacions de l'agropastoralisme tradicionau e enjòcs ecoduradís.

Tot lo dusau nivèu deu musèu que poirà estar investit si beneficiam d'ua extension, daubuas tematicas que's veirà aumentadas deu passatge deu sègle XXau dens las seccions dejà existentas : agropastoralisme, artesanat, ostau... per exemple ; las seccions n'existent pas enqüèra que poiràn har l'objècte d'ua seccion especifica au dusau nivèu : contèxte de las guèrras, politica, per exemple...

Los mèdias

Supòrts audios e audiovisuau : fotografias e videos marcant los eveniments màgers
Ambient sonòre (bruts de hons, per exemple, bruts de talhèrs (hargas d'Ador, teisheders, Dassault), de manifestacions), etc.

L'espectacle viu

La musica e la dança, testimoni h6rts de la cultura viva en País Basco que seràn convidadas pendent la sason culturau, en mei de presentacions recurrentas dens las n6stas seccions en capsulas audiovisuau permetent d'aver un avantgost e d'incitar las personas a las véder e i participar capvath lo territ6ri.

Desvolopar e difusar
ua expertesa científica
e tecnica

6

LO CENTRE DE DOCUMENTACION

Lo musèu qu'a, despuish la soa origina, ua bibliotèca qui s'es enriquida progressivament au briu de las annadas e de las donacions per vèder l'ua de las mei importantas deu maine basco.

Que compòrta un nombre important d'obratges rares e vielhs, deu sègle XVIau au sègle XIXau, qui contribueish a'n har ua colleccion de referéncia, hòrta uei de 30 000 documents (obratges sus la cultura basca e regionau, jornaus e revistas locals, libes rares, manuscrits, etc.). La politica volontarista d'aquisicion lançada a comptar de 1962 per Jean Haritschelhar e de las donacions de colleccions prestigiosas que l'an permetut d'aquerir aqueth estatut de fons de referéncia (bibliotèca Mano de la Sota en 1965, bibliotèca François Faure en 1969, bibliotèca Abrisqueta en 1985). L'ensemble qu'es actualizat per l'aquisicion regulara d'obratges e de periodics ligats a subjèctes locals, aus diferents tèmas abordats peu musèu, a l'etnografia, l'art e la museologia.

Floron de la politica de collècta e d'obertura scientifica deu musèu tot lo long de la soa istòria, la bibliotèca qu'es actuaument dens un estat de miei som. Qu'es un riquèr non espleitat e chic avalorat. Ua revalorizacion deu fons que passa imperativament peu son redesplegament (installacion d'ua sala de lectura adequada e estocatge deus obratges a proximitat). Las pistas de lòcs possibles per aqueth redesplegament, a estudiar, que son au baish deu Castèth Nau, dens la sala vielha de mustras (solucion a minima), e de faïçon mei satisfasenta lo bastiment de la casèrna vielha deus pompièrs, arrua Jacques Laffitte, situat dens lo medish blòc d'immòbles que l'ostau Dagourette (cf. capítol extension).

Libes preciós de la bibliotèca deu Musèu Basco

Sala de lectura actuau au Castèth Nau

UN CENTRE DE RESSORSAS PEUS VISITAIRES DEU MUSÈU DENS L'EXTENSION

Per auherir aus visitaires deu Musèu Basco la possibilitat d'apregondir la lor visita e portar responsas a questions recurrentas qui's pòden pausar a la sortida deu trajècte, que harà besonh de'us hicar a disposicion documentacion e atau crear un centre de ressorsas a Dagourette, au mei près deus objèctes e de las mustras.

La documentacion qu'i serà perpausada que serà compausada de :

- libes e documents generaus suus País Basco e sus l'istòria de Baiona.
- libes e documents per çò de tematicas

especificament tractadas au musèu.

- libes e documents especifics per çò de las mustras temporàrias en cors, permetent d'apregondir lo subjècte après (o abans) la visita.
- fichas sinteticas (fòrma a definir, sòrta de « FAQ ».) constituïdas peus servicis deu musèu per çò de subjèctes plan regularament demandats peus publics : lauburu (en basco, crotz basco), makila (baston), harda basca, chocolat, etc.
- un punt d'accès internet (ua o uas bòrna(s) de recèrca) dab la possibilitat d'accedir a diferentas ressorsas : au site internet deu musèu qui balha accés au catalògue en linha de las colleccions e au catalògue de la bibliotèca, au portau Bilketa dab la possibilitat de consultar nombrós documents vielhs numerizats, au site internet de l'Institut Culturau Basco...

LO FONTS DE LA BIBLIOTÈCA E UA SALA DE RECÈRCA CONSERVATS AU CASTÈTH NAU

Lo fons de la bibliotèca que damorará conservat dens las resèrvas deu Castèth Nau.

En aqueth site, situat a 5 minutas a pè deu musèu, que mantienheram ua sala de lectura mei especificament dedicada aus cercaires.

La bibliotèca deu Musèu Basco que consèrva près de 25 000 obratges, 1 000 títols de periodics e 250 manuscrits. Aqueth fons que damorará tanben a la disposicion deu personau deu musèu per las soas preparacions de las mustras, las soas recèrcas sus las colleccions...

LOS PARTENARIS INSTITUCIONAUS (BILKETA, L'ICB E L'ETNOPOLE BASCO)

Lo portau Bilketa com veirina deus fons documentaris e iconografics deu Musèu Basco.

Despuish l'obertura deu portau Bilketa en 2015, lo Musèu basco qu'es partida crompadora deu projècte. Aqueth portau qu'amassa las colleccions bascas de 22 institucions dont lo Musèu Basco. En mei, ua partida de las colleccions de la bibliotèca deu musèu qu'es chic a chic numerizada dens l'encastre de Bilketa puish hicada en linha suu portau (manuscrits, revistas vielhas...).

Qu'i son tanben presentats fons iconografics qui vienen per la màger part de la mediatèca de Baiona e deu Musèu Basco, en particular avalorats per mustras virtuaus. Qu'es previst de versar mei de contienuts iconografics qui provienen de las colleccions deu musèu.

Fin finau, lo Musèu Basco que participa a divers obradors collectius dens l'encastre de Bilketa (en particular lo sus la creacion d'autoritats en basco).

L'Etnopòle basco qu'es un labèl scientific e culturau portat per l'Institut culturau basco e diversas institucions e associacions culturaus bascas. Com partenari, lo musèu qu'arcuelh e que contribueish a las conferéncias e aus collòquis organizats. Que participa au projècte scientific e culturau en perpausant subjèctes de recèrca e en participant au lor portatge (cf/. Projècte contemporanèu Museoa Urtu dab l'artista Nader Koochaki, per exemple).

LO SOSTIEN DE LA SOCIETAT DEUS AMICS DEU MUSEU BASCO

Lo musèu qu'es sostienut dens la soa accion per la Societat deus Amics deu Musèu Basco fundada en 1956. Aqüera ajuda que pòrta essenciaument sus la part aqüisicion d'òbras e la soa reactivitat sus la part deus enqüants publics ; que citam en 2020, l'aqüisicion de l'òbra de Marie Qaray, *Les Deuillantes*.

Los Amics que son tanben preciós per çò d'organizacion de soscripcions publicas, la soscripcion coorganizada dab la lor ajuda qu'a permetut de cuèlher 25 000 euros per l'aqüisicion deu Pavon Blanc, l'òbra de Henry Caro-Delvaile, en 2021.

Si la societat deus Amics e mia deu son costat accions e activitats autonòmas per çò d'obertura culturau peus sons membres, que participa tanben a la sason culturau Los dijaus deu Musèu en perpausant tèmas pertocant l'istòria locau. Aqüera auhèrta qu'es complementària de la qui pòt estar perpausada peu musèu a perpaus de las soas colleccions permanentas e de las soas mustras temporàrias.

Aqueth escambi enter amics de las arts e de la cultura que permet aus Amics d'estar informats de faïçon privilegiada de las activitats deu Musèu e de n'estar los beneficiaris privilegiats, mes tanben au musèu de comptar sus la lor ajuda per cas de còp dur e dens la mediacion dab la societat civila deu territòri.

A títol de partenari privilegiat, los Amics que beneficien de la gratuitat d'entrada. Las activitats de la lor associacion que son aubergadas au Musèu com dens un locau associatiu situat dens lo barri deu Castèth Nau, au ras deus burèus administratius deu musèu, facilitant eth-medish los ligams regulars. Aqueth PSC navèth e la recèrca de relacions mei estretas enqüèra que poirén miar au lor arcuelh dens lo barri deu musèu eth-medish, e qu'estossin associats mei estretament a las activitats.

Los amics que son representats au Conselh sindicau per la lor Presidenta e per un membre deu burèu, en foncion deus dossièrs a l'ordi deu jorn.

Tot parièr, lo director deu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona qu'es membre de dret de la lor associacion e convidat a las amassadas.

Marie Qaray, *Les deuillantes*.

LO SOSTIEN DE LA SOCIETAT DEUS AMICS DEU MUSEU BASCO

LO BULLETIN DEU MUSÈU BASCO

Qu'es un organe essenciau deu ligam enter lo musèu, los membres deus Amics e los intellectuauus sapientis deu territòri. Que favoriza la recèrca sus totas las questions pertocant la cultura, la lenga e lo territòri, dens totas las soas dimensions. Que favoriza lo ligam de continuèr enter las equipas scientificas deu musèu en obrint las soas paginas aus conservators e aus personaus scientifics i tribalhant e s'i succedint : que s'ageish de la cronica indispensabla de la vita deu Musèu despuish 1924.

Lo bulletin deu Musèu Basco que sorteish segon un ritme de dus numèros per an. Aqueth ritme que permet au còp de's tièner au mei près de l'actualitat deu musèu mes tanben d'auherir un fòcus sus tots los tèmas indispensables de la recèrca en País Basco nòrd per çò deu patrimòni.

Las societats sabentas, qui segueishen e qui participan a la vita culturau deu Musèu, que relhèvan las actualitats en los lors agendas

respectius e que hèm tot parièr per eras, suu site deu Musèu Basco, per un sistèma de ligams dinamics.

Las institucions e daubuas associacions culturaus partenàrias que son relais d'animacion e de comunicacion.

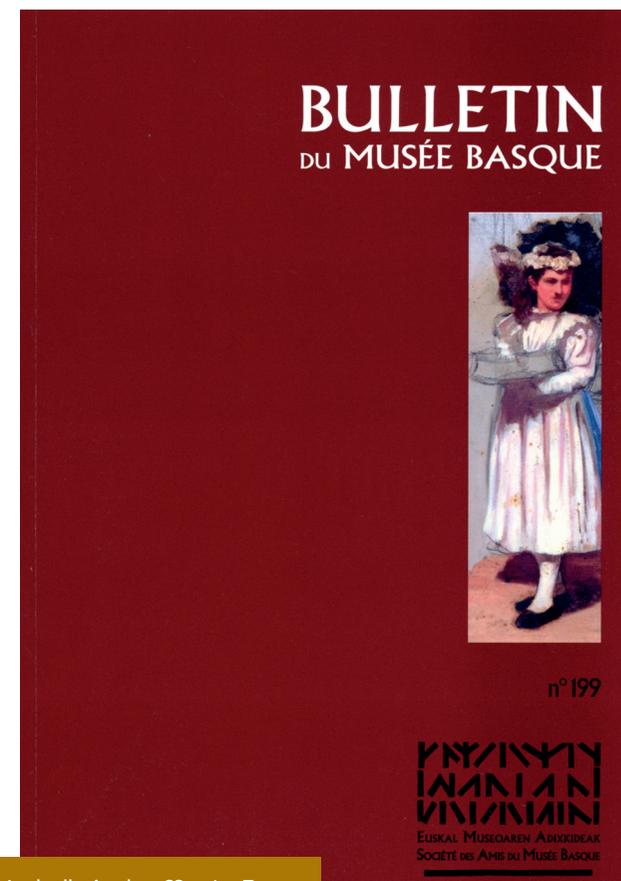
Que constitueishen lo hialat deu musèu basco e qu'entertienen dab eth ua relacion duradissa : que constitueishen ua partida deus « sapientis » qui son los partenaris deu musèu.

Ad aqueth títol, que participan a la redaccion deu present PSC.

" Hemen sartzen dena bere etchean da"

« Lou qui entre aci, qu'es a case »

(Devisa deu musèu basco)

Lo bulletin deu Musèu Basco

Aubergar mélder
lo servici deus publics

ESPITALITAT & AISENÇA

Mantiéner l'excelléncia de l'arcuelh (relhevada dens las enquèstas e suus avís internet), privilegiar l'uman en s'apujant suu numeric per facilitar la vienuda en amont (manteniment de la platafòrma en linha hicada en plaça pendent lo Covid).

Agents identificats dens las salas (mediators o agents de susvelhança) disponibles per acompanhar lo visitaire qui sollicita ua ajuda.

Perseguir l'esfòrc per afichar ua senhaletica direccionau clara dens e a l'entorn deu musèu.

L'EQUIPAMENT A PREVÉDER (DENS L'EXTENSION O A DAGOURETTE SEGON LA PROGRAMACION).

• Un espaci de destenta/repaus peu gran public (50 m²).

- mòbles Sokoa / Lartigue (moduladers),
- taulas baishas, fautulhs, cagòlas, cadieras...
- decoracion de tipe « gabinet de curiositat » (objèctes de las resèvas devath veirinas integradas a l'arquitectura).
- éclairage d'ambient.
- distribuidar aiga / bevendas locaux.
- lòc confortable : pas dens ua zòna de passatge, pas nat corrent d'aire. Fautulh « a intimitat » per mairs qui alèitan. Presas per cargar los telefònes.

• tauleta numerica per cuèlher avís, reclamacions, nivèu de satisfaccion...

Argialde : bancs de repaus (züzülü contemporanèu, canapè Sokoa o Alki).

Dab a proximitat : Comuns. Lavabo qui passa d'ua hautor estandarda a ua hautor mei baisha (mainatges, PMR). Canton per cambiar los nenets. Taula a trocerar per mainatges pesucs.

• Un espaci de conferéncia (100 m²)

- cadieras.
- taula esclarada e cadieras e fautulhs peu conferencièr.
- retroprojector, écran, wifi.

Utilizable peus concèrts.

Arrèrsala d'estruç (20 m²) :

- regia
- lavaveires e frigò.
- punt d'aiga.

• Botiga (40 m²) :

Espaci plan delimitat, eventuaument au darrèr de la caisha de l'entrada. De nivèu dab los clients e hautor adaptada PMR

UN ESPACI PER LA MEDIACION

L'espaci dedicat au servici deus publics que responderà a diferents besonhs :

- **Permanents** : 4 burèus peu responsable deu servici mediacion e deus publics e peus mediators culturals, 1 taula per las amassadas, estruç per la documentacion per çò de las colleccions e deus trajèctes escolars, estruç de formats diferents peu materiau pedagogic, sia gran e mejan, estruç peus archius administratius deu servici.

- **Regulars** : 1 espaci petita enfança, 1 espaci public joen, talhèrs creatius e escolars.

Dab ua susfàcia de 70 m², que deu comprèner taulas e cadieras per 30 personas, de tipe « mòbles intelligents », unitats a juxtapausar, pòrtavestits, un punt d'aiga e comuns de hautor primària e mairau (4 comuns minimum).

Lo sòu que serà confortable, calorós e de bon netejar.

La decoracion que serà realizada dab òbras d'escolans (èx sogeta deu temps) e que muisharà las marcas espaciotemporals tornant hicar las nòstas colleccions. L'espaci que serà equipat per la videoprojeccion e peu wifi.

Peus 1-4 ans, un espaci ludic, de tipe « tipi » o espuga, que serà amainatjat. Que comportarà

elements pedagogics a tocar, a sentir... ligats a las tematicas de las visitas.

Aqueth espaci qu'es tanben lo deus talhèrs adultes e deus talhèrs, hòra temps deus escolars. Qu'a tanben d'estar separader en 2 espacis distints per un clauset mavedís, per cas de duas animacions.

- **Ocasionaus** : 1 espaci per las amassadas per 50 personas haut o baish.

- **Constrentas** :

Necessitat peus agents de s'isolar deu brut (deus autes agents e deu public deus talhèrs).

Esclairatge dab la lutz naturau deus espacis.

Aeracion deus espacis de burèu e de l'espaci deus publics.

Arcuelh deu public au Musèu Basco

LO PUBLIC ESCOLAR

Que hèi besonh de perseguir l'accion de cap aus escolars, dab un interlocutor dedicat dens lo servici.

Qu'entinoaram ua reflexion per çò de l'accès egau de tots a las colleccions deu musèu. Uei, los establiments escolars aluenhats de Baiona que frequentan hòrt chic lo musèu. La mesa en plaça de las antenas de Sent Palai e de Maulion que permeterà, per ua part, de portar remèdi ad aquera dificultat. Que'ns carrà totun estudiar solucions mei.

Per çò deu contienut de l'auhèrta pedagogica, l'expertesa d'un ensenhaire que hèi besonh per optimizar l'espleitacion de las colleccions deu musèu, en relacion dab los programas escolars. La preséncia d'un ensenhaire destacat, quauquas òras per setmana, qu'es desirada.

LOS PROJÈCTES A PERSEGUIR DE FAIÇON PRIORITÀRIA :

- La collaboracion dab l'Educacion Nacionau, sustot peus projèctes multipartenariaus, que serà seguida. Que permet d'affirmar l'engatjament deu musèu dens los projèctes d'educacion artistica e culturau e de'us har mei legeders.

- Los projèctes dab los escolans aluenhats de la practica museau que damoran ua prioritat : classes de REP, classes de primoarribants e escolans allofònes.
- La politica de valorizacion culturau de las accions pedagogicas dab la participacion a « la classe, l'òbra » dens l'encastre de la Nueit Europèa deus Musèus que serà seguida.
- Las formacions qui an per mira de rénder los ensenhaires mei autonòmes dens la lor visita que seràn desenvolopadas.

Apropiacion culturau, istoriografia e istòria : religions e rites vielhs en la sala de las estèlas

Un programa de concertacion iteratiu que serà perseguit dab l'Educacion Nacionau e dab los partenaris periescolars pendent tota la fasa de programacion de l'extension (2024) dens la quau lo servici educatiu e deus publics e seré aubergat dab condicions plan melhoras e au ras de la bibliotèca e deu centre de documentacion, tostemps au ras de las colleccions permanentas e temporàrias. Au baish, e s'ac pòt, dab ua cort interiora.

Aquera concertacion que's miarà dab seminaris com ac avem hèit per l'escritura deu PSC. Que portarà sus :

- l'articulacion AEC-programas escolars, periescolars e l'apropriacion culturau,
- l'adaptacion deus talhèrs e deus locaux a las practicas,
- las inclusions.

LOS AUTES PUBLICS DEU MUSEU

QUI SON LOS VISITAIRES DEU MUSÈU ?

Dab lo desvolopament deu torisme sus la còsta basca, lo Musèu Basco qu'a ua sasonalitat qui creish : los mes d'estiu que començan d'ara enlà au mes d'abriu e la « sason hauta » que s'acaba en octobre.

La tipologia deus visitaires que càmbia segon la sason.

Hòrt de visitaires individuaus los mes de julhet e d'agost, puish grops estrangèrs e francés a la primavèra e a l'auton, mei que mei personas deu tresau atge (seniors). Aqueths grops que vienen dab organismes parapublics, oficis de torisme e dab tors operators (de l'estrangèr enlà : USA, Canadà, Euròpa deu nòrd, Belgica, Luxemborg, Alemanha, País Baish).

A comptar d'octobre e dinc a mai, la frequentacion escolara que pren lo relai.

La frequentacion qu'es sostienuda dinc a Nadal. La frequentacion mei baisha qu'es la deus mes de genèr, heurèr e març, pendent los mes d'ivèrn.

QUIN LOS VISITAIRES E « RECEBEN » LO MUSÈU ?

La màger part deus visitaires que son contentats de la lor visita, que son sovent agradivament susprés de la talha deu musèu e deus espacis de mustras e de la qualitat d'aquestes (hont màger : lo libe d'aur de las colleccions e de las mustras).

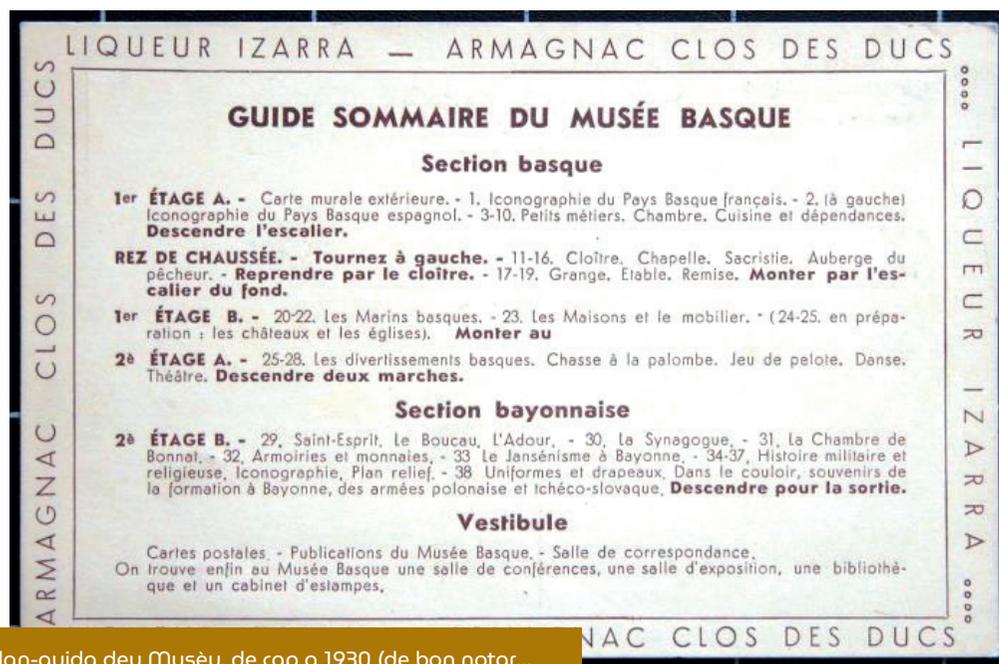
Hòrt de remarcas positivas per çò de l'arquitectura deu musèu (piteraus vededers, Argialde...). Lo musèu qu'es vertadèrament perceptut com un « ostau » ; probable pr'amor lo trajecte de las colleccions es multiple e tortuós, e lo volume de las salas plan diferent d'ua sala a l'auta. Que'ns cau guardar aqweste aspècte positiu : lo trajecte au còp cronologic (deu baish dinc au 2au solèr), tematizat (per sala) e fin finau, elicoïdau a l'entorn de l'argialde. Lo visitaire que vira e que puja, puish que torna devarar per l'un deus dus escalèrs (argialde contemporanèu o escalèr deu sègle XVIIIau). Atau, lo caminament qu'es au còp divèrs e simple.

Los publics de proximitat que's desplaçan mei per las mustras temporàrias e sustot peus subjèctes qui'us tòcan mei especificament. Qu'i a enqüèra tròp d'abitants deu país qui coneishen l'existença deu musèu mes shens i anar de faison regulara.

Tanben, d'ara enlà, las articulacions enter colleccions permanentas e mustras temporàrias que seràn pausadas mei regularament (mustras trajectes dens las colleccions permanentas, mustras dossièrs dens las colleccions, causidas de tematicas de mustras temporàrias qui permeten de crear relacions enter çò de temporari e de permanent.) La creacion d'ua auhèrta especifica peus publics de proximitat, las familhas, los joens, los joens actius, qu'es donc l'un deus èishs retienuts dens lo projècte navèth :

- dijaus sers gratuits per favorizar lo passatge au musèu après los cors e lo tribalh deus publics de proximitat (actius e estudiants),
- conferéncias gratuitas los dijaus sers (abans lo tornar deus estudiants a casa lor los divés),
- auhèrtas de documents especifics per las visitas en familia, e peus mainatges,
- talhèrs e talhèrs a tèma peus mainatges, peus adolescents e peus adultes.

Que s'agirà puish de consultar e d'enquestar regularament : per definir regularament ua politica proactiva e se pausar regularament la question : quau musèu per quaus publics ?

Plan-guida deu Musèu, de cap a 1930 (de bon notar... qu'avè com mecènas Izarra e l'armanhac Clos des Ducs !)

MEDIACION, APROPRIACION & INCLUSION

LAS ACCIONS A HICAR EN PLAÇA :

- favorizar l'apropriacion espontànèa e autonòma deus lòcs per la multiplicacion deus supòrts : plans hornits, desenvolopament de l'imatge (lo « har ») e deus son (lo « díser », lo « cantar ») per illustrar las colleccions, balhar a entèner las lengas deu territòri, basco e gascon, en divèrs punts deu trajècte, aplicacion de visita a optimizar...
- orientar lo tribalh deus mediators de cap ad accions ciblas (mediacions umanas libras a desenvolopar e estructurar dab agents identificats : rendetz-vos, impromptús... e favorizar la cooperacion / l'inclusion de guidas exteriors professionaus per la visita generau classica.
- Definir ua « linha editoriau » deus talhèrs perpausats aus publics : s'afirmar com musèu de territòri, de societat, patrimoni.

- se desmarcar d'un musèu de las Bèras Arts en perpausant ua auhèrta diferenta : talhèrs desenvolopament duradís, artisanat, dança, arquitectura e design, etc...hasent pròva d'un viver amassa meilèu que solament d'ua practica artistica ; en partint tostemps, solide, de las nòstas colleccions.
- balhar la paraula aus actors deu territòri au delà deus cercaires e deus universitaris per har lo reclam de l'actualitat economica e social deu territòri (CAUE, EPV, CCI).
- hornir l'auhèrta de las visitas en familha.
- mei d'accions e de gratuitat de cap aus publics especifics aluenhats per rasons de handicaps fisics o socials (auhèrtas adaptadas e diversificadas). D'ara endavant, mantua auhèrta qu'es disponibla mes qu'an d'estar hornidas e diversificadas, e sustot cobastidas.

Visita-talhèr *Kepa lo tilhole*

Publics gessits de divèrsas comunautats, personas en situacion de handicap e las associacions que seràn associats au grop de tribalh pendent la fasa de programacion, per anticipar mèlher los besonhs especifics per çò d'equipaments, d'amainatjaments, d'oraris, e fin finau, de proposicions de mediacion.

PASSE MURAILLE(S) : MEDIACIONS NUMERICAS, IMMERSIVAS & INNOVANTAS

Aqueth projècte que consisteish a hicar en plaça atrunas navèras e supòrts navèths de mediacion deu patrimòni peus abitants e peus visitaires. Que s'ageish en particular d'auherir aus publics ua vision inedita, documentada e sensibla deu patrimòni arquitecturau defensiu de Baiona e de la soa evolucion.

Aqueth projècte que respon aus enjòcs deu labèl Vila d'art e d'istòria e a las exigéncias d'un Musèu de França, lo Musèu Basco e de l'istòria de Baiona. Que persegueish objectius culturals e toristics en associant atractivitat, innovacion e rigor scientifica. Per la soa dimension essenciaument visuau e lo son caractèr experiencial, que s'adreça autat aus abitants com aus toristas de proximitat e aus visitaires nacionaus e internacionaus. Ad aqueth efèit, atrunas pedagogica, tecnologica, artistica e didactica que seràn concebudas peu gran public. Lo desvolopament urban e arquitecturau de la ciutat que serà reconstituït mercés a maquetas numericas en 3D.

Tecnologias de darrèra generacion, com cascos de realitat virtuau VR, aplicacions de realitat aumentada AR e ua bòrna olografica e un ecran tactile interactiu que seràn emplegats per perméter

ua immersion completa dens l'epòca desirada. Aqeras innovacions navèras que seràn testadas au prèu deu public dab conferéncias, mustras au Musèu Basco o dab visitaires participants a las visitas de la vila, mes tanben dens los licèus « partenaris associats ».

Lo Musèu Basco e de l'istòria de Baiona que figura au prumèr reng deus equipaments culturals, que s'ageish deu sol « Musée de France » balhant ua vision sintetica deu País Basco e de l'istòria de Baiona. La seccion consagrada a l'istòria de Baiona qu'evòca la confluéncia de las societats basca e gascona, a la confluéncia deus arrius Niva e Ador, e sustot l'obertura sus l'ocean. L'enjòc estrategic de la ciutat, qui explica en grana partida la soa arquitectura defensiva, qu'es evocat dens lo musèu per maquetas e tablèus. Tanben, la tecnologia numerica que vieneré utilament situar e explicar las vistas vielhas de Baiona.

Visitaires descobrint la mustra *Le Pays Basque en couleurs. Autochromes, 1907-1935, 2023*

Contienuts editoriaus e pedagogics que vienerèn completar la descobèrta de las òbras dejà presentadas e incitar los publics a perseguir, un còp passat peu musèu, dab la descobèrta e la visita de la vila.

A L'ENTORN DEU PATRIMÒNI DEFENSIU DE BAIONA

Lo Musèu Basco qu'integrarà aqueras atrunas navèras dens lo son trajecte de las colleccions permanentas, per completar la presentacion deus objèctes patrimonius presentats a tres endrets e balhar a véder elements de contèxtes :

- a la debuta deu trajecte (Sala 3) : per completar la seccion arqueologica per çò de la compreneson deu barri roman de la vila.
- au miei deu trajecte (sala de la navegacion) : per completar la sala de la maqueta e la vista panoptica de Baiona.
 - Ua bòrna olografica que serà testada au Musèu Basco. Que muisharà l'imatge en 3 dimensions de la reconstitucion numerica de la vila en « levitacion ».
 - Los visitaires o los guidas deu Musèu Basco que pòràn tanben manipular un ekran tactile interactiu, e « viatjar capvath lo temps ».

Aqueth projècte qu'a un caractèr hòrt innovant e que hornirà atrunas numericas qui pòràn puish estar implementadas durablament per la Vila e peu Musèu Basco, si las espròvas dab lo public estossin concludentas.

Aqueths supòrts numerics que pòden tanben estar avalorats dab lo departament « urbanisme » de la Vila, per estudiar lo desenvolopament urban futur de Baiona, o com supòrt d'estudis peu bastiments e peu quartièrs navèths.

Fin finau, qu'es de notar qu'aqueras maquetas numericas e pòràn tanben servir dens lo maine pedagogic (sustot l'ensenhament de l'istòria locau e la soa connexion dab l'istòria nacionau) mercés a la mesa a disposicion d'aqueth tribalh peu escolars dens l'encastre de las activitats pedagogicas organizadas per la Vila d'art e d'istòria e peu Musèu Basco.

LO SERVICI DEUS PUBLICS ABANS LA PANDEMIA

LOS TIPES DE PUBLICS

Visitaires individuals :

- visitaires peus quaus lo musèu es ua entrada de cap a la cultura basca : toristas visitant la region e vienent de luenh o pas, o personas qui's vienent installar au país.
- visitaires qui coneishen dejà la cultura basca e qui vienent piejar las lors coneishenças. Que son majoritàriament visitaires locals, interessats per la cultura deu lor territòri, e a còps tanben personas vienent d'autas regions qui's van interessar a ua tematica, a un objècte o a un pintre especific deu musèu. Aqeras personas que son generalement mei interessadas per las mustras temporàrias pr'amor que coneishen sovent dejà las colleccions permanentas deu musèu.

Lo musèu qu'atira visitaires de tots atges, majoritàriament abituats aus lòcs culturals.

Los grops :

- 156 grops en 2019,
- la màger part deu temps, grops de personas meilèu atjats, dab viatgistas.
- publics especifics (Eapad, institucions arcuelhent publics en situacion de handicap, personas uelhfeblas.
- 71 % que vienèn deu Labord, dab haut o baish 20 % de bascofònes.

Public joen HTS :

1408 en hòra temps escolar : nenets dab assistentas mairaus, joens dab centres de lésers, joens individuals au parat de jornadas especificas dab jòc en familha de tipe « Rouge Musée » pendent las hèstas de Baiona o Olentzero.
En règla generau chic d'estructuras de lésers.

En 2019, lo nombre totau de visitaires qu'èra de 62 389.

LAS MODALITATS DE VISITA

Lo public individuau :

- visitas libras : los tèxtes informatius presentant las colleccions tot lo long deu trajècte de visita que son trilingües : francés, basco, espanhòu. Quidas de visita estampats que son prestats a l'arcuelh deu musèu peus locutors anglés, alemands e japonés.
- visitas comentadas : colleccions permanentas : tot dimenge a 15h, en periòde de vacances escolaras deu dimars au dissabte a 14h, a la tarifa de 3 €.
- visitas especificas : mustras temporàrias, visitas tematicas, visitas en LSF (véder l'agenda).

Los grops

Visitas libras, visitas guidadas, visitas especificas.

LA MEDIACION PEUS JOENS E PEUS ESCOLARS

Lo musèu que recep tot annada enter 4 000 e 5 000 escolars. Daubuas annadas, pr'amor sustot de l'atractivitat particulara d'ua mustra temporària, aquera chifra qu'a atenhut 6 000 o 7 000 escolans. La recenta crisi sanitària qu'a hòrt afectat la vienuda deus escolars : mensh de 1 000 escolans per l'annada escolara 2020-2021.

La reservacion qu'es obligatòria per garantir ua aisença de visita optima. Aquò qu'es indispensable pr'amor la talha petita de la màger part de las salas deu musèu e hèi impossibla la coabitacion de mantun grop.

Las visitas que's resèrvan au près d'un sol interlocutor dedicat, la mediadora cargada deu public joen. La règla deu « prumèr arribat, prumèr servit » que prevau.

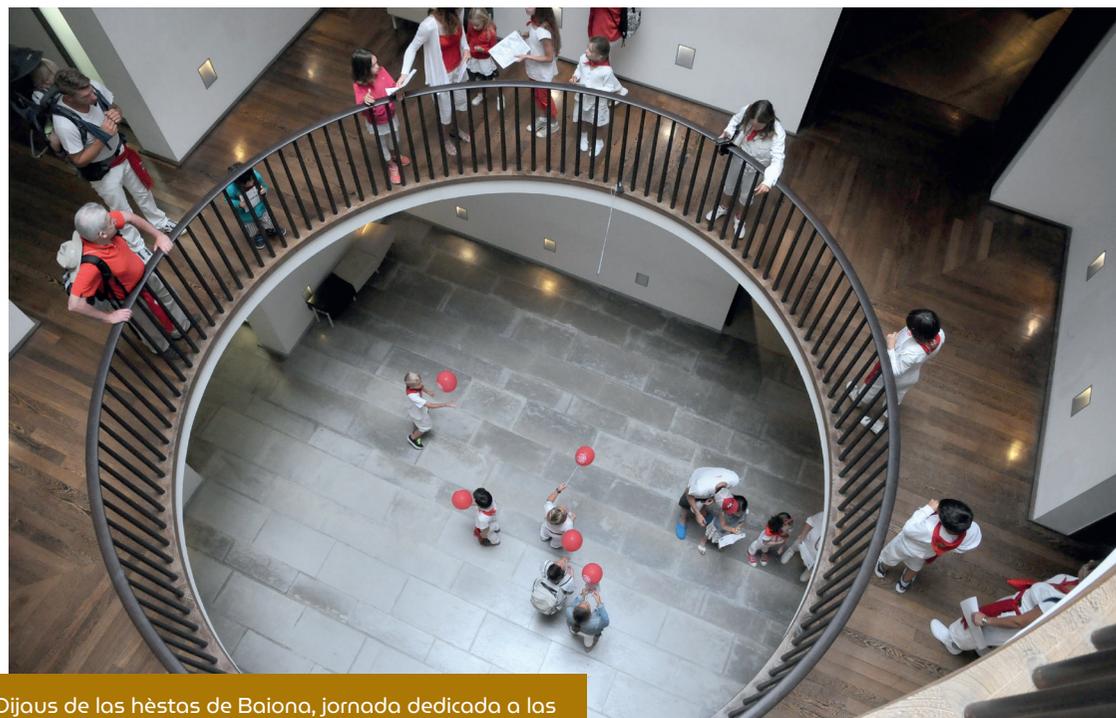
Las dètz darrèras annadas, lo perhiu deu public escolar que damora relativament estable : a l'entorn de 55 % de primaris ; 25 % de collegians e 18 % de liceans. La part de la frequentacion deu hòra temps escolar que tiba a créisher regularament.

Près de 3 escolans sus 4 que vienen d'un parçan de 20 km haut o baish ; las classas hòra departament que representan 4 a 10 %. La proporcion deus bascofones qu'oscilla a l'entorn de 16 %.

La màger part de las classas que hèn la lor visita acompanhada per un mediator culturau deu musèu. Los ensenhaires qu'espleitan las colleccions

deu musèu per esclarir / completar las nocions vistas en classa. Per exemple, los trajèctes mei demandats peus primaris que son la « Vita un còp èra », o « Mitologia basca ». Açò que's retròba tanben per las mustras temporàrias. Que'n testimònia la frequentacion de las hòrtas deus collègis (4au) per la mustra « Tromelin, l'isla aus esclaus desbrembats », o la mustra « la patz deus Pirenèus » qui a hèit pujar lo percentatge deus collegians a 37 % deu totau deus escolans augan.

Pendent la pandemia, duas experiéncias de musèu « hòra las paretz » qu'estón miadas, atau com un amainatjament particular de l'arcuelh deus collègis hòra temps d'obertura au public, pendent lo temps on l'accès au musèu èra sosmetut au passasanitari.

Dijaus de las hèstas de Baiona, jornada dedicada a las familhas e aus mainatges : Rouge Musée

LO SERVICI DEUS PUBLICS ABANS LA PANDEMIA

LO PUBLIC JOEN HÒRA TEMPS ESCOLAR

Que representa haut o baish 15 % deu public joen totau rebut en grops.

Que compren :

- la petita enfança, dab en mejana 3 visitas-talhèrs per mes per las assistentas mairaus e peus parents individuaus.
- los centres de lésers, dab rendetz-vos, pendent las vacanças escolaras.
- l'auhèrta « Mon anniversari au musèu » que damora tròp chic demandat (haut o baish 6 anniversaris / an).
- los trajèctes jòcs de pista en familha. Hicats en plaça per « desacralizar » la vienuda au musèu e perpausar un temps de descobèrta ludica en familha, qu'an encontre u escaduda de las granas, sustot lo perpausat pendent las Hèstas de Baiona. Qu'èm donc passats a ua formula dab inscripcion.

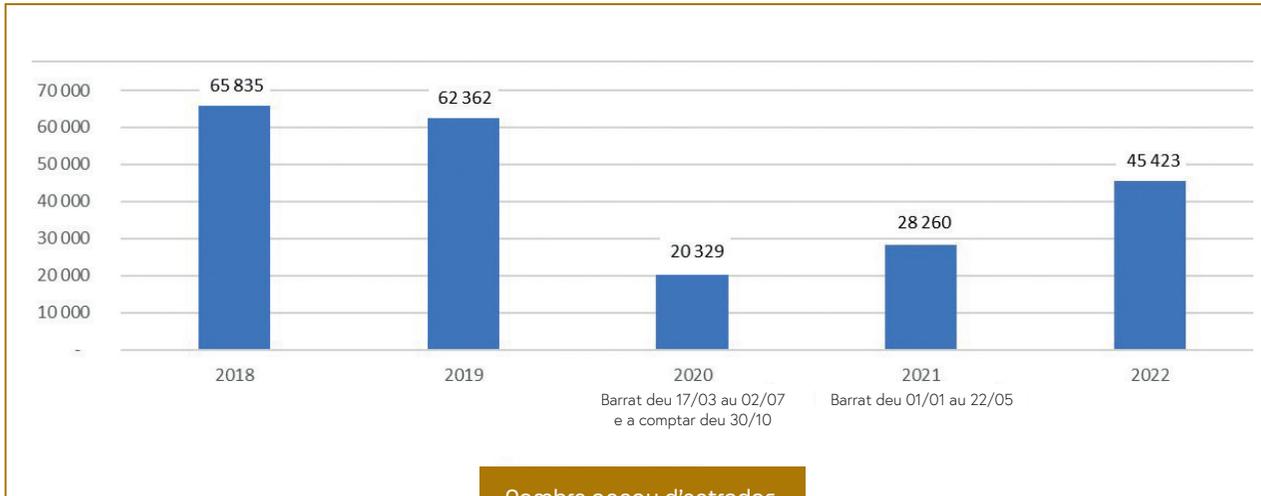
Perpausar aquera escapada culturau en familha que damora essenciau dens la politica d'arcuelh deu public joen, puishque familiariza lo mainatge dab lo musèu despuish petit e dens un esperit ludic.

Aquera obertura a las familhas qu'es completada per visitas-talhèrs en familha perpausadas regularament au long de l'annada.

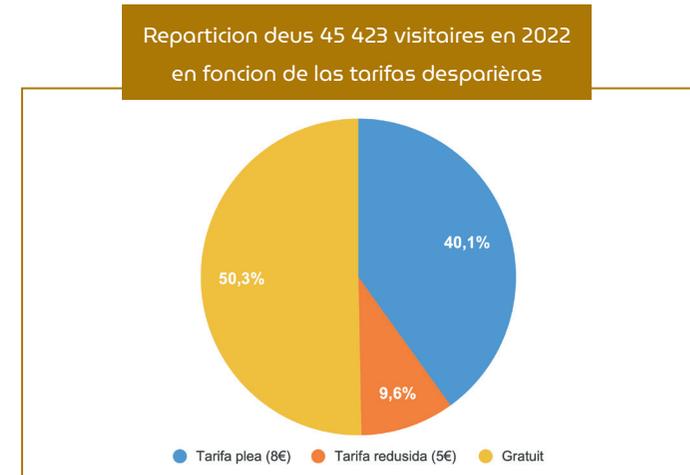
Notatze-vse lo : los escolars ne son pas tornats au musèu sonque a la fin de 2022.

2023 que serà donc la prumèra annada significativa de la frequentacion escolara despuish 4 ans.

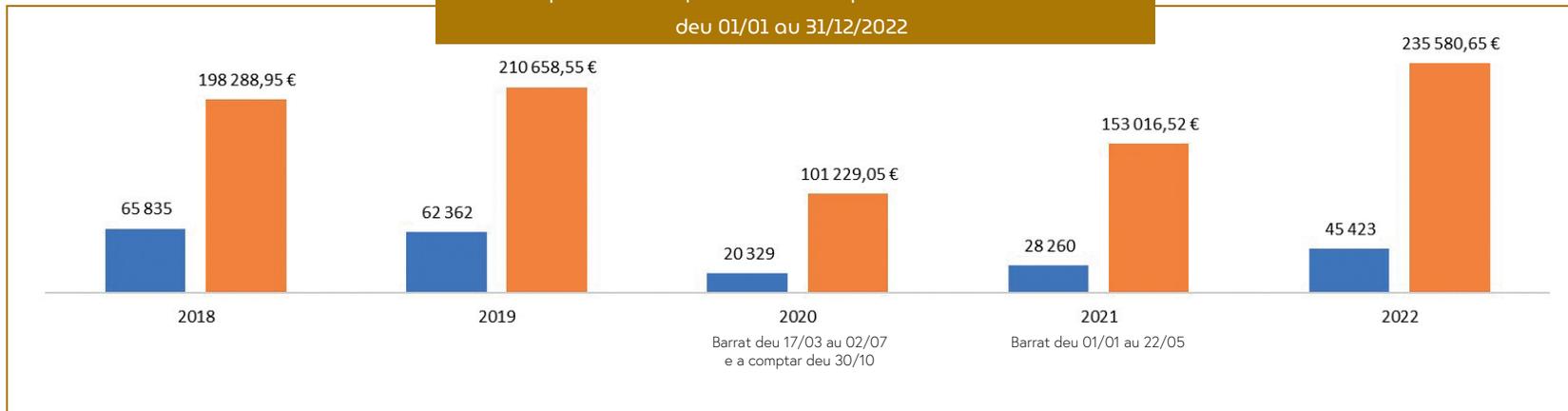
ESTADÍSTICAS DE FRECUENTACION

Nombre annau d'entradas

Comparatiu de frequentacion e recèptas deu Musèu Basco deu 01/01 au 31/12/2022

*La comunicacion
e los partenariats :*
un enjòc de notorietat
e de legibilitat

LO MUSEU : PURMER VECTOR DE COMUNICACION

○ stau remarcable situat suu bòrd de Niva, lo musèu qu'es un senhau culturau dens la vila.

La pumèra atractivitat que's hèi dens o davant lo musèu eth medish. Que'ns sembla essenciau de hicar en plaça objèctes e atrunas qui pòden captar l'espia, har viéner lo public dens lo musèu, l'assabentar per çò de las visitas e de l'auhèrta culturau.

Prumèra atruna de la soa comunicacion pròpia, qu'es primordiau de reprèner lo son davant (cascantejat per vint annadas de plojas qui vienen de l'oèst) e de l'auherir un esclaratge nocturne a la hautor de la soa identitat remarcabla suu cai e dens la vila.

Un senhau baisha consumacion que poiré estar hicat en plaça ; aqvera mesa en valor que poiré har l'objècte d'ua comanda publica a un artista au moment de l'extension deu musèu.

Installacion deu panèu deu davant qui anòncia la mustra temporària

PREMSA & PRESCRIPTORS

Lo musèu que hèi la soa promocion au près de divers publics qui considèra com prescriptors potenciaus. Todas las informacions que son reviradas en lenga basca.

LA PREMSA

Que comunicam au près de la premsa :

- locau, regionau, nacionau
- en País Basco sud (Hegoalde), peus canaus naturaus (musèus deu País Basco sud o las ràdios en lenga basca).

Comunicats bilingües francés-basco per çò de l'actualitat deu musèu e de la soa auhèrta culturau, mes tanben los dossièrs de premsa de las mustras temporàrias que son regularament enviats a la premsa e au hialat.

La premsa qu'es tanben convidada a las conferéncias de premsa qui son organizadas au briu de la programacion temporària. Qu'es un biais de conservar ligams recorrents dab ua premsa qui coneish trabucs, dab efectius en baisha e remplaçaments frequents deus jornalistas.

Ua velha de las consequéncias de la premsa qu'es organizada en ligam dab los servicis de la documentacion e de la comunicacion qui hican a jorn un tablèu e ua revista de premsa.

LOS PRESCRIPTORS

- Los musèus e sites museaus partenaris dens *Sites & Musées*, ua agregacion deus musèus e sites màgers deu País Basco dab los quaus lo musèu e comunica (Abbadia, Arnaga, Chemins / Bideak, L'Espitau Sent Blasi, etc.).
- Los Euskal etxe (en basco, los ostaus bascos) deu monde sancèr, qui son un vertadèr relai virau peus hialats sociaus e qui hèn vièner au musèu los publics bascos emigrats a l'estrangèr ; mei que mei d'America deu Sud e deus Estats Units ençà quan tornan visitar lo País Basco.

L'Institut Culturau Basco qui coordina accions nombrosas a l'entorn de la cultura basca capvath lo territòri qu'es un partenari privilegiat, notadament dab l'organizacion d'un cicle de conferéncias a l'entorn deu labèl Ethnopòle basque.

Las Universitats de Pau e deus País d'Ador, mei que mei lo pòle de Baiona e lo laboratòri IKER, l'Universitat de Bordèu Montaigne e lo laboratòri Passages, l'Escòla d'Arts País Basco, que son los nòstes partenaris de recèrca dens l'encastre de l'Etnopòle País Basco coordinat per l'ICB e que hèn lo relai deus nòstes programas comuns de recèrca capvath los sons hialats sociaus pròpis.

PREMSA & PRESCRIPTORS

LOS PROFESSIONAUS DEU TORISME

- *Bayonne Tourisme* e los oficis de torisme deu país (dont los deu sud de las Lanos)
- AaDT: Agència d'atractivitat e de Desvolopament Toristic deus Pirenèus Atlantics e de l'Agglomeracion País Basco.
- Los autocaristas qui organizan las visitas de sites peus lors clients.

LAS INSERCIONS PUBLICITÀRIAS

Quidas toristics :

Ua enquèsta intèrna miada au prèr deus visitaires en 2017 qu'a revelat que lo Michelin es mei prescriptor. Atau, lo Musèu qu'a renonciat a insercions pagantas dens tots los autes guidas. Totun, ua excepcion que poiré estar pensada per Basque country qui s'adreça a la clientèla anglesa d'Aquitània.

Los Oficis de torisme :

que perpausan de relhevar la documentacion deu musèu e de'u consacrar un encart dens los sons guidas papèr e virtuaus. Lo musèu que tribalha dab lo gran OT deu País Basco, los OT de la còsta basca e deu mejan interior, los OT deu sud de las Lanos e tanben dab un gropament d'OT deu Bearn.

Las brocaduras de la Vila de Baiona :

Las publicacions desparièras de la Vila de Baiona que hèn lo relai de faïçon sistematica e a gratis de la nòsta programacion en lo son site internet e dens lo magazine culturau de la Vila, Rencontres e Rendez-vous, brocaduras publicadas tot trimèstre.

La premsa locau :

Lo musèu que's crompa espacis publicitaris o publireportatges en la premsa locau regulara, en los suplementes d'estiu deu jornau Sud-Ouest, en lo hialat de premsa basque Hedabideak.

Hicar en plaça ua comunicacion diferenta, tornar questionar e establir un Plan navèth de comunicacion e establir regularament ua avaloracion de l'adequacion esfòrç / eficacitat que poiré estar un èish de desvolopament dens las cinc annadas qui vienen. Peus professionaus deu torisme qui's muishan plan prescriptors, lo Musèu Basco qu'es considerat com un equipament far deu territòri.

Totun, que damora a imaginar ua faïçon navèra de tribalhar dab l'OT de Baiona (VisitBayonne) e dab lo gran OT deu País Basco per ne pas que considèren lo musèu deu sol punt de vista de la soa sola atractivitat, mes plan com un musèu qui a tanben autas missions a pleiar e dont convien de har compte : conservacion, recèrca, formacion e servicis per tots los tipos de publics dont los publics escolars e de proximitat. Equilibris que son donc a cercar per perméter de pleiar totas las soas missions.

LOS EVENIMENTS CULTURAUS

Comunicación 2022 de la Nueit europèa deus Musèus

Daubuas manifestacions nacionaus o locaus que pòden miar lo Musèu a ganhar en visibilitat.

LOS EVENIMENTS NACIONAUS E EUROPEÛS

La Nueit europèa deus musèus e Las Jornadas europèas deu Patrimòni, portadas peu Ministèri de la Cultura.

La *Museum Week*, organizada per l'associacion Cultura for Causes Network. Que's debana en abriu sus Twitter e suus autes hialats sociaus.

La Dimenjada Musèus Télérama, en març, au parat de la primavèra, lo Musèu que s'assòcia a la revista Télérama per har beneficiar lo son public d'entradas gratuïtas disponiblas sus *Télérama Sorties*.

LOS EVENIMENTS DE PROXIMITAT

Korrika, la corsa relai au servici de la lenga basca qui travèrsa las sèt províncias qu'es estada l'escadença peu musèu de s'afichar suus hialats sociaus e dens la premsa, en s'associant a ua conferéncia o en participant a la corsa era medisha.

LAS ATRUNAS DE COMUNICACION TRADICIONAUS

L'AFICHATGE

Dus grans panèus de davant deu Musèu que seràn progressivament remplaçats per un sistèma mei respectuós deu monument istoric. En l'espèra, un panèu generic deu musèu qu'es installat au centre deu davant de l'ostau (1,5 m x 6,3 m). Un dusau, mei gran (2,5 m x 6,5m), qu'es un dibond posicionat mei a dreita suu davant. Qu'anóncia lo programa deu musèu e la mustra grana temporària en cors.

Un panèu « gratuitat » pausat davant la pòrta pendent los dimenges gratuits, Nueit europèa deus musèus, Jornadas europèas deu Patrimòni, que drena lo public passant au mei prèu deu lòc. Qu'anóncia tanben las visitas de la jornada.

Afichatge suus abribus : tot an, lo musèu que dispensa de haut o baish quate campanhas d'afichatge gratuit suus supòrts abribus de la Vila de Baiona, d'ua durada cadua d'ua setmana a quinze jorns.

Afichas que son atau editadas au moment de las mustras granas d'estiu e d'ivèrn.

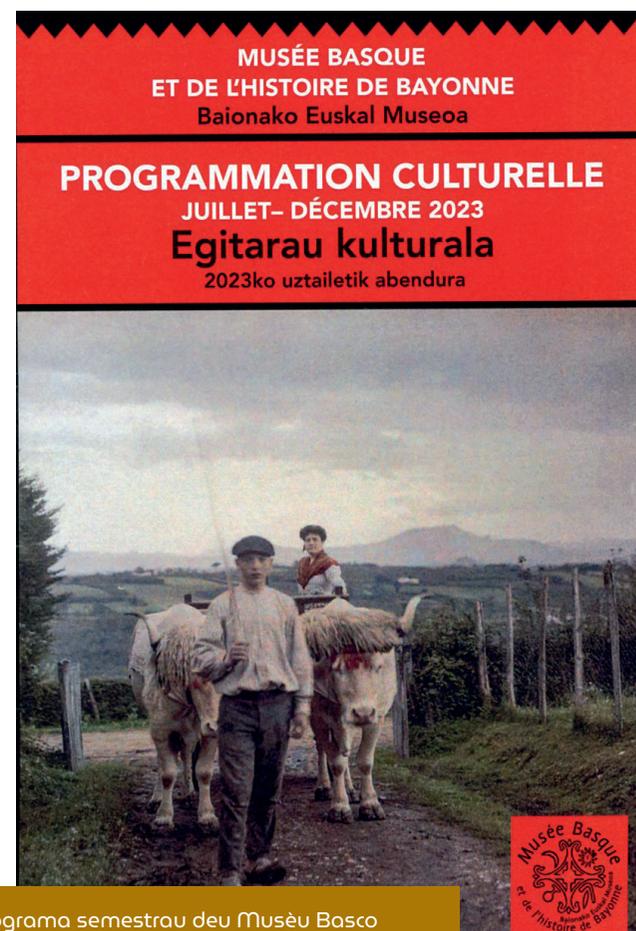
D'ara enlà, lo musèu que consagra quasi la mieitat deu son temps d'afichatge a la promocion de las soas colleccions permanentas, ua estrategia qui a per mira de tribalhar lo taus de retorn au musèu deus publics de proximitat.

LA BROCADURA E L'AGENDA

La brocadura deu programa culturau, los desplejants e los paperòts deu musèu que son disponibles a l'arcuelh e suu site deu musèu.

La brocadura que vad progressivament bisannau per assabentar los publics a l'avança e har vededera l'auhèrta culturau deu Musèu Basco de Baiona, com las autas institucions de la vila, lo public locau qui es sovent de mau captar... ua melhora visibilitat de las accions miadas in situ o dehòra.

Revirat tanben en basco, l'agenda qui amassa la proposicion culturau deu musèu qu'es enviat a la debuta deu mes au hialat sancèr. Que's tanben present en la brocadura de sason e qu'es vededer suu site deu musèu.

Programa semestral deu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona

LA CARTA GRAFICA E LO LOGO DEU MUSÈU

La carta grafica deu musèu que harà l'objècte d'ua repassada au moment deu projècte d'extension.

Dens l'encastre deus partenariats establits dab los sons partenaris culturaus, lo logo deu musèu qu'es obligatòriament present per tot partenariat contractat.

SITE INTERNET E NEWSLETTER

La version navèra deu site qu'es de 2018, pensada suu principi deus « 3 clics » per aliar ergonomia e convivialitat. Lo site que consigna totas las informacions e que permet tanben de s'inscriver a la newsletter deu musèu.

Qu'es enviada a la debuta de cada mes, per comunicar per çò de las ocurrencias màgers e que renvia de cap a l'agenda en linha deu site internet.

Aficha presentant lo musèu dens las carrèras de Baiona

LOS HIALATS SOCIAUS

Facebook, Instagram e Twitter (X) que vien hornir las informacions presentas suu site internet deu musèu : agenda, mustras, visitas adultes e escolars, conferéncias, talhèrs, publicacions, aquisicions.

Despuish lo prumèr embarrament, lo musèu qu'a ahortit aquera comunicacion per presentar - en aqueths temps de barradura - los objèctes de las salas de mustras e de las resèrvas, a còps a la favor deus jòcs. Qu'es tanben l'escadença de hicar la lutz suus trajèctes virtuaus capvath lo musèu e las soas òbras. En 2020, eveniments com la *Nueit Europèa deus musèus* que's debanèn de faïçon virtuaus e qu'auherin aus musèus participants ua tribuna navèra.

Qu'es ua experiéncia viscuda peu Musèu Basco despuish quauquas annadas dab lo son hialat de musèus deu sud oèst, dab la *#MuseumWeek* sus Twitter (e relhevada sus Facebook e Instagram), ua manifestacion mondial qui's debana pendent ua setmana e qui mobiliza los musèus, las associacions e institucions culturaus.

Lo principi que s'empara sus la visita virtuaus deus establiments participants qui comunican peu

biaish d'un *tweet* quotidian, imaginat a partir d'ua seria de 7 mots-dièsi o tèmas plan definites. En 2018, lo Musèu Basco e lo son hialat *#MuséesSO* qu'imaginèn un game-thread, ua passejada virtuaus d'un musèu a l'aute. Iniciativa remarcada e citada peu organizators de la *#MuseumWeek* era-medisha.

INSTAGRAM

Dab lo hialat social dedicat a la fòto, lo Musèu que presenta ua veirina beròja de las soas colleccions e que hèi tanben la promocion de las soas mustras permanentas. Las fòtos beròjas d'òbras o de detalhs que son privilegiadas dab la fòrma de temps de colors (òbras e objèctes blus, puish rois e verds) o presentadas segon familhas o tèmas. E per non pas butassar l'estetica deu hieu d'actualitat, stories que presentan las òbras e los subjèctes en relacion dab l'actualitat deu moment. Stories ludicas qui presentan objèctes o òbras que son postadas de faïçon regulara.

Lo servici de la mediacion qui cibla un public joen, que pòsta tot dimèrcs stories pedagogicas relatives a las òbras deu musèu o contant lo patrimòni immateriau deu territòri.

LINKEDIN

La pagina hialat que hèi la part beròja a l'actualitat deu musèu : mustras, oberturas après los embarraments, ua pagina Facebook que recensa totas las estructuras partenàrias e las lors informacions practicas.

- Twitter : 824 abonats
- Instagram : 1433 abonats
- Facebook : 2900 abonats

La pandemia qu'a ahortit la preséncia deu musèu suus hialats ; totun, quan las sasons e la frequentacion reau an représ, los nòstes esfòrc n'an pas podut cobrir las necessitats deu desenvolopament sus aqueth capítol. Tanben, recrutar un community-manager que poiré estar ua solucion dens las annadas a vièner per coordinar mèlher l'eficiéncia de l'equipa suus hialats sociaus e establir protocòles de reaccion adaptats qui poscan sostiénher los esfòrc de comunicacion.

#MUSÉSSO, UN HIALAT VIRTUAU DEUS COMUNICANTS DEUS MUSÈUS DEU SUD OÈST

Federats a l'entorn d'un grop privat de comunicants sus Facebook, Oh c'est d'art, le site qui dépoussièrè les musèus, lo musèu que s'es associat devath lo #MuséesSO ad autes musèus deu sud oèst gran, - Arnaga, Musèu de Shalòssa, Ecomusèu de Marquessa, Musèu d'Aquitània, Ostau de Joana de Labrit, Ostau Carrat de Nai, Musèu d'Arudi, etc. per mutualizar èishs de comunicacion a l'entorn d'eveniments (#MuseumWeek, #November, la Nueit deus Musèus, etc., darrèrament l'embarrament de primavèra).

Ua o duas jornadas de tribalh annaus que son pensadas sus l'un deus sites, per escambiar per chò deus eveniments, de las comunicacions, deus objèctes de las botigas, e federar totas las bonas idèas.

Publicacion de la Museumweek 2023

L'ARCUELH E LA BOTIQA

LOS ESPACIS D'ARCUELH E DE BOTIGA

La botiga situada dens la sala 1 de l'ostau Dagourette qu'es coblada dab l'arcuelh e la bilheteria. Que constitueish actuaument l'entrada e la sortida deu Musèu Basco, puishque lo trajècte de las colleccions constitueish ua bocla.

Qu'es estada readobada per amainatjar tres espacis :

- bilheteria
- botiga
- arcuelh : lo nòste menusèr qu'a fabricat mòbles peus grops, qu'avem crompat casièrs securizats e pòrtaparaplojas ; çò qui facilita la qualitat de l'estruç e de l'espaci d'arcuelh.

Un espaci de repaus qu'es estat amainatjat dens l'Argialde dab la complicitat deus establiments Moutet, Alki e Lartigue, pendent la mustra textila *Haritik Harriro* e devath l'escalèr deu sègle XVIIIau : qu'acèssa un espaci mainatge, gabinets petits de curiositats, fautulhs confortables.

Aqueths espacis que seràn progressivament melhorats e plaçats hòra doana si èm agrandits (que favorizaràn alavetz lo passatge d'un ostau a l'autè peü jardin interior deu musèu), per favorizar lo passatge naturau au musèu, sustot deus publics de proximitat per qui lo musèu es un lòc de vita e de conversacion, un espaci de referéncia deu quartièr e qui's travèrsa.

La libreria que perpausa d'ara enlà libes d'editors locaux (*Le Festin, Kilika, Elkar, Pimientos, etc.*), los nòstes catalògues de las mustras, mes tanben libes realizats a compte d'autor o catalògues e libes d'artistas qui an expausat au musèu (*Fréger, Nader Koochaki, Zigor, Basterretxea, Iturria, etc.*).

Desvolopament duradís e reciclatge : tots los supòrts de comunicacion de las mustras deu musèu que vaden sacs, pochetas hasent la promocion deu musèu.

Ua equipa botiga gessida de mantun servici deu Musèu que s'es hicada recentament en mòde grop de tribalh e de practicas.

LA BOTIGA DEU MUSEU COM PROMOCION DE VISITA

L'espaci botiga deu Museu Basco

L'embarrament qu'a permetut de constituïr un grop de tribalh en 2020, per pensar a çò qui deu estar la botiga d'un musèu de societad e de territòri.

Qu'es estat decidit de privilegiar los produïts :

- qui renvian a las Enterpresas deu Patrimòni Viu (en prioritat), aus artistas e aus artisans deu territòri : Lorea, Rodon, Aout en Hiver (jòias) ; Alki (mòbles) ; Lartigue e Moutet (textiles bascos e bearnés) ; Bergara (bastons) ; Stéphane Pirel (linogravadura e grafisme) ; etc.
- que'us demandam de pensar a ua gamma dedicada a partir de las nòstas colleccions, quan es haseder
- que hèm la promocion de la visita deus lors talhèrs per las lors autas creacions.

La botiga qu'es ua atruna de comunicacion extèrna màger, ua veirina deu musèu. En crompant un objècte, lo visitaire qu'aquereish « un objècte exclusiu » deu musèu qui's hèi seguir dab eth. L'objècte viatjaire que vad atau prescriptor. Qu'es primordiau qui aja objèctes a's har seguir qui sian imaginats en foncion deus objèctes de las colleccions e de las mustras temporàrias, realizats en petita quantitat, çò qui'n hèi pèças originaus.

*L'afraquida deu musèu
en projècte*

ua metologia navèra
d'apròchi e de governança
de projècte

LO MUSEU BASCO E DE L'ISTORIA DE BAIONA UEI

Longtemps municipau, lo musèu qu'es gerit despuish 2013 per un sindicat mixte qui amassa 3 collectivitats locals : la Vila de Baiona (40 %, qui damora proprietària deus bastiments e de las colleccions), lo Departament deus Pirenèus Atlantics (30 %), la Comunautat d'Aglomeracion País Basco (30 %).

Associar la governança a la nòstra afranquida de projècte qu'es estat l'èish màger deu nòste esfòrç pendent las quate darrèras annadas : propietat e territòri, tutèla scientifica e financèra, ressorsas umanas en perpausant un mòde de governança diferent e mei participatiu per gerir lo projècte d'extension deu musèu, a bastir amassa.

Ací qu'avetz çò qui est estat creat, hasent compte de las proposicions deu Musèu :

- lo conselh sindicau qui s'amassa au mensh tres còps per an
- comitats tecnicos per subjècte
- ua comission de prèsts e depaus
- ua comission d'aperet d'auhèrta

LA REORGANIZACION D'UN PILOTATGE TECNIC E BUDGETARI DAB LOS SERVICIS ADMINISTRATORS EN MÒDE PROJÈCTE

La reorganizacion de la representativitat territoriala dens lo sindicat mixte en seguida de las eleccions municipaus e comunautàrias : participacion estenuda de las vielhas províncias bascas deu País basco interior (Sola, Baisha Navarra) e de la partida gascona deu departament.

Las ressorsas per un musèu navèth : imaginar navèras condicions de foncionament.

Mesa en plaça d'ua arquitectura de pilotatge deu projècte de desenvolopament deu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona (mòde de concepcion) :

- Comitè de pilotatge de projècte (comitat de l'extension) que s'es amassat un còp per determinar quin e dens quaus delais presentar lo PSC e los projèctes aus servicis de tutèla. çò qui n'empacha pas de har validar las etapas cruciaus aus conselhs municipau e comunautari.

• Afranquida participativa deu PSC : participacion d'elegits candidats dens lo CS + Finanças potenciaus (Estat, Region, Aglomeracion, Vila + personalitats qualificadas).

• Participacion a l'escritura deu Contracte de Plan Estat Region CPER per çò qui pertòca lo Musèu Basco (dab los quadres de l'Aglomeracion País Basco)

L'EQUIPA DEU MUSEU : AHORTIR LOS POLES DE COMPETENCIA

LO MUSÈU QUE COMPTA 21 SALARIATS

Direccion e administracion : 1 director-conservator (véder tanben lo servici conservacion), 1 agent administratiu e 1 redactor.

Conservacion : 1 estacat conservacion, 1 regidor, 1 gestionària de las colleccions.

Bibliotèca-centre de documentacion :
2 documentalistas.

Mediacion : 1 responsable deus publics, 1 cargat deus grops adults e 1 cargada de mediacion.

Comunicacion : 1 responsable de comunicacion.

Servicis tecnicos : 1 responsable tecnic, 1 menuser.

Arcuelh e susvelhança : 7 agents e sasonèrs.

CONFORTAR L'EQUIPA : SUENHAR E BASTIR AMASSA DENS UN CONTÈXTE CONSTRENHUT

- Aplicar los medishs principis d'espitalitat e d'aisença perpausats aus visitaires a las nòstas equipas.

- Melhoraments deus lòcs e de las condicions de trabalh, burèus, planificacions, calendatge repaus / trabalh dens un lòc obèrt tota l'annada e las dimenjadas.

L'annada 2021 qu'a permetut la concertacion enter las duas equipas deu Castèth Nau e de l'ostau Dagourette, per ensajar d'establir lo foncionament d'un musèu e non pas de duas equipas distintas.

- Los oraris d'obertura au public que son estats modificats, per perméter la rotacion de las equipas, los temps de repaus, lo netejatge e l'entertien deu musèu.

- Los quadres que son estats confortats (au moment deu vòte deu regime idemnitari) e qu'assegaran d'ara enlà ua permanéncia per rotlament au musèu la dimenjada (nat agent de categoria C ne's tròba tot solet la dimenjada).

- Un rotlament navèth de trabalh qu'estó testat pendent tota l'annada 2022, per tots los agents postats (1 setmana de 4 jorns dont la dimenjada, 1 setmana de 5 jorn, per alternança).

- Mei de polivaléncia e de porositat de las equipas suus dus espacis deu musèu, dens lo respècte de las fichas mestièrs per cadua de las equipas.

L'EQUIPA DEU MUSEU : AHORTIR LOS POLES DE COMPETENCIA

Que s'ageish d'ara enlà de :

- Favorizar la transversalitat e l'intelligéncia collectiva.
- Ahortir lo pòle arcuelh e mediacion en hasent evoluar las missions deus agents de susvelhança.
- Formar mélder lo personau d'arcuelh e de susvelhança : logicians aus quaus e son confrontats, remesa a nivèu en lenga, actualizacion deus prumèrs secors.

UA ESTRATEGIA D'EQUIPA : BASTIR AMASSA UA HUELHA DE ROTA PER SHEIS ANNADAS.

- Reamainatjar progressivament los nòstes espacis : per prevéder mélder de s'expandir : la partida peu tot, un raconte complementari per tres antenas.
- S'organizar a l'entorn de la redaccion deu PSC e deus sons aspèctes territoriaus.

L'èquipa qu'a coneishut un turn-over important au sortir deu Covid :

- 4 agents en disponibilitat per convenéncia personau e reconversion.
- 2 autes qu'an definitivament quitat lo musèu despuish 2021.
- 3 agents que's partín a la retirada en 2021 e 2022.

Qu'avem donc recrutat :

- 2 agents d'arcuelh
- 1 agent de mediacion (2 agents a miei temps)
- 1 gestionària administrativa e comptabla
- 1 regidor de las colleccions

Los recrutaments a pensar :

- ua ajuda pontuau en matèria juridica,
- ua persona en carga deu desvolopament transfronterèr e deus projectes europèus,
- personau de recapte / porteria en intèrne qu'es pensat,
- un agent tecnic polyvalent (pintrura, electricitat, husta, plomberia).

électricité, bois, plomberie)

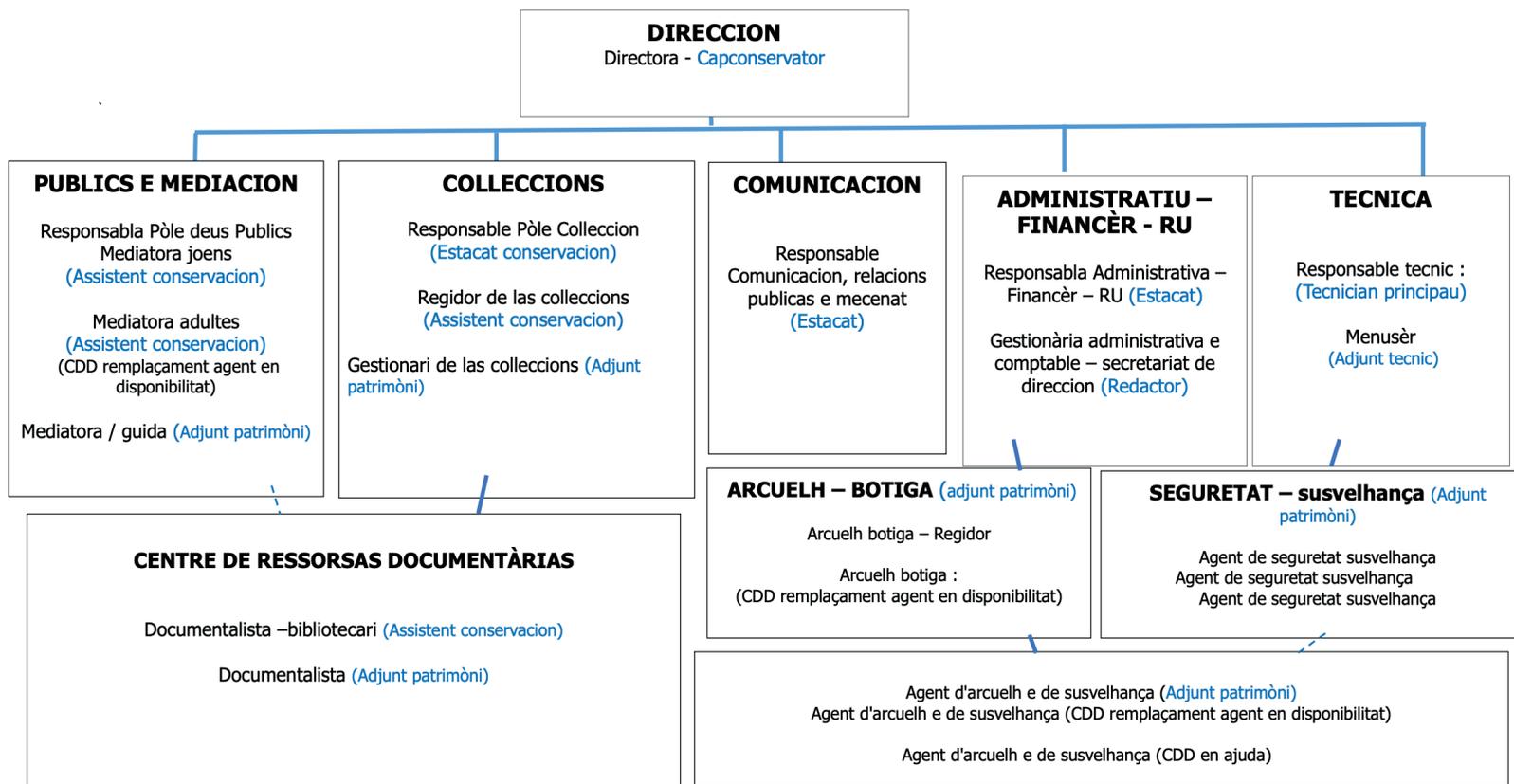

Obrador de conservacion de las colleccions fotograficas

ORGANIGRAMA

ORGANIGRAMA Foncions deu MUSÈU BASCO e de l'istòria de BAIONA (març de 2023)

LA SECCION DE FONCIONAMENT

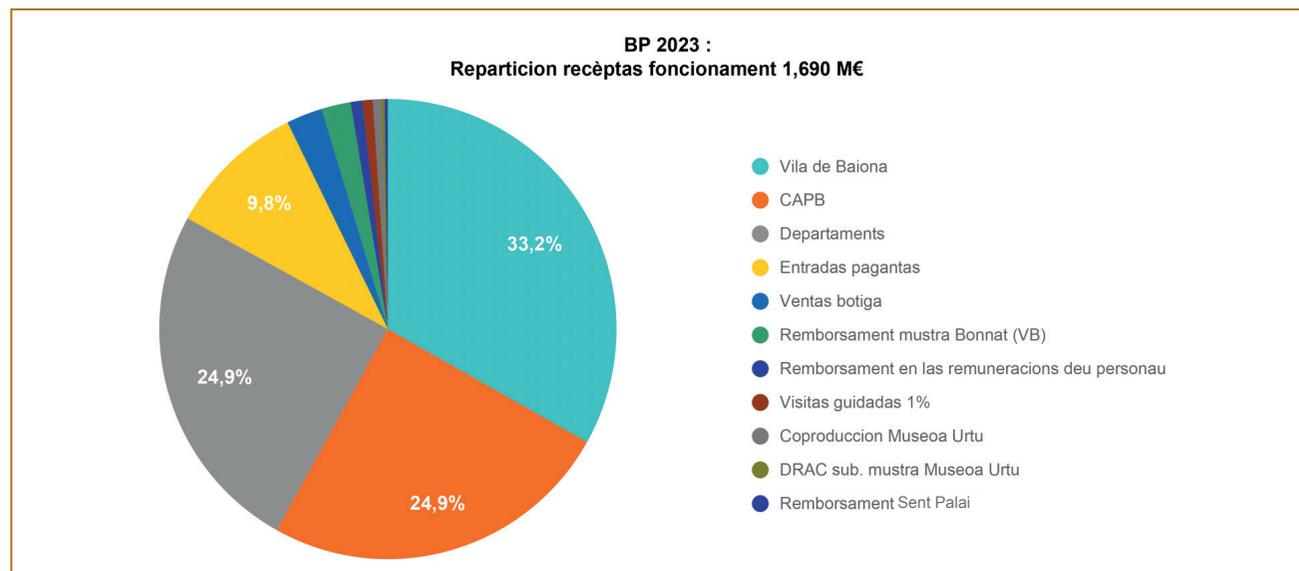
La seccion de foncionamiento deu budgèt qu'amassa totas las despensas e recèptas necessàrias a la gestion correnta deu musèu. Aqüera seccion, equilibrada a 1,690 M € qu'es presentada en creish de 9 %, cap au budgèt primitiu 2022 per har compte deu creish hòrt de las despensas d'energia qui afèctan l'ensemble de las collectivitats e particularament lo musèu dont lo tractament de l'aire es obligatòri.

LAS RECÈPTAS DE FONCIONAMENT DEU BP 2023 : 1 690 000 €

Las recèptas de foncionamiento que son principalement gessidas de las contribucions de las tres institucions membres deu Sindicat, atau com recèptas d'espleitacion deu Musèu e autas participacions.

Contribucion de las 3 collectivitats publicas peu foncionamiento deu musèu : 1 401 000 € (+ 1,9 %)

La participacion financèra de las tres collectivitats fondadoras deu sindicat mixte e l'adaptacion en 2023 a las constrentas extèrnas que son un punt de supòrt essenciau per la perseguida deus projèctes aviats au musèu e suu territòri. Lo BP 2023 qu'es presentat dens lo continuèr de las OB 2023 dab un creish de las recèptas deus contribuidors per un totau fixat a 1 401 000 €, atau despartit enter las institucions membres :

COLLECTIVITAT	PARTICIPACION FINANCIERA
VILA DE BAIONA	560 400 € (40%)
COMUNAUTAT D'AGLOMERACION PAÍS BASCO	420 300 € (30%)
DEPARTAMENT DEUS PIRENÈUS ATLANTICS	420 300 € (30%)

PERSPECTIVAS DE RECÈPTAS D'ESPLEITACION DEU MUSÈU EN CREISH : 220 000 €

La presa en compte de las recèptas d'espleitacion realizadas en 2022 (236 000 €) qu'incita a un creish de las estimacions perpausadas cap au BP 2022 (165 400 €). Tanben, qu'es perpausat d'inscriver au BP 2023 un totau de recèpta d'espleitacion estimat a 220 000 € (qui poirà estar tornat ajustar au par deu realizat deu 1èr semèstre 2023 pendent lo vòte de l'afectacion deu resultat 2022) atau despartit :

- **Las recèptas ligadas a las entradas pagantas : 165 000 € (+ 39 % cap au BP 2022)**

Deu 1èr de genèr au 31 de deceme de 2022, qu'i avó 45 423 visitaires (contra 28 260 pendent l'annada 2021), çò qui representa + 61 % de frequentacion (rebrembe : pr'amor de la pandemia, lo musèu qu'èra damorat barrat au public 4,5 mes en 2021). La proporcion de las entradas pagantas en tarifa plea (8 €) que representa 40 % deu totau de las entradas, la tarifa redusida (5 €) que representa 10 % deu totau de las entradas.

En 2022, 50 % de las entradas deu musèu qu'estón gratuïtas. Que remembram que los dispositius desvolopats per favorizar l'accès a la cultura per tots an contribuït au creish de la frequentacion deus publics locals : au delà de la gratuïtat lo 1èr dimenge deu mes, l'entrada au musèu qu'es gratuïta tot dijaus de 18h a 20h.

- **Las ventas deus produïts de la botiga : 42 500 €**

Aqueth creish de recèptas qu'es en creish de 35 % cap au BP precedent (36 000 €) pr'amor deu realizat 2022 de las ventas botiga (48 000 €). La perseguida de la diversificacion deus produïts perpausats qu'es pensada.

- **Visitas guidadas, drets de reproduccion d'illustracion de las colleccions : 12 000 €**

Aqueth pòst que pertòca essenciaument las recèptas de las visitas guidadas pagantas deus grops o individuaus sus daubuns espacis. Tienent compte deu retorn deus grops dens lo musèu, aqueth pòst qu'es en creish cap au BP 2022 (5 000 €).

LAS AUTAS RESSORSAS

Fin finau, autas recèptas que poirén intervièner deus diferents partenariats engatjats.

Per çò de las mustras temporàrias, la compensacion de la Vila de Baiona per la coproduccion de la mustra Léon Bonnat realizada au dusau semèstre 2022, la coproduccion dab lo Musèu basco de Bilbao de la mustra temporària *Autocròme*. D'un aute costat, ua subvencion de foncionament de la DRAC qu'es sollicitada peu projècte *Museoa Urtu*.

Per çò de l'expertesa portada peus servicis deu Musèu Basco peu projècte d'amainatjament deu Musèu de Baisha Navarra a Bideak (antena territorial), ua contribucion de 4 000 € qu'es compensada per la Mairetat de Sent Palai (sòlde de l'associacion pluriannau).

Fin finau, autas recèptas que poirén provièner deu reemborsament de las asseguranças, e deus autes partenariats institucionaus (Ofici Public de la Lengua Basca (OPLB / EEP), ...) atau com la perseguida en recèrca de mecenat.

LA SECCION DE FONCIONAMENT

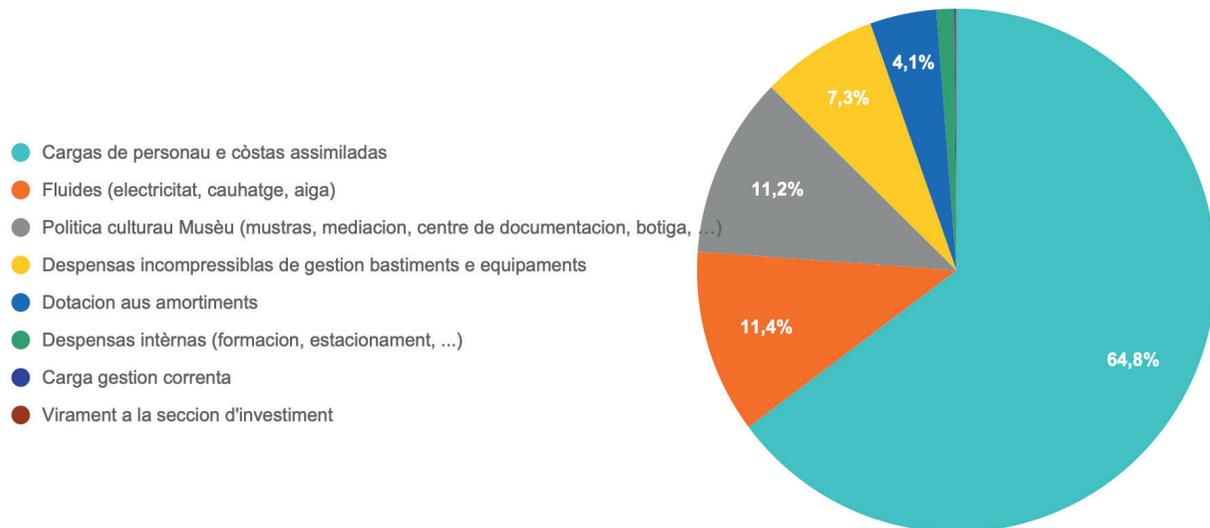
Las desparas de la seccion de foncionamiento 2023 que's lhèvan a 1 690 000 € (contra 1 550 000 € en 2022).

Las desparas de la seccion de foncionamiento 2023 que's lhèvan a 1 690 000 € (contra 1 550 000 € en 2022), despartidas de la faizon seguenta : 1 619 000 € de desparas reaus e 71 000 € de desparas d'ordi (dotacion aus amortiments e virament a la seccion d'investment).

Los dus pòsts màgers de desparas incompressiblas deu budgèt de foncionamiento que pertòcan las cargas de personau e las desparas ligadas a la gestion deus bastiments.

Tienten compte de la recepcion fin de 2022 de las facturas ligadas aus fluides e las perspectivas 2023 considerant un creish mei hòrt deus còsts de l'energia que çò qui èra estat considerat per las OB, que ns'a calut tornar véder la ventilacion de las desparas de foncionamiento.

BP 2023 : reparticion desparas foncionamiento 1,690 M€

LA SECCION DE FONCIONAMENT

CARGAS DE PERSONAU E CÒSTAS ASSIMILADAS : 1 095 000 € (65 % DEU TOTAU DF)

Aqueth budgèt reajustat que representa haut o baish 65 % deu totau de las despensas de foncionament deu musèu e qu'es estimat a 1,095 M € (en 2022 aqueth pòst de despesa qu'èra chifrat a 1,070 M €, çò qui representa un creish de 2 %).

L'annada 2023 que veirà lo desplegament en annada plea de las diferentas revalorizacions salariaus (creish deu punt d'indici e grasilhas indiciàrias).

Pendent las OB 2023, aqueth pòst de despesa qu'èra estat estimat a 1 118 000 €, qu'es estat revist a la baisha a 1 095 000 €, tienent compte deus imponderables ligats au creish de las cargas generaus (besonh d'ajuda per la susvelhança de la mostra temporària mendre pendent l'ivèrn e presa en compte deus delais de recrutament deu remplaçament miei temps de la directora).

Au 1èr de genèr de 2023, lo tablèu deus efectius que compren 21 pòsts permanents (dont 3 agents e son a temps parciau de dret o dab autorizacion) e pòsts non permanents en foncion deus besonhs d'arcuelh e de susvelhança (sasonèrs per la mostra temporària e ajuda la dimenjada).

16 pòsts qu'apartienen a la cordèra culturau (77 % de l'efectiu), 3 a la cordèra administrativa e 2 a la cordèra tecnica. 55 % de l'efectiu qu'apartienen a la categoria C, 27 % a la categoria B e 18 % a la categoria A.

Au nivèu de las orientacions budgetàrias, las despensas de personau que pertòcan :

- Lo tractament (dab revalorizacion deu punt d'indici en annada plea e revalorizacion deu SMIC au 1èr de genèr de 2023) e las primas,
- La participacion de l'employaire a la mutuai, prevedença peus agents qui an aderit a un organisme labelizat,
- Las cotizacions CNFPT atau com la cotizacion especiau a l'aprendissatge (0,1 % de la massa salariau),

- La mesa en plaça deus tiquets restaurants peus agents qui'n vòlen beneficiar,
- Los recors a contractes sasonèrs per l'ajuda arcuelh e susvelhança de la mostra temporària e daubuas dimenjadas, gratificacion d'estagiaris,
- La modificacion d'un pòst d'adjunt deu patrimòni en assistent de conservacion deu patrimòni per adaptar las missions hèitas au centre de documentacion,
- Las allocacions Pôle Emploi,
- Las despensas ligadas a la medecina deu trabalh gerida peu centre de gestion.

Atau, las despensas ligadas a las cargas de personau que son en creish de 2 % (1 070 000 inscrits au Budgèt 2022) per aténher un montant de 1 095 000 € en 2023.

LA SECCION DE FONCIONAMENT

CARGAS A CARACTÈR GENERAU : 522 000 € (30 % DEU TOTAU DF)

Aqueth pòst de despesa qu'es en creish cap au BP 2022 (401 000 €) e hòrt afectat per la hauça deu còst de l'energia. Las despensas incompressiblas ligadas a la gestion deus bastiments e deus equipaments qu'afectan hòrt lo budgèt, aquò que's hèi au detriment de la politica culturau per la quau lo marge es un còp mei pauquet.

- **Despensas incompressiblas ligadas aus fluides : 192 000 €**

Aqueth pòst qu'es en creish hòrt cap au BP 2022 (120 000 €) pr'amor de la hòrta hauça deu còst energetic e que representa a eth sol 12 % de las despensas de foncionament deu musèu, d'ara enlà :

- 122 000 € de cauhatge e la consumacion d'aiga suus 2 sites deu musèu,
- 70 000 € d'electricitat deus sites deu Castèth Nau e Dagourette.

- **Despensas ligadas a la mesa en plaça de las colleccions e de las mustras e a la lor valorizacion (comunicacion, mediacion, accion culturau, botiga, ...) : 189 000 €**

Aqueth pòst ligat a la politica culturau deu musèu qu'es en creish cap au BP 2022 (136 000 €) mes hòrt afectat per las despensas ligadas au desmontatge, transpòrt retorn de las òbras de la mostra Bonnat (48 000 €) prestadas per diferents musèus (Orsay, Castèth de Versailles, Louvre, ...). Aquera mostra que s'acabè lo 31 de deceme de 2022 e que representa ua part consequenta mes excepcionau deus crèdits de l'auhèrta culturau 2023.

Que s'ageish tot prumèr de prevéder los crèdits ligats a la valorizacion de la colleccion permanenta e de las mustras-dossièrs qui son presentadas dens lo trajecte d'aquesta :

- deu 19 de genèr au 29 d'abriu : au baish, mostra *Soineko Paisaia*, installacion artistica de l'artista Nader Koochaki, hrut de las soas nombrosas òbras a l'entorn de la practica deu pastoralisme. Aquera installacion que constitueish la prumèra estapa deu projècte *Museoa Urtu* miat dab l'artista en partenariat dab l'Institut Culturau

Basco dens l'encastre de l'Etnopòle Basco.

- 2 mustras que's van tanben perseguir dinc au 9 d'abriu de 2023 per avalorar lo trajecte de las colleccions permanentas : *Médailles et Médailles* : *Istòria de Legion d'Aunor e de distincions* (en partenariat dab la Societat deus Membres de la Legion d'Aunor, la SMIA Còsta basca, comitat de Baiona) e *Marie Qaray, élève de Léon Bonnat*.

Que s'ageish puish de prevéder los crèdits ligats a la **mostra temporària** presentada en las salas Errobi au 2au solèr deu musèu deu 7 de julhet de 2023 dinc au 7 de genèr de 2024.

La mostra *Autochromes du Pays Basque (1907-1935)*, concebuda en partenariat dab lo Musèu Basco de Bilbao, que perpausará ua seleccion d'imatges en colors enqüèra jamei vists suus País Basco de las annadas 1910 a 1930, qui descriu la difusion e l'impacte deu procediment de part e d'auta de la frontèra.

Que carrà tanben prevéder las despensas ligadas a la scenografia, la senhaletica de la mostra, l'edicion d'un catalògue dedicat, ...

Fin final, que s'ageish de prevéder las despensas en ligam dab l'auhèrta culturau :

- Las accions de mediacion, en ligam dab l'Educacion Artistica e Culturau, crèdits ligats a l'adaptacion e a la creacion de supòrts pedagogics, versament d'onoraris aus guidas extèrnes deu musèu, torna deus intervenients exteriors, ...
- Las accions de comunicacion e de valorizacion
- La participacion a las accions culturaus deu musèu : qu'es de notar que lo Musèu Basco e persegueish la soa politica de valorizacion de l'euskara (en basco, la lenga basca), dab supòrts bilingües, la mesa en plaça de visitas per que lo musèu e sia identificat com lòc de practica de la lenga basca.
- La botiga : los crèdits ligats a la compra d'obratges e de produits destinats a la botiga deu musèu.

Peu centre de ressorsa bibliotèca deu musèu : crompas d'obratges e de periodics consultaders au centre de ressorsas.

Las contribucions au près deus partenaris que son mantienudas per un montant de 5 000 € : Sites e Musèus, adesion 2023 a Euskal Moneta, Conselh Internacionau deus Musèus (ICOM), Federacion deus Ecomusèus e Musèus de Societat (FEMS) ;

Las cargas ligadas a l'entertien deus bastiments e a la mantenença deus equipaments : 123 000 €

Que s'ageish de cobrir los pòsts principaus de despensas incompressiblas :

- Assegurança deus bastiments e deu personau (44 000 €),
- Despensas de netejatge deus locaux (26 000 €), mantenença deu materiau (15 000 €), redevença (14 000 €), telefonia (7 000 €), videosusvelhança (7000 €), etc.

Los còstas mei que pertòcan : las cargas deu parcatge Senta Clara (10 600 €), la formacion deu personau (4 000 € : formacions tecnicas obligatòrias e formacion euskara) las despensas de mission, còstas d'afranquiment, còstas de compra de materiau de desinfeccion e de proteccion.

LAS DESPENSAS LIGADAS A LAS OPERACIONS D'ORDI : 71 000 €

Que pertòcan las despensas d'ordi de transferiment enter las seccions d'un montant de 70 000 € per cobrir los besonhs d'amortiment deus investiments realizats aquestas annadas passadas e qui constitueishen d'un aute costat recèptas de la seccion d'investment.

D'un aute costat, que pertòcan los besonhs ligats au transferiment de crèdits cap a la seccion d'investment. Aqueth pòst qu'es estat revist a la baisha cap a las OB 2023, per har compte deu creish de las despensas de foncionament ligadas aus fluides.

Montatge de la mostra consagrada a Leon Bonnat, 2022

LA SECCION D'INVESTIMENT

La seccion d'investiment deu budget que presenta las despendas e las recèptas pontuans qui modifican, de faïçon duradissa, la valor deu patrimoni. Au BP 2023, las despendas d'investiment que's lhèvan a 180 000 € (shens la represa deu resultat de l'exercici 2022 qui serà integrada un còp votat lo compte de gestion e lo compte administratiu).

Aqueth pòst qu'es en creish cap au BP 2022 (120 000 €) mes en baisha cap a las OB 2023 (195 000 €), pr'amor de las obligacions qui afèctan d'ara enlà lo Musèu Basco.

LAS RECÈPTAS DE LA SECCION D'INVESTIMENT DEU BP 2023 : 180 000 €

Las recèptas deu BP 2023 que son pensadas a hautor de 180 000 €. Que provienen tot prumèr de las dotacions aus amortiments (70 000€), qui corresponen a las despendas de foncionament.

Qu'atenem la participacion de la Vila de Baiona peus amainatjaments de las resèrvas permetent l'arcelh de la colleccion Gramont, qui quitan lo Castèth de Pau abans fin 2023 per estar repatriadas suu site deu Castèth Nau deu Musèu Basco (37 000 €).

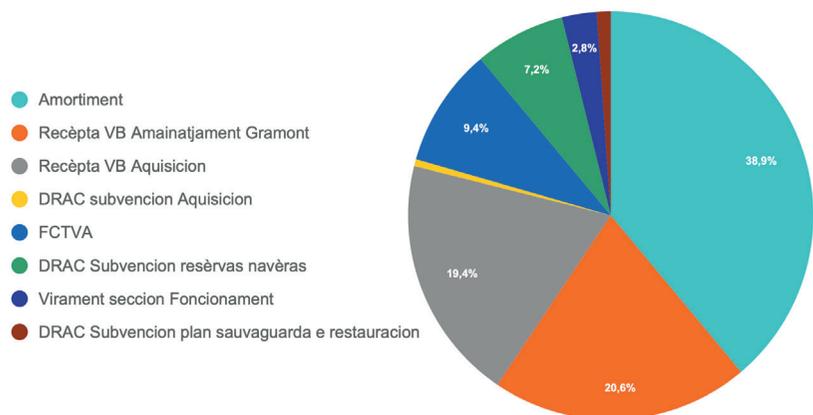
Dens l'encastre deu projècte d'aquisicion dirècta de daubuas òbras peu musèu, lo transferiment de 35 000 € despuish las linhas de la Vila de Baiona (25 000 € de restitution deu mecenat deus particulars e 10 000 € d'aquisicion annau) qu'es pensat, çò qui permeteré au sindicat mixte de

sollicitar dirèctament las subvencions au près de la DRAC per l'aquisicion d'òbras e de sollicitar la participacion deus mecènas potencians.

Qu'atenem tanben diferentas subvencions de la DRAC au par deus projèctes engatjats : l'amainatjament de las resèrvas deu Castèth Nau a prevèder au par de la ventilacion navèra de las colleccions, la participacion per la restauracion d'òbras e la finalizacion deu plan de sauvaguarda de las colleccions.

Fin finau, las recèptas ligadas au fons de compensacion de la TVA que son estimadas a 17 000 € e las recèptas d'ordi per virament de la seccion d'investiment que son estimadas a 1 000 €.

BP 2023 : reparticion recèptas investiment 180 000 €

LAS DESPENSAS D'INVESTIMENT DEU BP 2023 : 180 000 €

L'objectiu qu'es de perseguir las obligacions estatutàrias deu sindicat mixte au nivèu de la gestion de las òbras, deus bastiments e de la presentacion au public de las colleccions.

Que cau tanben notar la modificacion de daubuas imputacions comptablas dab la mesa en plaça au 1èr de genèr de 2022 de la nomenclatura M57 (que preved sustot l'amortiment de las despendas de restauracion d'òbras).

Tanben, lo nivèu de despendas d'investiment deu sindicat mixte deu BP 2023 qu'es pensat a hautor de 180 000 € de despendas navèras (las despendas engatjadas en 2022 dont l'execucion serà acabada en 2023, las « rèstas a realizar » que seràn integradas un còp reprès lo resultat e votat lo compte administratiu) e que s'articularà principalement a l'entorn de las prioritats e deus projèctes aquestes :

- Navèras adquisicions de colleccions e òbras d'art (54 000 €) : Que s'ageish de prevéder l'adquisicion d'un ensemble d'òbras d'Amable Arias (20 000 €) e d'òbras de Jose Antonio Sistiaga (segon un plan pluriannau per un primèr montan de 34 000 € per 2023).

Aqeras adquisicions que hèn l'objècte d'ua presentacion a la comission d'adquisicion de Navèra Aquitània los 21 e 22 de heurèr de 2023.

- Còstas ligadas a las òbras de gestion deus bastiments (45 000 €) :

- Obras deu Castèth Nau : reamainatjament e optimizacion de las resèvas en seguida deu desplaçament deu talhèr menuseria au baish en 2022 : installacion de la resèva deus mòbles au 3au solèr, installacion de la resèva navèra pintrura (Qramont) au 1èr solèr dab la compra deu materiau d'enregada corresponenta.

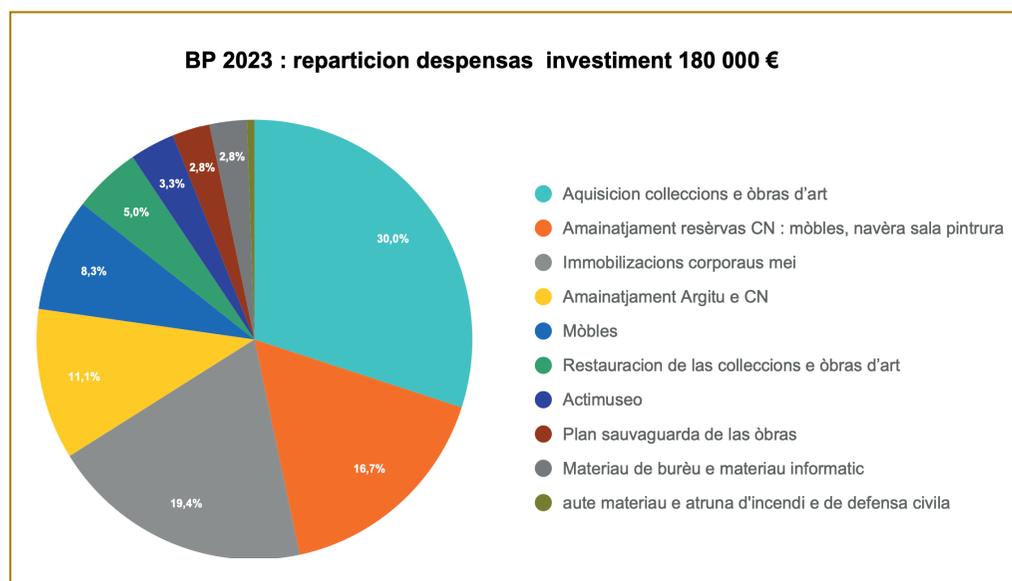
- Sala Argitu : amainatjament de la sala per amassar l'equipa de mediacion dens un espaci unic, en proximitat deu public.

- Còstas d'equipaments informatics e mòbles (16 000 €) : compra de mòbles d'estocatge e seguretat huecs.

- Per las colleccions, que carrà tanben prevéder la compra de materiau necessari au plan de sauvaguarda de las colleccions atau com lo renovelament deu logiciu de gestion.

- Fin finau, la perseguida de la restauracion de las colleccions qu'es estimada augan a 9 000 €, e que harà l'objècte d'ua presentacion a la comission restauracion de la DRAC. Que pertòca tanben la restauracion d'obratges de la bibliotèca deu musèu.

Lo Budgèt Primitiu 2023, qu'es presentat dens un contèxte de creish hòrt de las despendas energeticas. Qu'es prudent en s'adaptant au realizat de l'exercici 2022, aqueth BP que soslinha la volentat de perseguir l'activitat culturau deu Musèu, en permetent la començada deu PSC per ne garantir lo desenvolopament deu hialat deus musèus territòri.

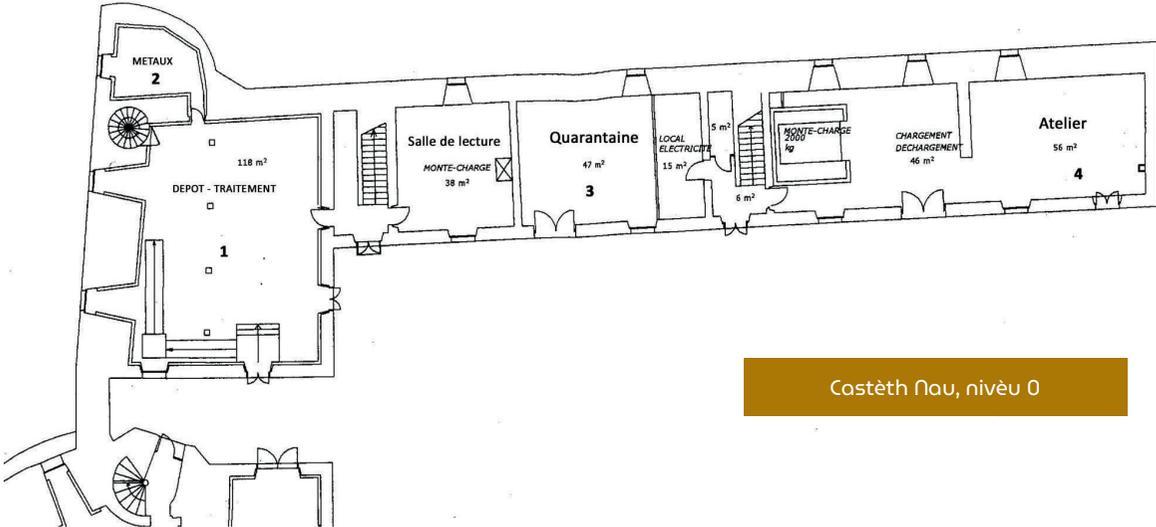

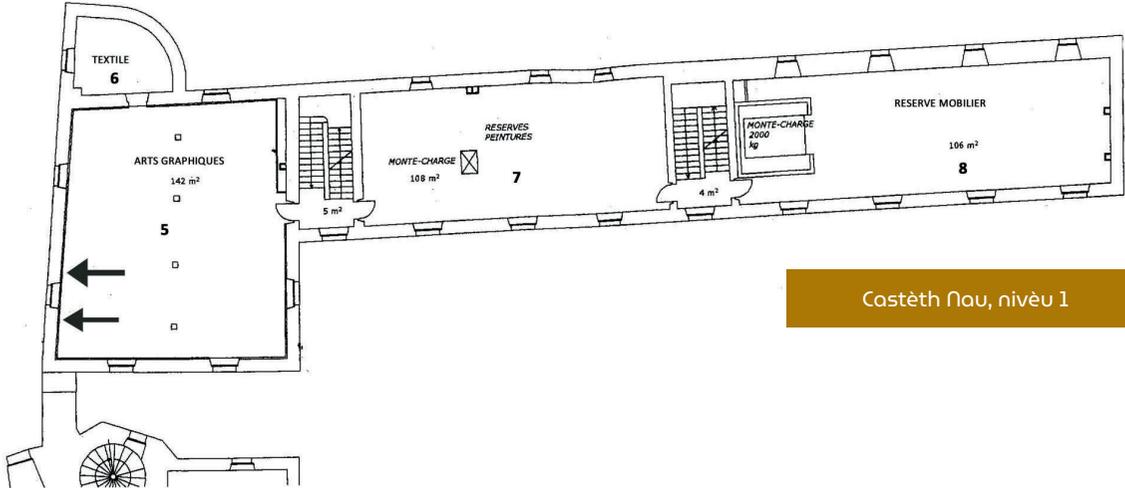
Annèxes

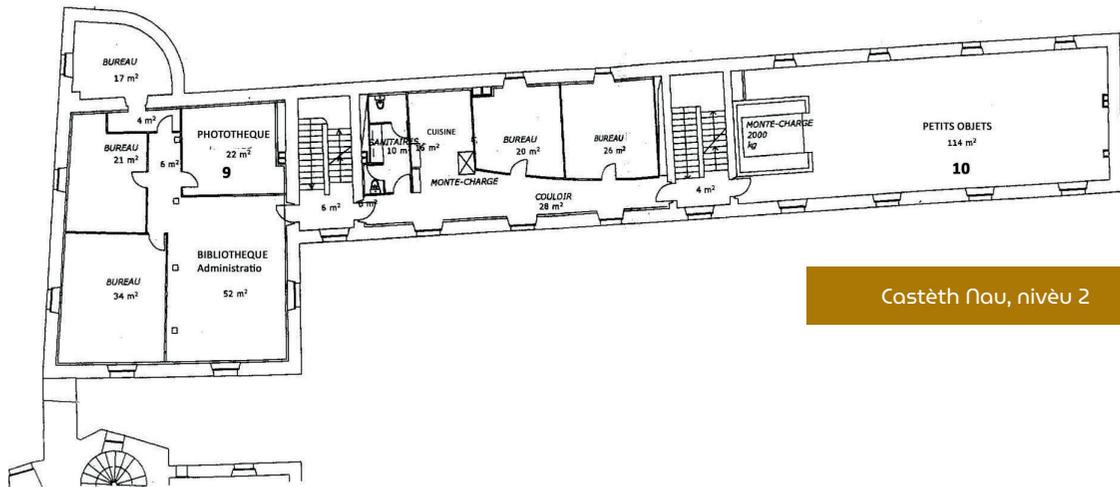
PLANS DEU CASTETH NAU

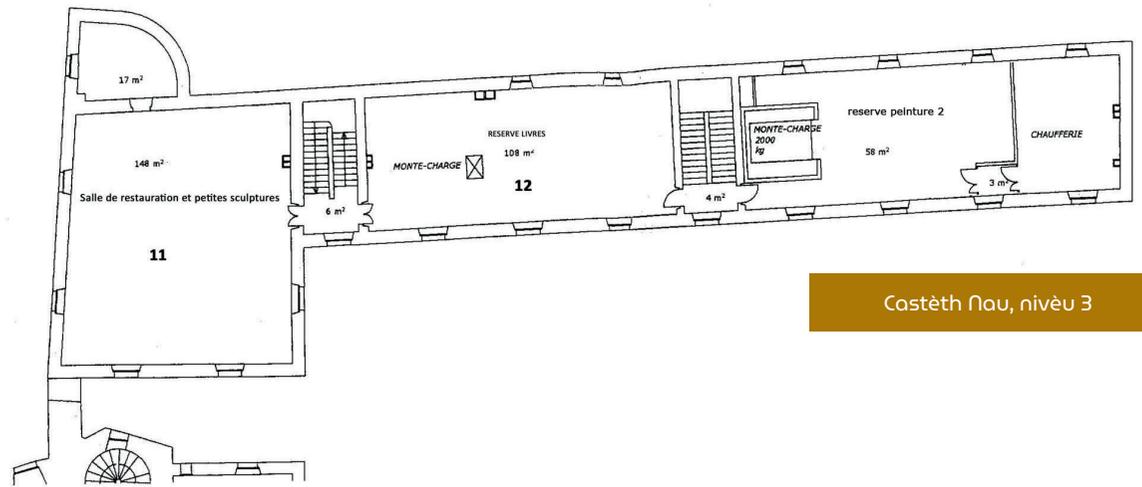
Castèth Nau, nivèu 0

Castèth Nau, nivèu 1

Castèth Nau, nivèu 2

Castèth Nau, nivèu 3

CONCÉBER UN VERTADÈR MUSÈU DE SOCIETAT DE TERRITÒRI

Lo Projècte Scientific e Culturau (2023- 2028) que considèra que lo musèu e tiènia d'ara enlà compte deus navèths enjòcs territoriaus capvath las tres polaritats de las tres vielhas províncias bascas d'Ipparalde (País Basco nòrd) :

- en Sola (Xiberoa), dab la necessitat de desvolopar ua antena a Maulion ;
- en Baisha Navarra (Baxenabarre), per ua ajuda a la professionalizacion deu Musèu associatiu de Baisha Navarra qui serà installat dens l'espaci Chemins-Bideak, dab l'ajuda de la Comuna de Sent Palai, per demandar puish l'apellacion « Musée de France » ;
- e fin finau, a Baiona l'extension deu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona, situat en la província litorau deu Labord (Lapurdi).

Léger lo capítol « Concéber un vertadèr musèu de territòri »

ARTICULACION DEU RACONTE SUU TERRITÒRI, LOS PÒLES

La problematica culturau deu País Basco qu'es de muishar la soa complexitat territoriau e las especificitats de cada província, lo Musèu Basco e de l'istòria de Baiona (situat en la costiera) n'ac pòt pas har tot solet.

L'ua de las problematicas toristicas deu País Basco nòrd, qu'es de miar progressivament los visitaires a conéisher tot lo territòri sancèr, e pas solament la costiera.

Punts d'entrada e accès suu territòri basco deus Pirenèus Atlantics

Qu'es tanben perpausat prepausat que los tres pòles articulen racontes complementaris qui balhan enveja de visitar lo país basco interior : de Baiona enlà (punt d'entrada per l'autorota A63 e per l'aeropòrt de Biàrritz ; deu Bearn enlà, punt d'entrada per l'A64, e l'aeropòrt de Pau ; o tanben per l'A65 de Lorda e Tarba enlà.

Lo hialat deus musèus e deus sons pòles o de las soas antenas que deu perméter de descobrir las especificitats de la cultura basca cap a las soas vesias las culturas bearnesa (compresa dens lo medish departament deus Pirenèus Atlantics) e bigordana (en lo departament vesin deus Hauts Pirenèus) ; aqeras tres culturas estant totas de las culturas agropastoraus, situadas au pè deus Pirenèus e que son sovent estadas presentadas com « sòrs » sustot pendent la Mustra universau de 1937, a París.

Aquò, sonque deu punt de vista francés, pr'amor lo ligam dab lo País Basco Sud es estat esmudit pendent un sègle. Qu'ac carré donc explicar e tribalhar aqueth ligam a l'entorn de la nòsta lenga, de la nòsta cultura, dab los nòstes collègas deus musèus de Hegoalde : Musèu Basco de Bilbao, Musèu San Telmo de Sent Sebastian, Musèu de Navarra de Pampalona, sustot.

Reparticion deus tèmas

Un tribalh iteratiu dab tres grops de personas « sapeintas » en los tres pòles considerats qu'estó miat pendent las annadas 2021 e 2022 pendent seminaris.

Aqueth tribalh qu'a permetut d'establir suus tres sites racontes qui sian au còp articulats e complementaris ; qui hèn au còp compte de l'unicitat deu territòri basco e de l'especificitat de cadua de las soas províncias.

Totun, çò qui es desvolopat dens cadun deus pòles qu'a d'estar evocat au Musèu Basco per perméter aus visitaires d'aver un primèr apròchi deu territòri e de la soa cultura, qui'us posca balhar enveja d'ac còrrer mei abans.

LO DESPLEGAMENT DENS LOS TRES PÒLES

Suus 3 sites un raconte comun :

- l'especificitat deu territòri deu País Basco : copat en dus per la frontèra dab Espanha ; l'istòria e los azards istorics de la particion pendent los sègles e particularament dens l'istòria moderna.
- la lenga basca : dialèctes desparièrs : navarrolabordin e soletin, sociologia e renaishença de la lenga despuish quaranta ans, lo basco unificat per la sauvaguarda de la lenga (lo batua : basco modèrne unificat)
- l'etxe e l'ostau com unitat social d'abitacion, que seràn evocats suus tres sites : la relacion au linhatge, la reactivacion deus rites e de las hèstas dab las especificitats per província peus rites calendaris.

Cada antena que balharé tanben un raconte especific pròpi per província, e desparièr deu deus dus autes pòles.

Au Musèu Basque e de l'istòria de Baiona, la programacion de las colleccions que seré egaument revista

Léger ad aqueth prepaus lo capítol « Tornar fondar un raconte » .

LAS PERSPECTIVAS E LAS RASONS D'UN PÒLE DEU MUSÈU BASCO A MAULION

L'antena deu Musèu Basco que preneré plaça dens lo vielh « Ostau deu patrimòni ». La mairetat vielha de Maulion, situada en la berèja plaça deu fronton, qu'acèssa actuaument l'Ofici de Torisme (Qestion Ofici deu Torisme País Basco, gestion aglomeracion)

QUATE TEMATICAS MÀGERS QUE SERÉN TRACTADAS DENS AQUETH PÒLE :

- l'entrada peu paisatge (èish nòrd-sud) per un apròchi de la relacion aus vesins, deu nòrd e de l'èst enlà peu Bearn vesin (Bearn qu'es la partida non basca deu departament deus Pirenèus Atlantics. Qu'i a totun cas emblematics de vilatges qui auhereishen ua mixitat limitròfa, com Esquiula, poblat de bascofònes per la familha sobirana de Lucse e qui es uei (ja que sia en Bearn) un conservatòri de las tradicions culturaus soletinas !

Deu Sud enlà peu territòri espanhòu d'Aragon e de Navarra), lo ròtle deus passatges frontalèrs e deus « pòrts de montanha » : sustot lo vilatge de Tàrditz.

- l'influència de l'òmi sus la montanha basca e un apròchi detalhat de l'organizacion de l'etxe de montanha (etxe, olha e transumància).

- un apròchi apregondit de las mascaradas e pastorales (fòrmas d'espectacle viu especific a la Sola e au País Basco) acostat a un centre de conservacion deu costume e a ua resèrva visitabla.

La mairetat vielha de Maulion, actuaument « ostau deu patrimòni », e sedença de l'ofici deu torisme, sus la plaça deu fronton

- la naishença de l'Industria e la complementaritat dab un centre d'interpretacion de l'espartenha (vaduda en País Basco a Maulion e qui permetó ua migracion de tribalhairs (Ainarak) e de tribalhairs sustot d'Esanha ençà, e lo desvolopament extraordinari de la vila e de la província pendent lo sègle XXau).

Entitolat de l'operacion : Antena de Maulion (nom provisòri)	Còst totau operacion en euros previsionau Estimat ABANS PROGRAMACION 5 000 000 €/+-	Annada	Durada estimada	Reparticion previsionau deus finançaments
MUSÈU BASCO : Estudi de programacion per la creacion d'ua antena a Maulion Pòle Maulion / estudi programacion Dens l'ostau deu patrimòni	30 000 €	2024	Durada de l'estudi : 1 an	Region Aquitània : 50% : 15 000 € Sindicat Mixte per contribuïdors : 50% Sia • CG 64 : 7500 € • Aglo País Basco : 30% : 7500 €
MUSÈU BASCO Antena de Maulion : Concors de mestria d'òbra	150 000 €	2025	Organizacion e debanada concors en 2 fasas sus esquissa + 1 an dont	Estat : 25% : 37 000 € Region Aquitània : 25% : 37 000 € Sindicat Mixte per contribuïdors : Sia • CG 64 : 50% 38 000 € • Aglo País Basco : 50% 38 000 €
Marcat de mestria d'òbra	1 500 000 € +/-	2026	Atribucion Marcat au premiat puish APS/APD 2 ans (2024-25) Prò 1 an (2024-25) diagnostics	Estat : 25% : 375 000 € Region Aquitània : 25% : 375 000 € Sindicat Mixte per contribuïdors : Sia • CG 64 : 50% 375 000€ • Aglo País Basco 50% 375 000 €
Còst de las òbras	4 000 000 € +/-	2026	Durada estimada de las òbras (2 ans un còp aviat) Còst de las òbras Reabilitacion + construccion	Estat : 12,5% : 800 000€ Region Aquitània : 12,5% :800 000 € Sindicat Mixte per contribuïdors : Sia • CG 64 : 12,5% : 800 000€ • Aglo País Basco 12,5% :800 000 € Euròpa : 12 ; 5% : 800 000 €

LAS PERSPECTIVAS DEU PÒLE DE SENT PALAI

AMAINATJAMENT SCENOGRAFIC DEU MUSÈU DE BAISHA NAVARRA DENS L'ESPACI CAMINS-BIDEAK : PREAMBULE

Au vist de la complementaritat deus trajèctes museografics e de las colleccions detienudas de l'ua part peu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona e de l'auta peu Musèu de Baisha Navarra (aquestas gessidas de la colleccion deu Doctor Urrutibehety e d'aqueras collectadas despuish peus Amics deu Musèu de Baisha Navarra), la Mairetat de Sent Palai e los Amics deu Musèu de Baisha Navarra, que's son apressats amassa deu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona. La mira d'aqueth raprochament qu'es de recórrer a l'expertesa tecnica en tèrmes de projècte scientific e culturau, en vista de desplaçar lo Musèu de Baisha Navarra (musèu de societat) despuish los locals de la Mairetat de Sent Palai on se tròba actuaument, de cap a l'espaci Camins-Bideak situat dens la medisha vila.

Lo projècte aqeste qu'a per objectiu principau d'integrar lo Musèu de Baisha Navarra, musèu associatiu propietari de colleccions etnologicas importantas dens Bideak, centre de Sent Jacme situat au centre de Sent Palai, equipament nau qui acèssa dejà l'Ofici deu torisme, ua sala de conferéncia a las nòrmas e salas de mostra.

Que s'ageish donc de balhar a un equipament un contienut ric de sens e de har accedir un musèu a condicions professionaus de conservacion preventiva de las colleccions; permetent atau de har convergir ua institucion museau e un equipament polimòrfe modèrne per balhar a l'un e l'aute ua identitat mei hòrta.

Lo foncionament d'aquera navèra institucion museau dens Bideak que s'apiejarà sus l'anterioritat e l'expertesa deu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona fondat en 1924, reconeishut « Musée de France » peu Ministèri de la Cultura e suu hialat constituït per aqeste dab los autes musèus deu departament. Que s'i harà en complementaritat dab l'ensemble deus lòcs a har

un tribalh d'installacion per ua coneishença melhora deu patrimonni de las vielhas províncias bascas, de la Baisha Navarra suus camins de Sent Jacme dab Ostavals, centre de valorizacion deus paisatges e lo centre d'interpretacion Mehaka sus l'istòria de la Baisha Navarra de Baigüèr.

A la confluéncia deus camins partint de vilas d'art e d'istòria o de sites remarcables : Navarrencs, Sauvatèrra e Sent Joan deu Pè deu Pòrt, aqueth projècte que serà un crotzament, un lindau, ua entrada en País Basco dens la zòna charnièra dab lo Bearn pròche.

Que pren tanben plaça dens un hialat de musèus descriut dens lo projècte scientific e culturau deu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona dab l'antena d'aqeste qui serà situada a Maulion ; aqueths tres musèus qu'interagiràn amassa, au títol d'un amainatjament deu territòri per çò de ressorsas patrimonniaus e de colleccions permanentas, de formacion deus personaus e de partatge de las mostras itinerantas ; dab tanben peu contravent mostras temporàrias lo centre Ospitalea d'Irissarri.

CONVERGÉNCIAS E CROTZAMENT

Bideak e lo musèu de Baisha Navarra que seràn un lindau ... abans d'abordar la zòna de caminament a pè.

Integrar lo Musèu de Baisha Navarra dens lo centre Bideak per crear un lòc mixte dedicat a la cultura basca e au patrimonni istoric de Baisha Navarra, qu'es crear un centre d'animacion culturau e toristica e un lòc de mustras e d'aubergament qui favoriza l'encontre enter los abitants e los publics de passatge (pelegrins e toristas), dens un lòc emparat qualitatiu dens la soa embarra de jardin remarcable qui es tanben lo lòc de l'Ofici de torisme. Que s'ageish d'ua pausa, d'un repaus, un momentòt per tornar a las soas arradics, enter duas estapas suu camin de Sent Jacme, dens un lòc ric d'istòrias (convent vielh deus monges franciscans), centre d'emulacion e de cultura dens ua vila petita de caractèr (« petite ville de demain ») abans d'abordar las estapas de montanha.

Que s'ageish :

- d'optimizar los espacis deu musèu dens lo centre Bideak : crear un crotzament artistic e culturau museau pròpi a la conservacion e a la presentacion d'objèctes patrimonius, lindau deus camins de Sent Jacme, abans Ostavals e lo centre Mehaka de Baigüèr (racontes complementaris e non pas concurrèncius). Aqeras estructuras que son situadas a un jorn de marcha l'ua de l'auta peus pelegrins e caminaires.
- de crear dens los espacis ua sinèrgia enter los publics : « toristics » (OT), deus camins (centre d'arcuelh de Sent Jacme) e los publics de proximitat (Micse e Baisha Navarra), compte-tienut deu raconte istoric e patrimoniu desvolopat au Musèu

de Baisha Navarra.

- d'amassar dens un sol endret l'OT, un Musèu punt d'atractivitat qui explica la particularitat istorica, culturau e patrimoniu deu territòri abans d'abordar las estapas de montanha.
- de balhar un contienut scientific e culturau a l'espaci Bideak per l'installacion deu musèu : perpausar un espaci de colleccions permanentas, adaptar la museografia e modernizar e adaptar lo raconte patrimoniu e artistic.
- d'adaptar las condicions d'exposicion en tèrmes de securitat e de seguretat de las òbras e de las nòrmas en vigor per poder tanben arcuelher colleccions qui an ua valor d'assegurança mei importanta (escambis, prèst e depaus) : esclaratge, veirinas securizadas e climaticas, alarmas anti-intrusion, securitat incendi, etc...

Qu'i cau hornir un programa annau de mustras temporàrias en coproduccion dab lo musèu Basco per reactivar regularament l'interès deus publics de passatge (pelegrins, toristas e rondalejaires) e auherir ua actualitat artistica e patrimoniu aus publics de proximitat.

Lo sindicat mixte deu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona que s'ei engatjat a portar la soa assisténcia a la realizacion deu projècte dens condicions adeqüatas e dens un calendari constrenhut :

- animar prealablament los grops de raconte e de projècte (aqueths grops que s'amassan despuish 1 an dejà, a rason d'ua amassada per mes)
- bastir un raconte scientific e patrimoniu : articulat, complementari deu deus autes lòcs patrimonius capvath lo territòri e especific a Sent Palai (racontes, metodologia d'animacion e de construccion deu

raconte, relectura, assisténcia editoriau per ajudar la mestria d'obratge e la mestria d'òbra a bastir un raconte articulat).

- portar ua ajuda metodologica per çò d'engenhèria de projècte e de montatge de dossièrs, per la redaccion deus documents qui hèn besonh peu projècte (programacion, demandas de subvencions, CCTP deus marcats d'AMO e de mestria d'òbra).
- portar ua ajuda metodologica per çò de las colleccions (ajudar a l'obrador de las colleccions) e de las mustras
- portar la soa expertesa e vièner en suport de la mestria d'obratge de la mestria d'òbra retienuda, d'un punt de vista scenografica e de seguretat/ securitat de las òbras e de conservacion preventiva de las colleccions (exigéncias museograficas, de seguretat e de securitat deu bastiment e de las colleccions)
- ajudar a la concepcion d'ua programacion (metodologia, distància critica)
- portar la soa expertesa pendent la concepcion de las fichas de pòste : recrutament deu personau.

E ulteriorament : acompanhar la programacion deu musèu de Baisha Navarra a Bideak per :

- la realizacion de mustras dossièrs e de las mustras en coproduccion
- los prèsts e depaus de colleccions
- la programacion d'ua sason acostada au Musèu Basco e de Baisha Navarra
- l'acompanhament e la formacion per ajudar a la professionalizacion deus personaus
- l'acompanhament de l'EAC e lo servici educatiu per perpausar activitats d'accion culturau, atrunas e talhèrs d'animacion.

LAS PERSPECTIVAS DEU PÒLE DE SENT PALAI

Racontes desparièrs que seràn desvolopats dens las colleccions permanentas : los èishs següents que son estats retienuts peu comitat de redaccion e de projècte

Tèma 1 : ua istòria, lòcs e ua colleccion : deu territòri au priorat e deu priorat au territòri.

Tèma 2 : lindaus : lo reiaume de Navarra e la confluéncia deus camins de Sent Jacme.

Tèma 3 : l'etxe com unitat sociala d'abitacion e de produccion, de la meitaderia a la cooperativa, artisanat e agricultura, tèrras en partatges e migracions.

Tèma 4 : Sent Palai crotzament : lo periòde modèrne e contemporanèu de 1789 a uei, borg dab administracions, plaça de marcats e d'artisanat (dab activitats e demostracion en plaça, teisheder sustot).

MEJANS E CALENDARI :

2021 a 2022 : cconvencion dab lo Musèu Basco e de l'istòria de Baiona : construccion de la trama (junh de 2022) puish raconte redigit.

Aquera fasa que serà acabada en deceme de 2022. Metòde participatiu e iterativa de construccion deu raconte dab los sapients deu territòri e la societat civila ; definicion deus besonhs dab los Amics deu musèu de Baisha Navarra.

Aquera fasa qu'es acompanhada de la construccion de la governança deu projècte (pilotatge) e de l'assisténcia a l'obrador de las colleccions, atau com d'ua prumèra mustra temporària a Bideak d'aost a octobre de 2022.

2022-23 : Marcat d'AMO e concepcion- realizacion museografica e scenografica (objèctes deu dossièr aquèste)

- Qenèr de 2023 APS
- Junh de 2023 APD

Dusau mustra transitòria temporària.

- Seteme de 2023- Junh de 2024 fabricacion
- Junh de 2024 : obertura.

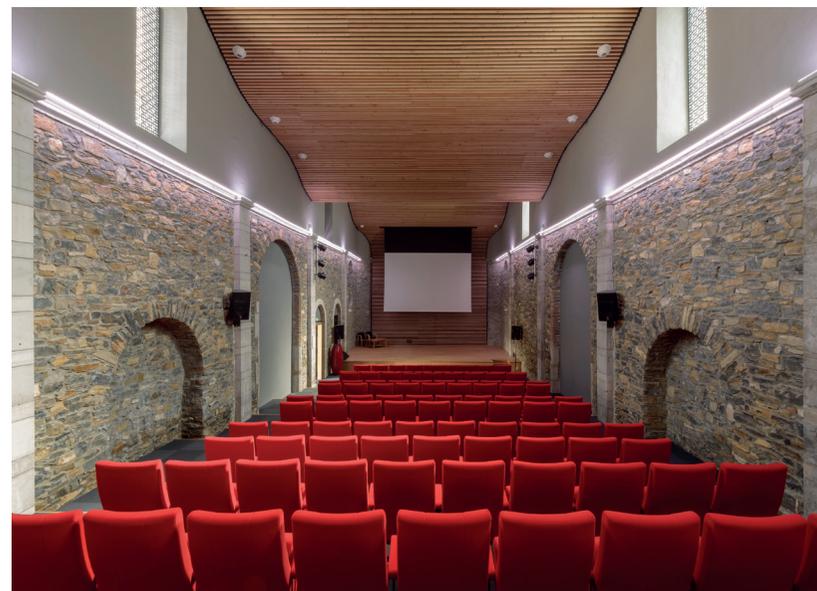
PLAN DE FINANÇAMENT ESTIMATIU EN FASA PROJÈCTE SCENOGRÀFIC

Despensas per pòste & participacion	Còsts estimats en €	CAPB	Estat DETR	Conselh departamentau 64	Region	Vila de Sent Palai	% per pòste
Associacion de projècte	8000 €					8 000 € (100 %)	2,23 %
2022 : AMO, Marcat de concepcion- realizacion scenografica	50 000 €	25 000 (50%)			25 000 (50%)		13,96 %
2023 : Fabricacion Scenografia e senhaletica	100 000 €				50 000 € (50 %)	50 000 € (50 %)	27,93 %
2023 : Mesa en securitat igro/securitat /susvelhança deu bastiment dt Securitat e esclaiatge òbras	150 000 €		50 000 € (33,3 %)	50 000 € (33,3 %)		50 000 € (33,3 %)	41,89 %
Còstas annèxas estudi e coeficient	30 000 €	25 000 € (75 %)				5000 € (25 %)	8,3 %
Còstas mei	20 000 €					20 000 € (100 %)	5,58 %
TOTAU ESTIMAT	358 000 €	50 000 €	50 000 €	50 000 €	75 000 €	133 000 €	99,96 arr. 100 %

LAS PERSPECTIVAS DEU PÒLE DE SENT PALAI

Claustre de l'espaci Camins-Bideak (© Serge Padura)

Sala de conferéncia de l'espaci Camins-Bideak (© Serge Padura)

Tèma 1 : Ua istòria, lòcs e ua colleccion
Deu territòri au priorat e deu priorat au territòri,
Dens lo deambulatòri en profieitant deus espacis cobèrts e dens lo jardin.

Ua programacion concertada
de conferéncias culturaus.

Museografia a crear

Aquesta que permetrà :

- ua flexibilitat de las presentacions,
- cròcs sus panèu e devath veirina peus objèctes fragiles,
- activitats en sala, davant los objèctes peus mei joens...
- presentacions audiovisuas tanben a l'ecran (nivèus d'activitat e de compreneson diferents)

Las fotografias que son imatges manlhevats ad autes musèus destinats a balhar exemples de principis. Ne presògian pas de las causidas esteticas de la museografia.

Exemples de presentacion

Espacis mei denses :
 presentacion cumulativa e didactica, dens l'esperit
 « Qabinet de curiositat » per las colleccions etnograficas
 (Tèma 2 etxe, per exemple (per supòrt objècte e/o perméter la soa manipulacion).

LAS PERSPECTIVAS E LAS RASONS D'UA DUSAU RENOVACION

LA POSSIBILITAT DE S'ESPANDIR DENS LO MEDISH QUARTIÈR E CAP AU MUSÈU BONNAT-HELLEU E DE CREAR ATAU UN « QUARTIÈR DEUS MUSÈUS » AU CÒR DEU PETIT BAIONA

Que s'ageish de despassar lo musèu etnografic, per anar de cap a un vertadèr musèu de societat : parlar de ger e d'uei, balhar claus de compreneson per bastir l'avièner.

Dabl'extension deupòle baionés qui'shèi necessària, au Petit Baiona, crear ua complementaritat (musèu de societat) cap au musèu Bonnat-Helleu (musèu de las Bèras Arts) per crear un vertadèr quartièr deus musèus. Aqueth projècte navèth que pren en compte suu pòle baionés, lo besonh de contar la part aucupada per Baiona vila confluència, enter Niva (basca) e Ador (gascona) ; au còp pòrt fluviau e pòrt maritime. Lòc eminentament estrategic per çò de la relacion enter lo territòri basco e gascon e França, de l'ua part ; e Espanha e un còp èra Anglatèrra de l'auta part (guèrras de corsa).

La configuracion e l'implantacion deus dus musèus au Petit Baiona : l'un de cap a la Niva, l'autre de cap a l'Ador (véder lo plan aci-junt) que permetere de plaçar los dus musèus, uei esquia contra esquia, cap e cap de part e d'auta de l'arrua Jacques Laffitte a mensh de 100 mètres l'un de l'autre.

Ua empresa fonsièra apartienent a la vila de Baiona, ua vielha casèrna deus pompièrs qui data de las annadas 1920), que s'avera disponibla d'aci a las duas annadas qui vienen. Que seré accessibla deu Musèu Basque estant peu còr de l'isclèt qui deu estar parciaument purgat (PLU) e que permetere d'acréisher la susfàcia utila deu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona de quauques 600 mètres carrats suplementaris.

Aquò que permetere en mei, un caminament « doç », e de restituir ua cort (qui existiva un còp èra au Musèu), en perpausant ua passejada dens un còr d'isclèt baionés deu Musèu Basco estant (salas de mustras permanentas) de cap cap a salas de mustras temporàrias dens lo navèth espaci amainatjat dens la casèrna.

Lo visitaire qu'auré atau l'oportunitat de comprèner e de visitar un còr d'isclèt baionés rarament accessible, puishqu'aqueths espacis especifics de las corts e deus escalèrs baionés que son generalement privats.

La proximitat deu Musèu Basco e deu Musèu Bonnat-Helleu

DEU MUSÈU BASCO E DE L'ISTÒRIA DE BAIONA 20 ANS APRÈS

L'AMAINATJAMENT D'UN CÒR D'ISCRET « VERD » AU CÒR DE VILA DE BAIONA

Aqueth còr d'iscret que permeteré :

- l'accès a ua cort uei barrada (plap negre suu plan)
- de recuperar un exterior un còp èra existent peu Musèu Basque
- de crear un espaci de repaus a l'ombra (terrassa en DEP dab un café)
- qu'es a díser perméter de passar d'un espaci de mostras permanentas a Dagourette aus espacis de mostras temporàrias dens la casèrna deus pompièrs, shens sortir deu barri deu musèu.
- ua passejada tortuosa enter las esquias deus ostaus, au miei d'espacis plantats en pòt, replaçant Baiona dens un espaci resolutament especific de las vilas deu sud.
- la cobèrta de la passejada per un canopèu textile (passatge cobèrt) o ua marquesa, per perméter lo passatge a cobèrt quitament en ivèrn, quan plau.

LOS PERPECTIVES DE PROGRAMACION DE L'ESPACI ATAU CREAT

L'espaci libre deu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona que s'es progressivament estretit ja qu'estossi agrandid en 2001

· Retrobar salas per las mostras temporàrias

Quan en 2001, au moment de la prumèra extension, qu'i avó sonque espacis de mostra permanenta qui estón amainatjats.

En 2016, salas de mostras permanentas que qu'estón desmontadas per crear espacis de mostras temporàrias (salas Errobi).

Que s'ageish donc, en mudant aqueths espacis de mostras temporàrias dens la casèrna deus pompièrs, de recuperar 400 m² de mostras permanentas dens Dagourette per :

- Contar lo sègle XXau (dusau nivèu)
- Obrir dus autes espacis (baish e prumèr solèr) per introduir racontes suplementaris (lenga, confluéncias, poder e territòris)

· Melhorar l'arcuelh deus publics :

- melhorar los espacis d'arcuelh e de botiga
- créisher lo nombre de casièrs e de depaus deus objèctes encombrants
- créisher lo nombre de sanitaris
- auherir espacis de repaus pendent la visita.

E donc se preparar a ua frequentacion qui creish.

- Installar lo servici deus publics e la bibliotèca dens la casèrna deus pompièrs
- Auherir un dusau accès de l'arrua Jacques Laffite estant

Lo Musèu Basco que seré atau virat cap au Musèu Bonnat-Helleu, permetent tanben de fluidificar e desencombrar los accès, sustot a la partença de las visitas.

LAS PERSPECTIVAS E LAS RASONS D'UA DUSAU RENOVACION DEU MUSÈU BASCO E DE L'ISTÒRIA DE BAIONA 20 ANS APRÈS

LA FREQUENTACION

Lo musèu que coneish despuish la soa reobertura ua frequentacion qui lo situa a un nivèu regionau deus bons, mes que's tròba confrontat a ua dificultat qui encontran la màger part deus musèus, un taus d'usura acreishut e ua concurréncia hòrta devuda a la creishuda d'ua auhèrta pletorica e diversificada de l'ua part, e d'ua auhèrta culturau numerizada creishenta qui hica a disposicion un hum de sabers e de motius de delectacion un còp èra dispensats sonque peus musèus.

Totun, que dispausa d'un atot incomparable, qui es lo son objècte d'estudi medish : un territòri basco, ric e complexè.

Que gaudeish d'ua vitalitat culturau de las granas e d'ua atractivitat acreishuda pr'amor de las soas caracteristicas : transfronterèr, litorau e acostat a un paisatge e ua cultura a l'identitat hòrta e a las tradicions preservadas. Sol musèu d'etnografia, d'istòria e de societat en País Basco nòrd (Iparralde). Que constitueish ua prumèra pòrta d'entrada suu territòri e que serà completat per duas antenas suu territòri : Sent Palai e Maulion, favorizant un potenciau de desenvolopament duradís peu País Basco interior.

L'objectiu deu navèth Projècte Scientific e Culturau qu'es :

- de vèder au còp lo rebat immancabable d'aquera vitalitat, dens las soas multiplas facetas e ua clau de lectura indispensable per comprèner lo País Basco d'uei per la soa istòria, las soas permanéncias, las soas transformacions e los enjòcs qui ac corren.
- de dinamizar lo musèu en bastint progressivament un imatge navèth e eficaç, en fasa dab las espèras diversificadas deus visitaires, dab lo besonh d'obertura sus tematicas navèras, sequéncias cronologicas navèras, sustot per çò deus enjòcs navèths apareishuts capvath lo sègle XXau.

Entitolat de l'operacion : extension deu Musèu Basco, pòle de Baiona	Còst totau operacion Estimat ABAÑS PROGRAMACION 10 200 000 €	Annada	Durada estimada	Reparticion previsionau deus finançaments
MUSÈU BASCO : Estudi de l'extension deu Musèu Basco pòle urban / estudi programacion Dens un bastiment tanhent deu musèu actuau rehabilitacion Estructuracion d'un quartièr de musèu Musèu de Societat : préner en compte las mutacions de la societat basca au sègle XXau	50 000 €	2023	Durada de l'estudi : 1 an	Estat : 25% : 12500 € Region Aquitània : 25% : 12500 € Sindicat Mixte per contribuïdors : 50% Sia : • CG 64 : 30% : 7 500 € • Aglo País Basco : 30% 7500 € • Vila de Baiona : 40% : 10 000 €
MUSÈU BASCO : Extension deu Musèu Basco pòle urban / Concors de mestria d'òbra Dens un bastiment tanhent deu musèu actuau rehabilitacion Estructuracion d'un quartièr de musèu Musèu de societat : préner en compte las mutacions de la societat basca au sègle XXau	150 000 €	2024	Organizacion e debanada concors en 2 fasas sus esquissa	Estat : 25% : 37500 € Region Aquitània : 25% : 37 500 € Sindicat Mixte per contribuïdors Sia • CG 64 : 30% : 22 500 € • Aglo País Basco : 30% : 22 500 € • Vila de Baiona : 40% : 30 000 €
Marcat de mestria d'òbra	1 500 000 €	2025	Atribucion marcat au premiat puish APS/ APD 2ans (2024-25) Prò 1an (2024-25) diagnostics e indemnizacions	Estat : 25% : 375 000 € Region Aquitània : 25% : 375 000 € Sindicat Mixte per contribuïdors : Sia • CG 64 : 30% : 225 000 € • Aglo País Basco 30% : 225 000€ • Vila de Baiona : 40% : 300 000 €
MUSÈU BASCO : extension deu Musèu Basco pòle urban / òbras Dens un bastiment tanhent deu musèu actuau rehabilitacion Estructuracion d'un quartièr de musèu Musèu de societat : préner en compte las mutacions de la societat basca au sègle XXau	8 500 000 €	2026	Durada estimada de las òbras : 2 ans un còp aviat Còst de las òbras Rehabilitacion + construccion	Estat : 12% : 1 020 000 € Region Aquitània : 12% : 1 020 000 € EURÒPA :12 % :1 020 000 € Sindicat Mixte per contribuïdors : Sia • CG 64 : 30% : 1 632 000 € • Aglo País Basco 30% : 1 632 000 € • Vila de Baiona : 40% : 2 176 000 €

CONÉISHER E EMPARAR LAS COLLECCIONS

Per identificar mélder e emparar las colleccions, dus documents que son estats redigits :

Lo plan de sauvaguarda deus bens culturaus

Lo plan de verificacion

Aqueths dus documents que hèn l'objècte d'un tòme a despart e que son consultaders, sus demanda, au près deu servici Colleccions deu Musèu Basco.

PROJÈCTE SCIENTIFIC E CULTURAU 2023-2028

Musèu Basco e de l'istòria de Baiona

Direccion de projècte : Sabine Cazenave, Capconservatora, Directora deu Musèu Basco e de l'istòria de Baiona.

Coordinacion : Audrey Farabos

Reviradas : Peio Dibon- Elissiry

Relecturas : Marie-Hélène Deliart, Mathilde Bois

Concepcion editoriau : Maider Qaicotchea – Studio Kutzu

Crédits fotografics © : Musèu Basco e de l'istòria de Baiona, Institut Culturau Basco, Serge Padura, Ministèri de la cultura, Unsplash.

Musèu Basco e de l'istòria de Baiona

37 cai deus Corsaris, 64100 BAIONA

05 59 59 08 98

musee-basque.com

L'artista Beñat Achiary au Musèu Basco, mai de 2022

PROJÈTE SCIENTIFIC E CULTURAU

MUSÈU BASCO E DE L'ISTÒRIA DE BAIONA

2 0 2 3 • 2 0 2 8